

mallorca socialista

N.º 31 desembre 1980/30 pts.

DESEMBRE

31

DIADA NACIONAL
DE
MALLORCA

mallorca socialista

Publicació del
Partit Socialista de Mallorca

Responsable-Coordinador:
Rafel Oliver Piguillen

Consell de Redacció:
Antoni I. Alomar
Bartomeu Carrió
Joan Perelló Ginard
Damià Pons Pons

Col·laboradors:

Joan Adrover, Miquel Adrover,
Victor Alomar, Miquel Alenyar,
Guillem Adrover, Antoni Artigues
Bartomeu Barceló, Joan Barceló,
Maria Barceló, Victor Bonnin,
Margalida Bujosa, Manuel Cabello,
Antoni Cabrit, Llorenç Capellà,
Margalida Capellà, J. Dam Casti-
llo, Juan José Cano, Jordi Carbo-
nell, Joanot Colom, Jaume Corbe-
ra, Assumpció Cortés, Climent Ga-
rau, Antoni Garau, Ferran Gomi-
la, Alfons Grech, Biel Frontera,
Pere Jofre, Miquel Llambies, Jo-
sep Ma. Llompert, Macià Lladó,
Isidor Mari, Francesc Mas, Joan
Mas i Vives, Vicenç Matas, Santi-
ago Miró, Bartomeu Mestres, Jau-
me Morey, Andreu Murillo, Josep
Ma. Muntaner i Pascual, Bartomeu
Mulet, Mateu Morro, Andreu Oli-
ver, Gabriel Oliver, Magda Oranich
Tomeu Payeras, Damià Ferrà-Ponç
Plàcid Pérez, Josep Rosselló, Pere
Sampol, Antoni Serra, Jaume San-
tandreu, Sebastià Serra, Jaume Su-
reda, Joan Torrens, Josep Tur, Se-
bastià Verd, Vicent Ventura.

Coordinador de "Presència i Opinió"
Gabriel Florit

Fotografies:
Arxiu "Mallorca Socialista", D.M.,
Pere Escales, Manolo Rivera.

Publicitat i Suscripcions:
Marcelino Fernández, Miquel Pa-
yeras.

Disseny, portada i fotografies:
Manolo Rivera

Edita:
Partit Socialista de Mallorca

Redacció i administració:
Carrer del Temple, 7. Ciutat de
Mallorca. Tels. 221414-221626.

Imprimeix:
Editora Balear, S.A.

Dipòsit Legal:
PM 511-77

Els escrits publicats per "Mallorca
Socialista" no representen necessària-
ment la línia política del P.S.M., la
qual es manifesta únicament a l'edi-
torial.

Cartes a "Mallorca Socialista"

Contra una premsa manipulada

Sr. Director:
M'ha empès a escriure haver de llegir un
dia si i l'altra també, i de fa temps, investi-
des sistemàtiques a un diari de Ciutat con-
tra gairebé qualsevol iniciativa del vostre
partit nacionalista PSM; això en no esser
quan li fan el buit informatiu, com és com-
provable llegint altres diaris ciutadans. He
escrit "partit nacionalista", suposant ja en-
tès aquí el caire esquerrà d'aquest naciona-
lisme, cosa que no fa aquest diari el qual
veig que qualifica al PSM simplement de
"nacionalista" supòs que per afavorir, amb
el "socialista", al PSO Español (PSOE, va-
ja).

Només arrib a suposar que "Mallorca
Socialista" no ha investit encara mai direc-
tament a aquesta premsa perquè hi hauria
de ser sempre, seguit seguit, o per por a un
boicot informatiu (boicot que, d'altra ban-
da, pitjor que l'actual no el veig possible).
Amb tot, podeu creure que molta gent es-
taria ben satisfeta de veure, com a mínim
de tant en tant, que no queden sense res-
posta les bravejades "informatives" o les
verdaderes campanyes antinacionalistes ma-
llorquines d'aquesta premsa (el seu nacio-
nalisme és un altre, espanyolista). I no us
penseu que no tenc en compte la zelosia
amb què us investiran aquests periodistes
que defensen la seva llibertat d'expressió
crítica "en favor del lector" —com dirien
ells—, però trob que ja fa llarg. La manipu-
lació de la qüestió de la bandera ja fa oi, i
ja no en parlem del tractament del proble-
ma —tan clar, d'altra banda— de la repre-
sentació paritària de les illes al parlament
autònom. Com així "Mallorca Socialista"

no ofereix una bona i completa informa-
ció sobre com va la negociació entre partits
de l'Estatut d'autonomia, que aquesta
premsa tracta com a cosa d'una importàn-
cia molt secundària? I que us he de dir de
l'afer de la regidoria del PSM a l'Ajunta-
ment de Ciutat? No trobau que han fet
llarg? Voleu dir que us pensau que sense
que el PSM hi digui res la gent ja veurà que
tot és, i és el meu parer, una campanya per
desprestigiari els nacionalistes ara que es ne-
gocia l'Estatut?

Ja em podeu contestar, Sr. Director, que
no hem d'esperar res pus d'aquesta premsa
si tenim en compte de qui és, qui la mane-
ja: un sector de la dreta espanyolista ille-
na, definida no exactament per la ideologia
sinó per uns forts interessos de sector de
classe, i ben clars (i si no, ja és ben hora
d'aclarir-los). Però, i jo dic, sense oblidar
mai la responsabilitat que ha de tenir i té
aquesta publicació nacionalista d'esquerres
vostra, si ella no lluita a la seva manera con-
tra tota aquesta manipulació, qui ho ha de
fer doncs? El poble mallorquí necessita
aquesta resposta contínua i fora por. Crec
que just amb uns bons fonaments avançarà
a la llarga la recuperació nacional del nostre
poble, és qüestió de tenir clars els objectius
de feina i temps.

D'altra banda, la secció vostra dels po-
bles la trob valenta, així com cal; és fona-
mental la denúncia. Ja sé que no us és apli-
cable allò de "que la prudència no ens faci
traïdors" però cal tenir-ho sempre present.

I res pus, Sr. Director, i enhorabona per
la continuïtat tan significativa i animadora
de "Mallorca Socialista".

Francisca Nicolau

Amnistia Internacional i l'Uruguai

Sr. Director:
Ha aparegut a la premsa local l'anunci
de la realització a Ciutat d'un Acte de Soli-
dariatat amb Amèrica Llatina, organitzat
pel "FRENTE AMPLIO DEL URUGUAY"
i pel "COMITE DE SOLIDARIDAD CON
EL SALVADOR". Aquest acte, es diu, vol
denunciar públicament la "farsa constitu-
cional per eternitzar la dictadura" que re-
presentarà el pròxim referèndum que es ce-
lebrarà a la República de l'Uruguai el prò-
xim dia 30 de novembre.

AMNISTIA INTERNACIONAL — Grup
d'Adopció de Mallorca — vol fer arribar a
l'opinió pública mallorquina una denúncia
clara i explícita del règim de tortura siste-
màtica implantat a l'Uruguai, segons consta
en els Informes que hem rebut.

Malgrat les protestes internacionals, la
tortura dels presos polítics a la República
Uruguiana continuen. Els informes d'Am-
nistia Internacional presenten casos molt
concrets de persones que han mort a l'Uru-
guai a conseqüència de les tortures rebu-
des; altres casos concrets de persones que
han desaparegut després d'haver estat arres-
tades o segrestades.

Tots ells no són més que alguns casos in-
dicatius d'aquells altres presos que actual-
ment sofreixen semblants violacions dels
seus Drets Humans més elementals.

La llista de morts i desapareguts que te-
nim no és completa. No inclou aquells uru-
guaians que han desaparegut sense deixar
rastre a la veïnada República Argentina, on
els uruguaians exiliats són víctima de la
persecució, sota l'acció conjunta de les for-
ces de seguretat argentines i uruguaianes.

Les morts, fruit de la tortura, són el re-
flexe més extrem del poc domini de la llei
a l'Uruguai, en aquests darrers anys. La
ruptura d'una tradició de pau i legalitat en
aquell país, es pot dir que comença a finals
de la dècada dels anys 50, quan l'estanca-
ment econòmic i un creixent deserció social
porten a la formació d'un moviment guerri-
ller urbà, el Moviment d'Alliberament Na-
cional (MLN) o Tupamaros. La tortura co-
mença a ser utilitzada com a mètode habi-
tual en els interrogatoris de la policia i, a
una escala superior, en la repressió de les
forces armades després que aquestes la in-
tegren en la lluita contra l'oposició armada
l'any 1971.

Enlloc de tornar als quarters, les forces
armades es llancen a l'arena política. Uru-
guai, poc a poc, es va transformant en una
dictadura militar "de facto", encara que
tengui un president civil. L'any 1973 s'arri-
bà a dissoldre el Congrés, es prohibeixen la
major part de partits i agrupaments polítics
es tanquen els periòdics, es detenen els di-
rigents polítics i sindicals.

D'aleshores ençà els departaments de
policia i els quarters militars, així com tam-
bé les ja plenísimas presons regulars s'aca-
ramullen de gent detinguda que veu negats
els seus drets legals bàsics.

Les víctimes de la tortura provenen de
tots els nivells socials; treballadors, diri-
gents sindicals, estudiants, mestres, metges,
advocats i exparlamentaris.

Volem aprofitar d'aquesta circumstància
més amund indicada per fer una pública de-
núncia de tot això que hem anat dient.

A la vostra disposició, sempre.

**ARTICLES PER A NETEJA.
ADROGUERIA, PERFUMERIA,
FLORS I ARTICLES DE REGAL
"BAZAR ARAGON"**

Carrer Aragó, 140

edicions catalanes

curial

novetats importants:

...

* Bel Peñarrúbia
Mallorca davant
el centralisme
Biblioteca de
Cultura
Catalana 47

...

* Homenatge
a Francesc
de B. Moll (Volums
I i II) Randa 9 i 10

...

* Petit Curial
Enciclopèdic.
La primera
enciclopèdia
manual en
llengua catalana

PER LA "DIADA NACIONAL DE MALLORCA"

L'hora de la Història no dona gaire lloc als optimismes. Un vell i mediocre actor ha obtingut la púrpura a uns Estats Units en plena crisi econòmica i moral, àvids de revengues contundents. Si Ronald Reagan supigués Història li agradaria fer el paper de Dioclecian, un general enèrgic i imaginatiu que aconseguí aixecar durant un segle l'agonitzant Imperi Romà. Però el decrepit cowboy sembla voler dirigir una potència mundial amb els clics d'una de les seves pel·lícules de tercer ordre. Miquel Ferrà ironitzà contra l'aristocràcia de Mallorca en decadència afirmant que era gent de "pocas ideas, muy fijas todas ellas". La simplicitat agressiva del futur emperador de Washington ximbolitza també la misèria de l'hora present.

Enmig d'una crisi econòmica general, la dreta guanya dia a dia posicions sobre una esquerra que respon a problemes imprevisibles i greus amb vells esquemes, frases acartonades i eslògans estantissos. Estats Units, Anglaterra, Portugal... són evidències clares d'una dreta victoriosa en la crisi. Dins l'Estat Espanyol es parla diàriament de la crisi de la UCD. I la crisi hi és, certament. A favor de què, però? La irritació andalusa enfront de Madrid ha determinat victòries de l'esquerra a Almeria i Sevilla. Però, deixant el polvorí andalus al marge, es detecta com va guanyant terreny una Aliança Popular que capitalitza els reflexos d'unes classes mitjanes tocades per la crisi, desencantades d'un "govern que no governa".

Correspon a les forces progressistes de Mallorca elaborar una alternativa realista i coherent a la crisi econòmica, social, política i cultural que sacseja profundament el nostre país. El turisme no ha sofert cap ordenació seriosa i segueix per un camí de degradació demerària. Sectors industrials clau s'enfonsen sense remei. La pagesia lluita aferrissadament contra interessos gegants que bloquegen solucions racionals. Els diversos sectors socials manifesten el seu descontent per tal com "els

polítics" semblen més interessats per picabaralles ideològiques en els Ajuntaments, Consells i Corts Generals que per la solució justa dels problemes dels ciutadans. Els partits polítics, construccions atropellades i precàries, esclaten en enfrontaments sorollosos i vergonyants. I la intel·lectualitat, que durant el franquisme semblà una punta de llança d'un futur més lliure, sembla dispersa i desorientada.

Es en aqueix context de crisi i de desencant que el PSM ha llançat la convocatòria de la "Diada Nacional de Mallorca" per al 31 de desembre. Una proposta que, simptomàticament, ha caigut gairebé en el buit total. ¿Quin interès poden tenir en una Diada Nacional uns partits polítics —a dreta i esquerra— que han rebutjat dins el futur Estatut el reconeixement de la "personalitat nacional" dels pobles de les Illes? El PSM, contràriament, ha manifestat en tot moment la seva rotunda voluntat d'anar més enllà en la lluita per l'autogovern de les Illes. Res d'Estatut d'Autonomia, de segon o tercer ordre, "concedit" per Madrid: l'objectiu és un Estat Autònom que dugui endavant el recobriment nacional de la personalitat històrica, cultural i lingüística dels pobles insulars.

Aquella festa popular "de l'Estendard" que antany convocava la gent de Ciutat el voltant de la quadribarrada —sense castellet folkloric— de Jaume I havia de generar per obra del franquisme en una protesta mascarada oficialista. Semblava com si en comptes de celebrar la data de naixement del poble de Mallorca, les nostres actuals autoritats democràtiques —talment les franquistes d'ahir— formassin una comitiva fúnebre per enterrar una relíquia al so gloriós de "La Balanguera". El PSM ha posat punt final a tanta vergonya. I talment com lluita per un Estatut "nacional" de Les Illes, igualment farà del 31 de Desembre la Diada Nacional de Mallorca. Serem els nacionalistes de Mallorca els qui farem la nació de Mallorca.

SUMARI

	Pág.
—Cartes a "Mallorca Socialista"	2
—Per la Diada Nacional de Mallorca	3
—"Mallorca Socialista": tres anys de camí	3
—Lluita política i lluita guerrillera a Amèrica llatina: Una aproximació	4
—Un volcà a punt d'entrar en erupció	4
—Sardenya: Crisi de l'Independentisme	5
—Un 9 d'Octubre Valencià	6
—Catalunya: Pels seus vots els coneixereu	6
—Moció dels PSM sobre la normalització de l'ús del català	8
—Per un projecte de País al davant d'Europa	9
—Els darrers pirates del Mediterrani	9
—L'Autogestió a l'Educació	10
—Una voluntat de mobilitzar el poble de Mallorca	11
—Sobre el significat del 31 de desembre	12-13
—Les nostres rels	13
—Ecologia i Nacionalisme	14
—Documents: L'Estatut dels PSM	15-16
—Presència i Opinió, Parlen els Pobles de: Sineu, Selva, Montuiri, Llubí, Fornalutx, Sant Jordi, Pollença, Felanitx, Coll d'En Rabassa, Cala Ratjada, Capdepera, Sant Joan, Porreres, Sóller, Algaida, Maria de La Salut i S'Arenal de Mallorca	17-21
—Premsa, ràdio, TV, ensenyament i dependència nacional	22
—Llibres	23
—Entrevista: Juan Ma. Bandrés "El Govern ja pot preparar l'acta d'independència"	24

"Mallorca Socialista": tres anys de camí

Quan el PSM decidí treure el carrer "Mallorca Socialista" travessava una situació política difícil: acabava de sofrir un fracàs electoral —dins la coalició Unitat Socialista— i, tot seguit, l'escissió d'alguns dels seus dirigents més públics. Dins aquest context i, a la vegada, en un temps en què la premsa de partit pateix una forta crisi, la creació de "Mallorca Socialista" fou un acte voluntarista, una decisió valenta i coratjada. Si ens atrevim a afrontar el risc fou perquè creguem que la consolidació d'una alternativa de socialisme nacionalista —assumida majoritàriament pels participants en el Congrés del desembre de 1977— podria ésser més realitzable si es disposava d'un instrument de comunicació capaç d'escampar els principis ideològics i polítics del projecte. Des de la perspectiva d'avui, podem afirmar que no ens equivocàrem i que ha valgut la pena l'esforç dedicat a mantenir un portaveu de les idees socialistes i nacionalistes. Avui "Mallorca Socialista" és ja una publicació plenament consolidada: n'han aparegut 31 números, té un tiratge de 5000 exemplars, té uns 1500 subscriptors, ha anat augmentant progressivament el seu nombre de pàgines, ha creat noves

seccions... I la revista s'ha pogut anar consolidant gràcies als col·laboradors que desinteressadament ens han enviat els seus articles, als subscriptors i als lectors que l'han comprada cada mes en el quiosc, als anunciants que ens han confiat la propaganda dels seus productes. I per damunt tot, la consolidació de la revista ha estat possible perquè els principis dels que és portaveu han anat arrelant de cada dia un poc més en els diversos indrets de la nostra nació. Endemés, és ben possible que sigui una de les poques publicacions periòdiques de l'illa que ha aconseguit una autosuficiència econòmica. Sense haver rebut mai cap de les generoses subvencions que es donen a les "fàbriques d'opinions" que enforteixen el sistema, "Mallorca Socialista" s'ha guanyada la supervivència amb una gestió administrativa i periodística eficaç i plena d'imaginació. Essent una revista d'orientació política ben definida, ha aconseguit evitar qualsevol sectarisme de sigla i ha esdevingut una eina d'expressió en mans de l'ampli front de l'esquerra nacionalista. Endemés de realitzar un seguiment de la política d'actualitat, han estat tractats a les seves pàgines els problemes més vius

de la realitat mallorquina: autonomia, medi ambient, OTAN, normalització lingüística, pagesia, economia, urbanisme, ensenyament, i un llarg etcètera. La revista també ha estat una finestra oberta a Catalunya i al País Valencià, així com a les nacions oprimides d'Europa i als seus moviments d'alliberament.

Un darrer aspecte a resaltar seria el fet que "Mallorca Socialista" sigui una publicació escrita íntegrament en català. Sens dubte, això representa l'aportació d'un gra d'arena a la tasca tan urgent —i tan poc assumida pels mitjans de comunicació escrita de circulació més massiva— de la normalització de l'ús públic del català a Mallorca.

La nostra vitalitat jove, la fermesa de les nostres conviccions, la voluntat de seguir lluitant pel socialisme nacionalista, la solidaritat de tanta de col·laborador i de lectors, l'absoluta certesa d'arribar a construir una nova societat i una nova nació, asseguren el futur de "Mallorca Socialista". Això vol dir, que un sector de la societat mallorquina, important pel seu dinamisme històric, continuarà disposant d'un mitjà informatiu al seu servei. Endavant!

Bon Loc restaurant vegetarià

comunica que a partir de Desembre, i fins nou avís.

obrirà els migdies fins a les 16 h. i tancarà els vespres, llevat dels divendres i dissabtes.

Els Dilluns tancat

C/. del Moral, 7a - Ciutat

L'hivern ja ha arribat a

En models exclusius de:

Antonio Ponze
Atasi
Bop
Escola
Enrique Caminal

Hil Parade
Margarita Nuez
Martela Brazzy
Nina Ricci
Pertegaz

Pier Carden
Susana
Tanagra
Zebedia....

S'open
boutique

Banc de S'oli
Rubi, 12 Ciutat de Mallorca

Un volcà a punt d'entrar en erupció

Lluita política i lluita guerrillera a Amèrica

Llatina: Una aproximació

per: Carlos Manera

Un dels aspectes més importants en el panorama polític llatino-americà se centra en l'estratègia que han de seguir les organitzacions populars i en el marc de la crisi general del capitalisme, per fer front als mecanismes de "readaptació" del capital. I no hi ha cap dubte que aquesta estratègia va paral·lela als canvis més recents en l'estructura de la piràmide social llatino-americana; i d'altra banda, a una reinterpretació de les experiències anteriors per no tornar caure en les mateixes errades tàctico-estratègiques passades. Situant-nos una mica més dins la història i fent un breu repàs als darrers vint anys d'activitat revolucionària, hi podem veure aquests períodes:

1/ Una etapa que s'obre amb el procés cubà de 1959, caracteritzada per una pujada general del moviment obrer, camperol i estudiantil amb les seves expressions més clares en les mobilitzacions massives del Brasil (1960-63), Perú (1961-63) i Guatemala (1964-66) i l'agudització de la lluita de classes a l'Argentina i l'Uruguai, confluint aquest període amb l'arribada al poder de Salvador Allende a Xile (1970) i amb els plantejaments progressistes de l'Assemblea Popular boliviana, (1971).

2/ Una segona fase que neix amb el desfermament de la reacció a Xile, a l'Uruguai i a Bolívia, i que s'extén a l'Argentina a 1976. Període caracteritzat pel progrés de la contrarrevolució a causa de la reestructuració del capitalisme a tot el món amb la seva crisi d'amassament, i per la consegüent necessitat de l'imperialisme de garantir una perifèria "tranquil·la" i poc conflictiva. La política econòmica de les dictadures del sud sud dictada directament per les transnacionals des dels especialistes de l'escola de Chicago, i aqueix model econòmic suposa substancialment la depreciació dels salaris i el potenciament del poder militar amb l'exercici d'un control més gran damunt els treballadors.

3/ Els anys 1977-78 comencen a ésser observables els primers cruïls en els aparells repressius i a conèixer-se una progressiva reorganització del moviment de masses que actua de manera contundent davant els governs reaccionaris. L'avanç popular pren força a Nicaragua, El Salvador, Guatemala, Colòmbia i Bolívia, i aqueixa situació va unida generalment a una lluita de caire militar constituïda per una diguem-ne "nova guerrilla" amb uns plantejaments que ja eren coneguts des del Brasil Carlos Marighella i que es mostren en les accions dels Tupamaros a l'Uruguai: la necessitat d'emprar la lluita política i la lluita guerrillera plegades, abandonant en línies generals la tàctica foquista eminentment agrària.

Efectivament, no podem oblidar que la urbanització de l'Amèrica llatina és un dels fets més significatius dels darrers anys. La manca d'una anàlisi amb detall mena al desastre alguns grups centrats únicament en la teoria del focus, que feien de la guerrilla rural el punt clau de la seva estratègia revolucionària, sense observar amb deteniment les transformacions que s'anaven produint amb l'emigració de la pagesia a la ciutat i amb el desenvolupament d'un determinat capitalisme agrari. Però el relatiu fracàs del focus guerrillero no invalida ni de molt la seva aplicació pràctica; alí que vull subratllar és que cal que es combini amb altres formes d'enfrontament a les dictadures en la lluita del socialisme.

Així, s'estableixen en el moviment guerrillero llatino-americà unes fases concretes. La primera abastaria de 1960 a 1962, definida per la manca de valoració de la tasca política, i l'aparició de focus seguint el mirall cubà, cal observar que aquest plantejament serà el motor de la revolució. De 1963 a 1967 la guerrilla comença a comprendre que per obrir un focus cal el recolzament de sectors camperols, als quals també cal polititzar. Destaquem ací l'exemple del Perú Hugo Blanco, capdavanter claríssim que organitza sindicats pagesos i indígenes lligant profundament el moviment armat amb el de masses amb la importància fonamental que dona a les milícies camperoles. Alhora, i a Guatemala, Yon Sosa té una concepció de la guerra de guerrilles com a organització social; lluita prenent les armes però també estructurant adientment els camperols i treballadors. La milícia assoleix una gran importància i els comitès camperols creats fan d'enllaç entre el poble i l'organització militar.

En aquest context temporal cal que situem l'experiència oberta pel Che Guevara a Bolívia, amb un pla ambiciós en els seus aspectes tàctico-estratègics: crear un Exèrcit d'Alliberament al nivell continental, les bases del qual tendrien el seu centre a Bolívia, la zona de Tucumán (Argentina), el sud del Perú, les selves paraguaiques i l'oest del Brasil. Era un model que anava més enllà de la concepció del simple focus guerrillero, però que serví de mitjà per començar la campanya.

Les accions dels tupamaros a l'Uruguai i de les guerrilles brasileres de Carlos Marighella obren una tercera fase caracteritzada per la generalització de les accions urbanes, i l'afegit de tàctiques de sorpresa dotades de gran mobilitat i espectacular ús d'armes de foc. Però, les accions dins la ciutat tenen el tremend desavantatge d'actuar en el cor de l'enemic, allà on ell

(Continúa pàg. 22)

El passat 4 de novembre "començava el futur per als U.S.A.", segons titulars d'una prestigiosa revista nordamericana. El dia 4 de novembre, amb l'elecció de Ronald Reagan, començava un futur potser esperançador per als nord-americans, però no creiem que ho sia gaire per a la resta del món, àdhuc per als mateixos americans de sentir liberal, sobretot per als que encara creuen en la pau i la concòrdia.

Mal de fer és anunciar el que pot succeir a partir del 1 de gener de 1981, tal com està la situació política internacional arreu del món, després dels esdeveniments que ens ha duit aquest any que prest acabarem: invasió d'Afganistan pels soviètics, la guerra irano-iraquí, els enfrontaments socials a Centroamèrica, la continuació de l'eterna disputa entre àrabs i israelians, les vagues dels obrers a Polònia i ara la victòria de Ronald Reagan als EE.UU., tot això dins el marc d'una crisi energètica que començava amb els primers compassos dels anys 70 i que encara no és previsible quan pot acabar, i que constitueix el motiu que fa possible tota aquesta situació que configura una mena de volcà a punt d'entrar en erupció en qualsevol moment.

REAGAN, UN HOME PER UN IMPERI

De totes aquestes situacions, la que més significança política pren, és la derrota, la gran derrota de Jimmy Carter a les darreres eleccions USA del 4 de novembre passat, derrota que pot tenir conseqüències molt més greus del que pensem, tot tenint en compte la situació que tractam d'analitzar globalment. Es sabut, gràcies a declaracions recollides per diaris, campanya electoral del president electe, Reagan, la seva oposició a la ratificació dels tractats SALT II, la seva intenció d'augmentar els pressupostos militars en quasi 20.000 milions de dòlars, la seva postura de negociar amb els soviètics des de postures de força fonamentades sobre un major poder bèl·lic, el seu suport als governs feals d'altres països, sense tenir en compte la naturalesa dels règims allà implantats, el que té molt a veure amb la política exterior, sobretot de cara als estats sud-americans, el seu entusiasme pel capitalisme més salvatge, etc. I el que és més greu i determinant, que podrà governar sense entrebancs degut a l'amplitud de la seva victòria electoral.

A tot això s'ha d'afegir que Ronald Reagan no és un personatge de gran erudiició, és un home simple —s'ha repetit molt que no aguantava la lectura d'un informe que tingué més de les 40 línies— i que és un home ja gran, cosa que el durà segurament a haver-se d'enrevoltar d'una sèrie de col·laboradors que segons les darreres especulacions no fan presagiar un futur gaire clar. S'especula amb noms com Kissinger, de tots conegut; Barry Goldwater, el que volia bombardejar el Vietnam amb bombes atòmiques,

Thurmond, conegut segregacionista, alguns ex-col·laboradors de Nixon, entre ells Casey. De cara al nou Govern que serà nomenat el proper mes de gener, es parla dels Generals Haig o Jackson per a la secretaria de Defensa, Allen com a secretari d'estat. Però una de les figures que pareixen destinades a tenir més rellevància, segurament com a vice-president, és George Bush, persona molt influent dins les esferes polítiques del poder USA, important funcionari de la Comissió Trilateral i ex-president de la CIA.

Però per poder tenir una idea del perill que pot arribar a suposar tenir a Reagan a la presidència, cal analitzar les causes que han motivat la seva elecció: la frustració i la por de Nordamèrica. Reagan ha sabut capitalitzar el descontent econòmic de la classe mitjana i fins i tot la por dels treballadors amenaçats per la inflació i l'atur creixents, degut a la crisi que també ha assolit els EE.UU. Però també ha sabut jugar amb el ferit orgull dels seus compatriotes —la perduda guerra del Vietnam, la revolució sandinista, l'afar dels hostatges del Iran—, Reagan en nom dels americans del nord "vol fer una Amèrica gran de bell nou", i això és perillós dins caps amb ànsies d'heroisme —els americans estan molt acostumats a tenir herois, encara que sia a les pel·lícules—. És l'imperialisme duit al seu més alt grau.

ELS SOVIÈTICS, VOLEN AVANTATGE

Però i amb tot això, què fan els seus antagonistes, els soviètics? Pot ser que ja comptessin amb que s'arribaria a aquesta situació i s'apressaren a jugar les seves cartes amb anticipació. No oblidem que el món de l'Est també passa per greus crisis econòmiques internes. Molts de països de l'Àrea soviètica arriben àdhuc al desproveïment dels productes més bàsics per a la població. Se sap que aviat els productes s'acaben a les tendes d'alimentació cada dia, i això és greu per un sistema que si bé ha assolit un gran poder militar, comparable o superior al dels EE.UU., no és capaç de donar abast a les necessitats més vitals de la població. Recordem els motius del descontentament dels obrers polonesos, que han estat capaços de fer tremolar l'edifici soviètic, com a botó de

mostra. Tot això ens duu a la conclusió que quan dos ens poderosos no se veuen amb capacitat per a assumir que la crisi que pateixen no és més que la crisi del seu propi sistema, cercaran la solució a l'exterior en base al seu poder bèl·lic: el domini de la clau que els pot dur al rellançament econòmic, el domini de l'energia, el petroli, element bàsic per a qualsevol societat industrial com la seva. I això, i no res més, és el que impulsa als soviètics a invadir Afganistan, cercant de rompre l'equilibri que imperava a la zona del Golf Pèrsic, aprofitant-se de l'avantatge que els donava la debilitat de la política exterior de l'administració Carter i la caiguda del règim del Sha a Iran propiciada per la revolució islàmica del nefast Jomeini. I aquí, en aquest punt del globus terraqüi, on gràcies a la lluita pel control dels accessos al Golf per l'estret d'Ormuz, a la més gran zona petrolífera del món, esdevé el centre més conflictiu, ara agreujat per la guerra irano-iraquí, motivada per la denúncia del president d'Iraq, Sadaam Hussein, dels Acords d'Alger, firmats el 6 de març de 1975 amb motiu de l'acabament dels conflictes fronterers entre les dues parts avui en conflicte, conflicte que no cal amil·litzar com a motivat sols per qüestions territorials, sinó que la realitat és més complexa. Així i tot, el detonant ha estat la denúncia dels Acords d'Alger de clar contingut territorial. Denunciat el dit Acord, Iraq demana a Iran la devolució de la sobirania del Shat-El-Arab i alguns territoris ocupats pels iranians, pertanyents a l'Arabistan, província on es troba la refinaria d'Abadan. Les illes del Golf Pèrsic completen el mapa del conflicte. Aquestes illes, que són tres, es troben allunyades d'Iraq, però el seu control és fonamental per a la navegació del golf. Així és fàcilment comprensible la reivindicació iraquiana, país de clara tendència política panaràbia.

Ningú no sap com pot acabar aquesta guerra, on hi ha mesclats, a més, elements religiosos i nacionals —kurdia, turcomans, turcs, etc.— el fet és que hom va cap a una nova redistribució de la influència a la zona, on el dos "grau" encara que fins ara pareixia no tenien res a dir, no es pot pensar que estiguin aturats. No oblidem les relacions bones entre russos i ira-

quis. I no oblidem tampoc que darrerament els nord-americans juguen fort a Iran, a un Iran que veu que la seva posició no és forta i que poden quedar aïllats entre dos focs: per un costat Iraq i per l'altre un Afganistan dominat pels russos. Si a més tenim en compte la presència dels USA a Pakistan i les bases militars a Aràbia Saudí, i amb Reagan disposat a recuperar posicions perdudes...

EUROPA, ENMIG D'UN BARRANC QUE POT DESPLOMAR-SE

I enmig de tot una Europa que intenta fer d'home bo i convertir-se en força —quina força— capaç d'intercedir per tal que les coses no arribin més alluny del límit desitjable. Una Europa amb greus contradiccions per poder jugar aquest paper amb possibilitats, contradiccions com són les d'uns estats clarament alineats amb un dels dos bàndols —OTAN— i altres no, amb uns interessos que haurien d'estar avençats, però que mai no han fet possible una Europa veritablement unida, no alineada i forta, una Europa de les nacions capaç de mantenir uns criteris oposats als dels grans i de fer-se respectar.

Malament ho tenim. Els conflictes entre les dues potències ens poden dur al desproveïment energètic —no oblidem que som totalment dependents en aquest sentit— i això comportaria greus conseqüències per a la nostra supervivència i seguretat. L'alineació amb un dels dos estols implicaria, en cas de greu conflagració, la participació activa en una guerra que ningú no vol ni desitja. Sols el seny i una clara voluntat de pau i cooperació entre USA i URSS poden ajudar a la distensió, així com la posta en marxa de noves alternatives polítiques i econòmiques —sobretot energètiques— que tinguin com a objectiu fins humanitaris i no purament econòmics i de poder. L'economia i la política han d'estar al servei de l'home i no a l'enrevés. Però per arribar a aquesta nova situació és necessària la pau. Potser la Conferència de Madrid, encara, aporti elements positius. Sabem que és difícil, però seria una passa. El problema emperò, com pareix quedar clar, és de voluntats.

Macia Lladó

SARDENYA: CRISI DE L'INDEPENDENTISME

Jaume Corbera i Pou

Fa 8 anys sorgia a Sardenya, illa de 24.089 km2. i 1.500.000 habitants, es moviment independentista "Su Populu Sardu", que per primera vegada a s'historia moderna de s'illa gosava plantejar clarament s'existència de sa nació sarda enfront de s'italiana i es seu dret a s'autodeterminació. Aquest moviment as cap de cinc anys ja havia aconseguit una presència efectiva a tots es àmbits de sa vida de s'illa i comptava amb mitjans d'expressió com un periòdic mensual bilingüe sard-italià o unes emissions diàries de ràdio des de Nùgoro.

Posteriorment a "Su Populu Sardu", un grup d'intel·lectuals constituïen s'associació "Sardenya Cultura" que, amb sa finalitat de promoure també es renaixement de sa consciència nacional sarda i de denunciar es greus problemes econòmics, socials, polítics i culturals que afectaven es seu país —si bé des d'una posició més moderada que "Su Populu Sardu"—, començaven a publicar sa revista "Nazione Sarda", a més a més d'organitzar actes diversos amb sos objectius esmentats.

Actualment, però, aquest doble moviment nacionalista sard travessa una crisi greu que ha estat causa de sa desaparició recent de "S.P.S." i de s'estancament de "N.S.", creixent s'importància de s'antic "Partidu Sardu d'Azione", partit més o manco "regionalista" que està adquirint un caire més radical aquests darrers temps.

Aquest estiu, a Sàsser, vaig tenir oportunitat de parlar de sa crisi des nacionalisme sard amb Vicent Migaleddu, un des dirigents des dissolt "Su Populu Sardu", metge de professió, i lluitador incansable per sa causa des seu poble.

—QUINA ES SA SITUACIÓ GENERAL DES MOVIMENT NACIONALISTA SARD EN AQUESTS MOMENTS?

Es una situació bastant complexa, perquè s'està desenvolupant amb molta rapidesa, per sa qual cosa es pot contemplar des de diversos punts de vista. Des punt de vista numèric, és evident que sa consciència nacionalista sarda creix molt veloçment. Sa reivindicació nacional ha deixat d'esser d'alguns estrats intel·lectuals i de treballadors, i ha començat a ser un sentiment molt més difós. Això s'ha demostrat amb ses darreres eleccions municipals, en què una força nacionalista, bé que amb moltes contradiccions internes (es "P. S. d'Az."), ha duplicat es seus vots.

—FA UNS ANYS VAREN APAREIXER A SARDENYA MOVIMENTS NACIONALISTES ORGANITZATS, COM "SU POPULU SARDU" I ES GRUP INTEL·LECTUAL DE "NAZIONE SARDIA". QUE HA PASSAT AMB AQUESTS GRUPS?

Ha passat que aquesta crecudada ràpida des nacionalisme ha agafat per sorpresa aquests mo-

vinents organitzats que havien estat es primers a remoure sa nova consciència sardista. Aquestes forces s'han trobat amb problemes organitzatius molt forts i no han reeixit a sortir-se'n.

Examinem sa situació de "Su Populu Sardu". "S.P.S." ha estat s'organització primera que a Sardenya ha reivindicat es dret a s'autodeterminació; ha estat també sa primera que ha posat en pràctica una experiència com sa des periòdic bilingüe i sa primera que s'ha plantejat s'ús des sard a tots es àmbits. Però "S.P.S." no ha sabut reestructurar-se per assumir ses diverses exigències nascudes de sa nova situació d'un nacionalisme molt més escampat. "S.P.S." inicialment només era present en es centre de s'illa i a Sàsser, però molt minoritari dins ses ciutats. A poc a poc se va veure enriquit per sa presència des emigrants a Itàlia. Això significava s'adquisició de molta d'informació i d'una gran experiència de part des membres, però també comportava nous problemes organitzatius. "S.P.S." havia sabut conduir molt bé es seus primers moments d'impuls des nacionalisme, però a sa segona fase de dirigir aquest moviment s'ha trobat disgregat, i, p.ex., es emigrants han sentit sa necessitat de fer-se sentir a través des seus propis mitjans.

"Nazione Sarda", per sa seua banda, va mantenir des des seus inicis una doble militància: cultural i política. Sa militància de caire polític podia ésser ampla: des d'aquells que no en tenien fins a una gran part integrats a partits tradicionals de s'esquerra italiana. D'aquí que aquest grup s'ha caracteritzat sobretot com a afavoridor des dinamisme cultural de Sardenya, més que afavoridor des processos polítics. Sa seua tasca ha estat, en aquest sentit, molt important, per sa necessitat que una nació oprimida té de cultura. En una segona fase, prengueren consciència d'aquesta dualitat i de sa necessitat de dotar-se d'una organització política, però en aquest aspecte tenien clar allò que no volien, però no allò que volien, i volgueren constituir-se en una organització territorial, que fugís de centralismes i de burocràcies. Per a ses eleccions "regionals" s'uniren amb sa "Democrazia Proletaria Sarda" i feren sa "Nova Esquerra Sarda", que no obtengué cap elegit. Això provocà una crisi a s'organització naixent, que quedà aturada i encara hi està.

—AIXÍ, IDO, S'UNICA FORÇA SARDISTA QUE QUEDA ES ES "PARTIDU SARDU D'AZIONE".

Sí, es "P.S. d'Az." s'ha mantingut en vida probablement perquè és sa força més contradictòria que existeix dins es moviment nacionalista de s'illa; per aquest fet ha estat sa força que ha reeixit amb més èxit a assumir ses contradiccions des nacionalistes sards. Es "P.S. d'Az." va néixer després de sa I Guerra Mundial de s'experiència des

De Su Populu Sardu

soldats sards que eren anats a combatre a fora. Tornats a Sardenya, aquests soldats havien descobert, per una banda, sa comuna identitat ètnica de tots es sards, enfront de sa forta consciència "tribal" que existia pertot; i de s'altra banda, es seu dret a ésser gestors de ses seues terres, tal com els ho havien pro-

consciència nacionalista clara; tenia més una consciència regional que nacional. I aquesta contradicció encara ara subsisteix. Actualment hi ha una ala d'esquerra que reclama es dret des nostre poble a organitzar-se amb una pròpia estructura estatal; tenen clara s'independència de Sardenya, però no saben com

racteritzar des moviment nacionalista sard es anys vinents. Aquest fenomen, d'altra banda, a més d'un fenomen polític és un fenomen cultural. Per exemple: sa qüestió de sa llengua, es seu desenvolupament, s'unificació ortogràfica, etc., és un debat nascut a ses ciutats. Es sards estan cercant de ser es propietaris des grans mitjans de comunicació urbans (TV, premsa, ràdio...) actualment en mans des colonitzadors. Per aquest fet, esper que s'actual crisi de ses organitzacions nacionalistes fins ara existents sigui una crisi que se superará positivament.

—QUINA ES SA SITUACIÓ LEGAL DE SA LLENGUA SARDIA?

Hem de distingir sa situació de sa llengua dins es moviment reivindicatiu de sa situació a nivell legal. Dins es moviment reivindicatiu, s'ús des sard s'ha estès a situacions fins i tot "oficials", a s'àmbit periodístic, a sa ràdio lliure, a sa publicació de llibres, etc., cosa que ha contribuït as seu enriquiment lingüístic, en ser aplicat a usos des quals n'havia estat sempre ex-

clós. Així ha fet sorgir també seriosament sa qüestió de sa seua unificació ortogràfica, encara no assolida i tal vegada en fase massa endarrerida. Respecte de sa situació legal des sard, és d'estancament. Per una part, no hi ha cap partit —llevat des feixistes— que neguin que es sard sigui una llengua, però per s'altra tampoc no hi ha cap acció d'aquesta partits pes seu reconeixement com a llengua oficial, si bé és cert que tant es Partit Socialista com sa Democrazia Cristiana no hi tenen res en contra. Només es Partit Comunista s'oposa a s'oficialització des sard, ja que per a ell sa llengua de Sardenya no és més que un altre component de sa cultura popular ITALIANA que s'ha de conservar, casi casi com a folklore. Aquestes són ses forces que tenen sa responsabilitat de dur envant sa llei d'iniciativa popular per as bilingüisme a Sardenya, dins es Consell Regional, però la mantenen marginada sense discutir-la, agafats a contra peu en un assumpte que no tenen del tot clar o que hi són contraris.

Quant a s'estat, manté cap as sarda una actitud totalment repressiva. Fa uns dies ha estat denunciat un batle nacionalista d'un poble pes fet d'haver jurat es seu càrrec en italià i en sard...

A pesar de sa crisi de ses organitzacions independentistes sardes, es moviment nacionalista continua es seu creixement en aqueixa illa germana mediterrània, segons hem constatat amb ses paraules d'en Vicent Migaleddu. A L'Alguer, sa ciutat sarda de parla catalana, sa coalició "Sardenya i Llibertat" va obtenir tres regidors a ses eleccions comunals de juny, encara que després es comicis algunes fossen anul·lats per decisió judicial. Es sentiment popular com a nació oprimida pren força dins es sards, que vuen, però, com es representants estatals els reprimeixen o es partits italians aturen ses seues iniciatives. Tanmateix, com a Euskadi, com a Còrsega, com a Galícia, com a Bretanya..., com a Mallorca?, es procés d'alliberament de Sardenya potser sigui ja irreversible...

"Jo som sard"

més mentres eren a ses trinxeres. Tot això unit a sa presència d'alguns intel·lectuals rurals, que representaven es oficials que havien participat a sa guerra i que s'havien sentit més adherit a soldats sards que as altres, va propiciar s'aparició d'una base pagesa, amb sos seus intel·lectuals, i d'alguns ciutadans que formaren es Partit Sard. Aquest partit tenia en principi una ideologia socialista no marxista, i va ser s'únic que a Sardenya se va oposar as feixisme, fins i tot malgrat que alguns des seus teòrics no tenguessen clara sa seua pròpia finalitat i se passassen a ses files feixistes.

Després de sa II Guerra, es "P.S. d'Az." se va reformar, fent-s'hi molt més clar s'interclassisme. Se'l pot classificar com un partit interclassista sense una

arribar-hi. A la vegada, existeix una consciència regionalista que és majorment lligada a alguns estrats ciutadans com es petits comerciants; potser és es corrent més important dins es partit. Tot això determina molta de confusió per a aquest partit, que se manté unit perquè té tota una tradició històrica a darrera; viu, per tant, damunt sa contradicció. Tanmateix, es "P.S. d'Az." creix i a ses darreres eleccions municipals ha estat es qui més ha augmentat respecte dels altres.

—EN REALITAT HI HA, PER TANT, UNA EXTENSIÓ DES FENOMEN NACIONALISTA SARD...

Per primera vegada, a Sardenya s'està desenvolupant una consciència sarda de tipus urbà, que pens que serà s'element ca-

REGALAU ARTESANIA!
L'OCELL DE FOC
= ceràmica, vidre, corda, =
= i mil punyeteries més =

San Pedro Nolasco, 22
(a 500 mts. de Sta. Eulàlia)

LLIBRES I PAPERS
PLAÇA SANTA EULALIA, 6
TEL. 217330
PALMA DE MALLORCA

su populu sardu

Un 9 d'Octubre Valencià, històricament paral·lel al nostre 31 de Desembre

Una lliçó que els mallorquins hauríem d'aprendre

Any rera any, des d'aquell ja mític de 1977, en el que s'aplegaren centenars de milers de valencians a la primera manifestació sota la diguem-ne que "legalitat constitucional", el 9 d'Octubre resulta més feixuc de suportar per als partits parlamentaris, d'esquerra, és clar, perquè el partit parlamentari de la dreta ha fet tant com ha pogut per buidar la data del seu contingut nacionalista i omplir-la d'agressivitat i violència.

Ja aquell 9 d'octubre de 1977 va estar convocat sota el signe "unitari" fins el punt de que, si no arriba a impedir-ho el meu amic Vicent Alvarez —que li va ordenar retirar-se— l'Alcalde franquista Ramón Izquierdo hagués ocupat un lloc a la presidència. Des d'aleshores, l'esquerra parlamentària no ha fet res més que caure en el seu propi parany "unitari" fins aconseguir que els 9 d'Octubre successius s'hagen convertit en autèntiques batalles campals entre les forces de xoc del franquisme ucédista, és a dir, els GAV, la URV, Fuerza Nueva, etc... I les autoritats democràtiques.

En aquest parany, l'oportunitisme preponderant a l'esquerra parlamentària, ¿valenciana?, s'ha anat deixant l'escassísim "nacionalisme" que li restava. Avui, aquests partits no són altra cosa que sucursals sense cap preocupació per dissimular-ho. S'han convertit pura i simple-

ment en el PSOE i PCE. N'és una prova el fet que, a la fi, i com ara d'esperar, la "negociació" autonòmica es tramita a Madrid, amb un criteri general que afecta a totes les pendents i segons els acords entre Suárez i Felipe. Els qui no hem accedit a l'autonomia per la via de la "reparació" històrica, com ara el Principat, Euskadi i sembla que també Galícia, ens hem convertit en això que diuen una "qüestió d'Estat" i, per tant, és en l'Estat on van a resoldre-ho. Els gestors dels partits de l'Estat al País Valencià són únicament homes de palla.

De tota manera el PSOE i el PCE tracten, és clar, de no parlar el que són i és per això que cada any, quan s'acosta el 9 d'Octubre s'instaura un "estat de nervis" que ve a ser com una mena d'"estat d'excepció". Com que tenen majoria a bona part dels municipis, han d'imaginar que podrien fer per empassar-se la "Diada" de la ma-

nera més "unitària" possible. S'entesten amb aquesta mena d'encantament sucursalista, per sortir-se'n. Una "Diada" militant, plantejada per reconquerir el carrer, perdut davant els comandos de l'extrema dreta, ben pagats per la UCD, és impensable per a l'esquerra parlamentària a casa nostra. El carrer els fa por. Pataixen agorofòbia política.

MES LLENYA AL FOC DEL CONFUSIONISME HISTORIC I LINGUISTIC

La batalla que ara mateix es lliura al si d'això partits entre els militants nacionalistes, vinguets, en la seva major part, de la clandestinitat, i els oportunistes aplegats prou després, a la vora de la legalitat constitucional, és la de si a les negociacions autonòmiques s'ha d'exigir o no, posem per cas, la unitat de l'idioma, és a dir, la proclamació pública i la defensa consegüent de que el valencià no és més que la manera que tenim els valencians de parlar el català, o si s'ha d'acceptar la imposició d'un "patois" inventat per la UCD per oposar-se a que l'idioma dels valencians pugui ser salvat. I no seria gens estrany que els "negociadors" d'aquesta lamentable esquerra vengueren l'idioma a canvi de determinades

carteres en retornar al Consell pel que fa el PSOE, o alguna més en el cas del PCE, que no va deixar.

En qualsevol cas, no es pot esperar la instauració de la claredat, sinó més aviat algun "pastís" que creará més confusió encara de la que ja existeix. Els signes de l'abandonisme són prou clars per a no fer-se il·lusions. L'altre dia vàrem poder llegir, a la columna que signa la Srta. Reyna en el seu periòdic, una mena d'elogi per la mesura que, segons ella, havia tingut la Diputació en confeccionar un llibre de didàctica per l'ensenyament del "valencià". Es felicitava de que no hi haguera més que catorze paraules "distintes". Distintes de què? De les que prescriuen les "normes" antifabrianes de l'"Acadèmia de Cultura Valenciana". Va poder fer la comprovació gràcies a les "galerades" del llibre, que no està publicat encara. I val la pena demanar-se qui li les va fer arribar, convertint-la així en una mena de "censura" dels treballs filològics que realitza la secció corresponent de l'Institut Alfons el Magnànim.

La por. Ha estat la por la culpable d'una cosa tan irracional. És la por la que ha fet que si envien les "galerades" a la Srta. María Consuelo Reyna perquè done faltes i bones en una qüestió que no hauria de ser política si es plantejara com el que és realment: una qüestió científica. Aquest exemple de la situació creada per la por de l'esquerra a la denúncia de "catalanisme", em pense que és prou explícit.

LES AGRESSIONS COVARDES AL BATLLE SON PAGADES PELS DE SEMPRE...

Cada 9 d'Octubre, el batlle de la ciutat i els regidors han d'anar, obligats per la tradició, fins al Parterre, a dipositar una corona de flors als peus del Rei Conqueridor. És un itinerari eritzat de violència. Aquest any, els de sempre, pagats pels de sempre, han volgut ofendre al Batlle Pérez Casado de la manera més covarda, irritant i grollera: insultant a la seva mare. No arribaren a més perquè no varen poder. Com que la "processó cívica" era "unitària" eren allí els Broseta, els Abril i "tuti quanti", entre els quals un Governador i el "Jefe Provincial de la UCD", que fa més de "Jefe Provincial de la UCD" que de Governador, tot i que tampoc caldria que fera de Governador.

He dit que els qui anaren a insultar i tractar d'agredir al Batlle són els de sempre, pagats

pels de sempre, perquè hi ha proves que és UCD la que paga. En efecte, al mateix periòdic on s'ha "autoritzat" el llibre de didàctica al·ludit, sempre que es retiren catorze paraules "diferents" de les de l'"Haca-demà", es va publicar no fa gaire una lletra de la URV, que ara vol anomenar-se ENV —esquerra nacionalista valenciana— amb la que tractaven de distanciar-se dels GAV. Denunciaven en la lletra els de la URV als del GAV de que havien rebut diners de la UCD, i els del GAV, lluny de negar-ho, el que varen fer es recordar als de la URV que ells també n'havien rebut de diners, al mateix lloc i sembla que en el mateix moment. La URV no ha negat fins ara, que jo sàpiga. ¿I com podria fer-ho?

Malgrat això i malgrat que la URV no va aconseguir més que uns pocs milers de vots a les darreres eleccions —no sé si varen arribar a 20.000— quasi bé tots a la comarca de l'Horta— sembla que hi ha gent del PSOE que els considera un perillósíssim competidor.

Així van les coses mentre a Madrid, on s'ha de "resoldre" tot, els qui manen en l'"aparell" deuen considerar que allò del valencià com a català o com "ves-a-saber-què" és una qüestió sense importància. Des del seu punt de vista, el millor seria, és clar, que tant el Valencià com a català, com el valencià "ves-a-saber-què", desaparegueren. I lo del "blau" o no a la "senyera", també, i etc., etc. ¿Què els importa a ells el País Valencià?

S'equivoquen, és clar ¿què hi farem? S'equivoquen, perquè hi ha un electorat i uns ajuntaments amb majoria possibilitats per eixe electorat, i uns diputats al Parlament, i uns senadors al Senat. I veurem què passa amb tot això si es concedeix tot allò altre. Perquè no és ja que una part de la militància, la nacionalista, estiga en contra de fer concessions, sinó que a l'electorat li semblarà que, arribades les coses al punt a què poden arribar ¿per què han de triar el PSOE i no la UCD? Si tots diuen les mateixes coses ¿no serà perquè es tracta de la mateixa gent? Si, si, ben cert, hi ha els altres problemes: els de l'atur, els de la crisi econòmica, etc... Però si una gent com el PSOE i PCE cedixen davant la dreta en les qüestions dels símbols, de la denominació del territori i, més greu encara, respecte de l'idioma, on la concessió seria més aberrant ¿fins on està disposada a arribar? Fins a nous acords de la Moncloa, per exemple i sense anar més lluny, rellicant damunt la pell de plà-

tan del "consens" ininterromput.

LA CONVOCATORIA MILITANT DEL NACIONALISME EXTRAPARLAMENTARI: ENTUSIASTA, FERMA I NOMBROSA

Aquest any ja ha passat el mal "trago" del 9 d'Octubre. Front als magres resultats de la convocatòria dels partits d'esquerra parlamentària al País Valencià, que estan a prop de deixar de ser, definitivament "del" País Valencià, la convocatòria militant del nacionalisme extra parlamentari d'esquerra va ser, com sempre, entusiasta, ferma i nombrosa. Que l'esquerra no parlamentària pugui treure al carrer 30.000 persones hauria de preocupar a l'esquerra parlamentària, cada cop més moderada, moderadíssima, tant que quasi bé no li queda ja res d'esquerra. L'hauria de preocupar, perquè entre els 30.000 manifestants de la tarda com també entre els 15.000 que hi havia al matí a la Plaça de Bous, la major part eren militants i simpatitzants fins ara, electors a la fi, del PSPV i del PCPV. I si els finals passos d'aquests partits continuen pel camí que van, si deixen de ser definitivament "del" PV, amb la part que hauran deixat de ser també, en bona mesura, d'"esquerra", —perquè no s'abandonen objectius d'alliberament sense abandonar també el sentit de la llibertat— la davallada de militància i de simpatitzants creixerà. I la d'electors molt més.

Potser, a la fi, no siga mala cosa, donada la tenacitat amb què actuen al si del PSOE i PCE els "carrieristes", els que no veuen en un partit més que l'"aparell" al que volen arribar, és a dir, els que es mouen en el "sucursalisme" com en el seu propi ambient. Aclarir sempre és positiu. El preu, però, d'aquesta clarificació serà el de la pèrdua de posicions de "govern" municipal. Ara bé, si no s'ha de fer una política mínimament clara, potser siga millor deixar-ho tot en mans dels que es varen despertar en el 77, després de 40 anys de somni, i retornaren als rengles abandonats en 1939. O dels que varen arribar perdent l'alé per aquelles mateixes dates, procedents d'unes vocacions polítiques ben amagades quan la lluita no prometia càrrecs públics, sinó tot el contrari. Així són, pel que es veu, les coses de "la política".

Vicent Ventura

ENERGIA SOLAR

Aplicacions pràctiques i econòmiques:

Aigua calenta: 100 litres/dia per 70.000 Ptes.

Electricitat solar des de 34.000 Ptes.

Dutxa solar: 2.400,-/ Collectors per 4.600 Ptes./m2.

Absorbidors sols 8.000 Ptes. Cèl·lules fotovoltaïques, etc. etc.

GASPAR MOREY / ENERGIA SOLAR

Massanet, 4 i 16 (devora carrer Oms). Tel. 21.02.71

Pels seus vots els coneixereu

Per: Josep Lluís Carod Rovira

Per qualsevol que observi el panorama polític del Principat, de fora de Catalunya estant, deu resultar que aquí tenim el goig de fruit d'un govern de la Generalitat "nacionalista", amb una sòlida i combativa oposició d'"esquerrers" i, perquè no hi falti res, l'anècdota d'una mica de PSA per distreure l'honorable personal parlamentari. No cal dir que, llevat de la UCD andalusa, aquesta impressió té tants punts de relació amb la realitat com el passat polític de la plana major centrista amb la democràcia.

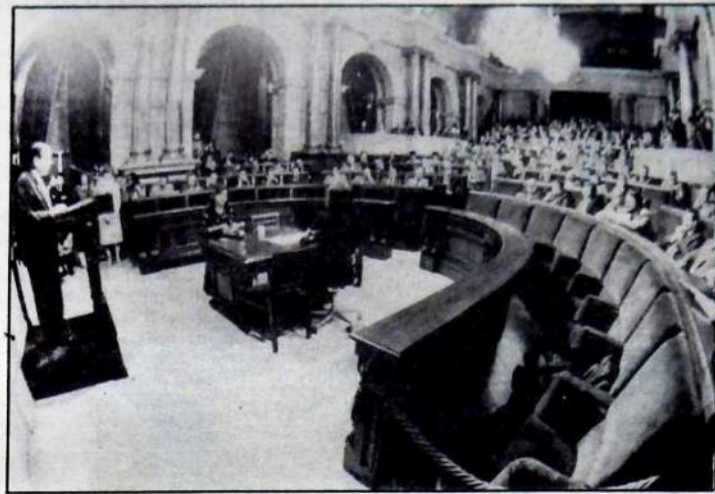
Aquella actitud combativa, amb uns objectius nacionals i populars "irrenunciables" i "inalienables", que va caracteritzar la històrica Assemblea de Catalunya, avui és això: història. O, més ben dit, no res per la majoria de grups parlamentaris o, pel cap alt, una boirina llunyana per alguns. Si el 15 —i érem "una nació", ara ja no. Aquí no hi ha més nació que l'espanyola. Ara som "una nacionalitat", objecte polític no identificat que comença enmig d'un bancal de tarongers entre Alcanar i Vinaròs, i que s'acaba just on les vies de tren canvien d'amplada a Port Bou. Com? "Països Catalans", diu? No, no, això era cosa de Joan Salles, que ara ja és mort. Si algun grup parlamentari té una estratègia de Catalunya —lles— País Valencià, hem de reconèixer que ho dissimula molt bé. A més, cal no confondre els termes: una cosa és la política i l'altra els Països Catalans. I tenen tota la raó. No és igual la política de conformisme nacional inherent al suport a l'"estat" de les autonomies", que un projecte nacional de futur com ara els Països Catalans. Com deia aquell, encara hi ha classes.

I si hi ha alguna classe, aquesta és la classe dominant. La classe que el 21 de març va respirar tranquil·la valent com Convergència i Unió, amb l'Esquerra Republicana de Catalunya i la UCD —tots plegats protegits pels doblers patrimonials i paternals del Foment del Treball Nacional— tenien assegurat el control del Parlament sobre unes forces que abans anomenàvem d'esquerra i amb la satisfacció de veure —hi absent el nacionalisme d'esquerrers, que hauria pogut esser la nota discordant en una democràcia on ja quasi tot és dat i beneït.

Avui al Parlament de Catalunya s'ha establert una coincidència de vot entre CIU, ERC i UCD, ben sovint amb el PSA, que no és, evidentment, fruit de cap casualitat astrològica. L'opció més segura de la dreta per barrar el pas a l'esquerra era, és, el suport a Pujol i a CiU.

L'entesa entre els grups conservadors a Catalunya és la versió regional del pacte d'UCD, representant de la burgesia espanyola, amb CIU, PNB i PSA, partits de les sucursals perifèriques. Es tracta, doncs, d'una operació d'estat que rep la seva confirmació amb les posicions parlamentàries dels grups esmentats a Madrid. El representant de la minoria catalana donà precisament la "confiança" al govern Suárez al mateix temps que el partit a qui la hi atorgava preveia per al País Valencià la "legalització de la irracionalitat" tal com es denunciava en un recent "Mallorca Socialista". I aquesta confiança era otorgada no pas per uns interessos de classe evidents, sinó segons Roca Junyent per "imperatius nacionalistes". I arrodonia la cosa tot dient que "la España de las autonomías es la nuestra": tot quedava claríssim. Mentrestant, ERC, que havia promès "no mossegar —se la llengua", entre altres manifestacions del seu verbalisme nacionalista, era incapaç, d'oposar-se a la política anticatalana i antipopular del govern i, sense obrir boca, se n'abstenia igual, igual, que un tal Clavero Arévalo.

En els moments decisius, i sense les vacil·lacions i les discrepàncies del PNB i el PSA, CIU ha donat sempre el vot a UCD. Segurament deu ser aquest un cas únic al món: el partit que en nom de la nació dominant governa un estat plurinacional, tira endavant el seu programa amb el suport dels partits "nacionalistes" de la nació dominada. I així seria si no fos que el nacionalisme de CIU té molt poca cosa a veure amb l'alliberament nacional, i si amb els interessos d'una classe que hauria pogut ser "nacional", però que no ho és, ni en porta la intenció, en la mesura que el seu propòsit no és l'assoliment d'un veritable poder polític en el marc de la pròpia nació, sinó la intervenció, sempre subordinada, en la direcció de l'estat de les autonomies. Perquè aquesta és una burgesia tant dependent del centre geogràfic i

polític, que quan ha de nomenar els membres d'un centre geogràfic i polític, que quan ha de nomenar els membres d'un consell financer assessor de la Generalitat hi col·loca els pares de la pàtria bancària espanyola, tots ells tan castissos com el barri de Chamberí, els "callos a la madre" de la RTVE... I posats a ser dependents ho són de la Internacional Liberal, i de la Trilateral i, en definitiva, dels Estats Units, on recorre Trias Fargas a la recerca del llibre de bons amonaments. I tot plegat, és clar, amb el més "genuí sabor americà". De burgesia "nacional", doncs, més aviat poquet.

Però aquesta dreta, a base d'apropiar-se una certa defensa de la llengua i la cultura, ha aconseguit una mena de monopoli del nacionalisme per a les seves sigles. Per això, avui tenim el gran perill que les classes populars arribin a identificar "nacionalisme" amb burgesia i "esquerra" amb partits no nacionals, rebutjant així tota mesura que vingui de la Generalitat encara que aquesta pugui ser positiva. Perquè aquest és el drama: l'esquerra parlamentària no fa d'esquerra, mentre la dreta pensa i actua com allò que és: dreta, amb l'ajut quan cal d'un nacionalisme descafeïnat i alienador. Ni actituds d'esquerra, ni actituds nacionals, vet aquí la nostra gran tragèdia. Tan senzill que fóra prendre la iniciativa des de l'esquerra i no deixar a mans de la dreta la reconstrucció nacional, i la catalanització lingüística i cultural! Però no. Els socialistes de les quatre províncies, socialistes unificats,

socialistes articulats, amb tot de guions i parèntesis explicatius d'una actitud mental que ja és prou evident, tenen por de perdre els vots d'una classe obrera majoritàriament immigrada, i perfectament alienada, cas que adoptessin una actitud conseqüentment nacional. I en no fer-ho, no poden tampoc fer d'esquerra, perquè això només pot fer-se en un marc nacional concret, i perquè els en priva ja un tarannà progressivament claudicant que no qüestiona en absolut el marc legal on ens movem.

La lluita per una nació lliure apareix avui més que mai com una lluita que només poden assumir les classes populars. Es

la lluita contra els estats que ens oprimeixen i contra els estats de coses que els fan possibles. Amb els esquemes polítics imperants fins ara en els partits de l'esquerra clàssica aquesta lluita no és possible. Cal una visió del tot nova de les característiques específiques que revesteix avui l'opressió sobre els homes i dones del nostre poble. Nacionalistes d'esquerra treballa des d'aquesta visió que pretén organitzar la societat catalana al marge de qualsevol dependència dels estats actuals. L'Europa que volem no té res a veure amb l'OTAN, ni el Pacte de Varsovia, ni el Mercat Comú, ni amb cap altre projecte on si-

guem tractats com a mercaderia. És per això que en la vertebració de l'alternativa nacional popular s'hi troben no únicament partits (PSAN, FNC, CCC, CAC) sinó també, i sobretot, independents i tots aquells moviments populars de caràcter anticapitalista que des de l'ecologisme fins a l'alliberament sexual, combaten la ideologia i la moral repressiva que segureguen els estats actuals i que possibiliten la seva existència. Es tracta, doncs, d'un projecte alliberador de pobles i de persones que és vàlid tan sols en la mesura que posa en qüestió la societat constituïda.

La burgesia de les multinacionals és anacional. No té pàtria, té OTAN. Contràriament al que deia un, no són els proletaris sinó els burgesos els qui no tenen pàtria. Aquests el que tenen és el cap a Washington, la butxaca a Suïssa, la influència a Madrid i que, pixar, pixen a casa. Ahir, com avui, la pàtria és del poble. Gabriel Alomar, a qui els al·lots que nomena Felipe i Santiago deuen haver llegit més aviat poc —altrament s'haurien estatviat una bona colla de doï— ja deia fa 78 anys que socialisme i nacionalisme eren indistingibles. Francesc de S. Aguiló, des del seu exili americà, parlava d'un projecte d'unitat nacional, en defensa del qual i perquè arrisqués a la consciència popular va ser afusellat Alexandre Jaume. Avui, des dels interessos de les classes populars, seguim lluitant per aquest projecte nacional, de Països Catalans, perquè no volem ser només a mitges.

Dos segles llargs de lluita contra els decrets de nova planta per acabar venerant un futur d'"ente autonómico" és una broma massa pesada.

JOSEP LLUÍS CAROD
—ROVIRA

LLIBRES DE LA MAGRANA PER A NADAL I REIS

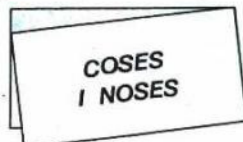
A cura de Llorenç Torrado.
Il·lustracions de Josep Uclès.

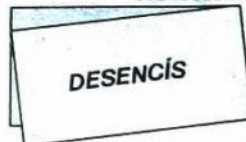
Empar Sabata.
A cura de Llorenç Torrado.
Il·lustracions de Francesc Artigau.

Ramon Casas,
Santiago Rusiñol
i Miquel Utrillo.
Il·lustracions dels autors.
Pròleg de Francesc Fontbona.

M. Aurèlia Campmany

Núria Albó
Premi Vila d'Arenys

H.G. Wells
Traducció de Just Cabot

Mercè Ibarz

Rincón del Artista

= FELIÇ ANY NOU =

CARRER CAMPANA, 2 I
CARRER SANTO CRISTO, 6
CIUTAT

LLEGIU

ÚLTIMA HORA

DUES EDICIONS DIARIES

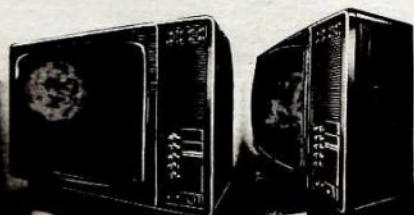
TELEFUNKEN UN SISÈ SENTIT

El sentit que només té la nova gamma compacta Telefunken de televisors en color.

Uns aparells que per la seva exclusiva tecnologia emeten uns sons i unes imatges vius, com una sensació.

Ens vengui a veure. Ja veurà com sentirà el so i la imatge de la nova gamma compacta de Telefunken.

Jo ho veurà; i bé...

NUEVA GAMA
COMPACTA

Casa Radio

AJAN DE VIDAL Y SALVA

PALMA: Pza. Marqués del Palmer, 5. Tel. 221220
C/ S. Ramón y Cajal, 16. Tel. 239755
C/ A. Clavé, 13 - a. Tel. 212241
C/ San Miguel, 61. Tel. 212234
MANACOR: Plaza Iglesia, 2. Tel. 551419
EN IBIZA: P/ Vara del Rey, 10. Tel. 301803
P/ Isidoro Macabich, 25. Tel. 302010
I a 50 tendes d'electrodomèstics més a les Balears.

TELES MALLORQUINES
I ROBA DE LLENGOS

a
**CAN
OLIVER**

Carrer Victòria, 1
Tel. 631288 Soller

Moció dels PSM sobre la normalització de l'ús del català a l'administració local

El conseller Andreu Murillo, en nom dels PS de Mallorca i de Menorca, va presentar al Ple del Consell General Interinsular celebrat el passat dia 24 la següent moció relativa a la normalització de l'ús de la llengua catalana als organismes d'administració local de les illes Balears i Pitiüses.

El Reial Decret de 14 de maig de 1979 pel qual es regula l'ús de les distintes llengües espanyoles en les actuacions de les corporacions locals donà un esquema legal dins el qual s'ofereix la possibilitat de normalització de l'ús públic de la llengua pròpia de les nostres illes dins de l'administració. Es cosa certa que la recuperació de la nostra llengua no ha de ser un fet únicament dins l'àmbit educatiu i el món de la cultura, sinó que ha d'anar acompanyat de la consagració de la mateixa a nivell jurídic-administratiu tal i com succeïa d'una manera normal a Mallorca, Eivissa i Formentera fins 1715 i, excepcionalment, a Menorca fins 1835.

Som conscients de les dificultats que en determinats organismes i ara com ara, es plantegen a l'hora d'implantar l'ús oficial de la nostra llengua, com també dels esforços que no s'han escatimat per aquest Consell General Interinsular i d'altres organismes de l'administració local de les Balears; no obstant i a les envistes d'una pròxima futura implantació de l'oficialitat de la llengua catalana, segons es preveu a la redacció de l'avantprojecte d'Estatut d'Autonomia, i per tal de contribuir a la iniciació de la introducció de la normalització ja esmentada tot aplanant possibles destorbs,

Atès el Reial Decret de 14 de maig de 1979 que regula l'ús de les distintes llengües espanyoles en les actuacions de les corporacions locals,

Ateses les competències transferides al Consell General Interinsular com a òrgan preautonòmic en matèria d'administració local; el Conseller sotsignant presenta per a la seva aprovació del Ple la següent

PROPOSTA

1.— Que les Conselleries d'Interior i d'Educació i Cultura, conjuntament, re-

comanin als Consells insulars i als Ajuntaments de les Illes Balears que facin ús de la Llengua catalana en els termes i circumstàncies en què ho permeten el Decret de 14 de maig de 1979.

2.— Que la Conselleria d'Educació i Cultura, amb l'assessorament dels organismes adients (Institut d'Estudis Balearics, Institut d'Estudis Catalans i/o Departament de Lingüística de la Universitat de Palma de Mallorca) procuri l'elaboració de models d'impresos i de formularis per a ús en l'administració municipal redactats en català i castellà —per aquest ordre— fent possible, així, que els ciutadans exercesquin el dret de comunicar-se amb l'administració local emprant la seva llengua.

3.— Que les Conselleries d'Educació i Cultura i d'Interior promoguin l'organització de cursos de català per als funcionaris d'administració local, atenent de manera primordial el seu nivell específic d'ús lingüístic. Aquests cursos s'han de celebrar durant la jornada de treball i han de ser organitzats segons criteris d'agrupació de centres d'ensenyança per proximitat geogràfica. Les Conselleries d'Interior i d'Educació i Cultura han d'establir conjuntament un programa de reciclatge que asseguri un veritable aprenentatge lingüístic i amb especial atenció al lèxic jurídic i administratiu, per als funcionaris, amb l'assessorament dels organismes acadèmics adients i amb l'expedició de títols que facultin a tots els efectes l'exercici específic del curs realitzat amb aprofitament.

No obstant, amb superior criteri, el Ple determinarà.

Ciutat de Mallorca a 16 de novembre de 1980

EL CONSELLER

Sig. Andreu Murillo Tuduri

Fou aprovada per unanimitat.

Guaret

Poesia

TELEDIARI

Gifreu

un jove poeta del Rosselló
s'incorpora a la nostra col·lecció
amb un llibre plenament testimonial,
obert, on tota suggestió es
converteix en commoció

De venda
a partir del
20 de desembre

**"Un clam rabiosament actual
que surt de la pagesia
mallorquina"**

DIET TEODOR FERRE

CARUSSA

En venda a totes les llibreries

Per un projecte de País davant Europa

La Terra.— Des de sempre el factor primordial de subsistència de l'home ha estat la terra, en totes les seves dimensions i apreciacions possibles. Aquí em vull referir a la terra com a sector primari de qualsevol divisió econòmica, que és factor FONAMENTAL d'un país. La pèrdua d'espais lliures a favor de Ciutat, els pobles i les urbanitzacions i els ports esportius litorals fan perdre i poden dur a perdre aquesta concepció primària i essencial en l'home: la de l'organització del propi país DES DE DINS amb tot el futur per endavant, però per això s'exigeix una postura clara i ferma quant a les qüestions del territori.

No es tracta d'una filosofia de la pobresa, es tracta de la reconstrucció del país, salvant allò salvable, i des del començament, que s'apliquin tots els remeis que siguin necessaris a tots els problemes que vagin sorgint, o que, millor encara, es puguin encarar amb previsió, però per això muntem una estratègia econòmica socialista i nacionalista.

L'agricultura.— La gran oblitada de sempre, es troba en un estat de postració quasi secular, necessita tota l'atenció que se li pugui donar, inversions, facilitar-li material a preus reduïts i una veritable re-estructuració, amb estudis a fons i de tècnics qualificats de les millores quant a conreus, tècniques, varietats i especialitzacions.

La indústria mallorquina també passa per uns moments difícils en la seva majoria, ja que no escapa com és clar a la crisi general que hi ha amb les sectorials que necessiten estudis concrets. A la vegada que uns estudis sector per sector dels més aptes per la nostra característica.

El turisme coin a explotació de la terra.— Una exigència que ens haurem de fer a nosaltres mateixos, quant al futur i amb els tractes amb Europa, és el de no consentir que se'n apliquin els conceptes de divisió d'espais pel que fa a la qualificació econòmica, així resulta que si per la nostra configuració se'n aplica la consideració de zona de preferència turística, que es promogui una explotació integral en aquest sentit. Perquè tots sabem, que es vol fer una autopista fins a Alcúdia que pot significar canvis d'importància dins la distribució comarcal, sabem d'urbanitzacions projectades arreu, de compres de zones extenses de costa... Tot això es veu agreujat, és clar, per l'important factor que el capital és de fora, i per tant ens veuríem convertits quasi bé en espectadors d'allò que s'està fent al nostre mateix entorn.

Les competències que extreurem de l'Estatut, el projecte

del qual ha elaborat la Comissió dels Onze, seran una eina que ens ha de permetre la tasca de la re-construcció, recolzant-nos necessàriament en la conscienciació que inevitablement hem d'impulsar.

Europa és l'àmbit d'integració territorial i cultural que ens correspon quasibé per definició, de sempre tothom ha estat europeu. Les nostres connotacions culturals més importants són europees.

Malgrat això l'espai econòmic que ofereix Europa divergeix de l'espai econòmic-polític-social que és el nostre, sembla ésser aleshores que un procés d'adaptació és més que necessari, i per ventura no és exactament aquesta la qüestió. El procés d'adaptació no és més que una transformació i pèrdua d'identitat en favor d'una de comuna que s'aproxima molt més a l'ideal d'una "identitat" nacional (d'Estat sigui el que sigui) i no, i de cap manera, una recuperació de la consciència pel que fa al lloc concret o nacionalitat on s'habita o es defensa abans que no s'hagi esbrinat ben bé allò que és vàlid i allò que no ho és, a efectes de senyes d'identitat pròpies.

L'economia és un factor primordial dins aquestes coordinades que proporciona unes "senyes" d'identitat, efectivament l'organització o ordenació econòmica és una part important i determinant de l'organització social i així les diferents opcions que tenen les multinacionals, les societats múltiples fan que les seves influències siguin notables i determinants, a això nosaltres hem d'oposar l'estudi i seguiment de la nostra realitat conscientment i sense acceptar que la "cultura de consum" ens envaïsqi, consum que afecta a la nostra realitat mateixa i que fa que la divisió i transformació que succeeixi sigui massa ràpida i que no la puguem controlar pel futur.

El futur l'hem de poder controlar, hem de tenir els recursos que ens permetin de disposar de poder continuar en la tasca de la transformació per ligar els diferents aspectes culturals i socials que puguin dur-la endavant.

Un apropament en tots els sentits possibles a les comunitats de la resta de Països Catalans per a estrènyer els llaços culturals, econòmics i de tot tipus per anar pensant en diversificar clarament o homogeneïtzar la nostra postura de país, al davant d'Europa.

Per: Guillem Adrover

Els darrers pirates del Mediterrani

Una de les tasques interessants de cara a un millor coneixement de la realitat social del poble mallorquí, seria la d'iniciar un exhaustiu estudi de diversos sectors que al llarg de la història han estat fermament lligats a Mallorca, com són els pirates, els especuladors urbanístics, entre d'altres. L'experiència podria resultar força interessant i de bon profit pel nostre propi coneixement, ja que tots els factors humans contribueixen a dotar un poble de les seves senyes d'identitat.

Des de la mala mirada d'aquest ull orb hom comença a endevinar uns nous actes de pirateria, aquesta vegada dins l'esfera de la política mallorquina. Ara ja no s'estila convidar a ensaimades per comprar un vot, o a fer una compra important a un sector per aconseguir guany polític. Ara s'estila l'acció directa, pegat foc segons abans de haver abandonat el vaixell, i els més tímids es conformen en estèrils actes de corrosió verbal, sempre anti-estètica, amb una messiànica auto-professió de veritat absoluta. Tal vegada la història de Mallorca un dia podrà escriure's al voltant d'un estol d'aventurers polítics, que sermonegen en veu baixa a les catacumbes, sota l'harmoniosa direcció d'un cabdill de veu apostòlicament serena i mirada furtiva, però tanmateix excessivament nerviós, amb una tímida sensació de culpabilitat als ulls vermellencs que no poden amagar el que volen amagar, dins un límb de somnia de truites, esbrinant fantasmes i com a mal menor, inventant regidors.

Aquests, o salvaran Mallorca o hauran estat confirmats com els darrers pirates del Mediterrani.

Nota al marge: Aquest ull orb, que vol dir cego, anuncia la seva possible retirada d'aquestes pàgines, donat que hi ha alguna possibilitat de pèrdua total de la vista, ja que l'ull bo ha hagut d'ésser empenyat donat les despeses per mor de la querrela criminal que ha posat en Josep Bernat a tres membres de l'Executiva del PSM, com a símbol d'un darrer acte d'unitat d'esqueres.

ESTRENA DIVENDRES DIA 5

A LA FI ARRIBA A LES NOSTRES PANTALLLES UNA DE LES MILLORS PEL·LÍCULES DE LA HISTORIA DEL CINEMA

LA VERDAD SOBRE EL CASO SAVOLTA

Jose Luis López Vázquez
Charles Denner
Stefania Sandrelli Omiero Antonutti
Ovidi Montllor Ettore Manni
Alfredo Piza Virginie Billeaud
Un film de ANTONIO DROVE
Productor ANDRÉS VICENTE GÓMEZ

Nota: A la sessió de les 10,30 del vespre de divendres hi serà el director de la pel·lícula Antonio Drove que la presentarà als presents.

GRAN EXIT!

7 setmanes d'èxit a SARAGOSSA

8 setmanes d'èxit a SEVILLA

12 setmanes d'èxit a BILBAO

22 setmanes d'èxit a MADRID

20 setmanes d'èxit a BARCELONA

12 setmanes d'èxit a VALENCIA

... SI VAS AMB EL CUL A L'AIRE ..NO TE LA PERDIS

VET AQUI UNA PEL·LÍCULA DIVERTIDA, CORROSIVA, INTEL·LIGENT, SUICIDA, FRESCA, REVETLERA, VALENTA, POPULAR, RIALLERA, PATÈTICA, DIFERENT... DE CONYA MEDITERRANEA PSÍQUICULOMARXOSA en fi, INSOLITA!

SELECCIONADA OFICIALMENT PER AL FESTIVAL DE SAN SEBASTIAN 1980

OVIDI MONTLLOR EVA LEON

M^o JOSE ARENOS JUAN MONTEON
JUAN CARLOS SENANTE Y ANTONIO GADES
EN LA PRODUCCION JUAN ANDRÉS PARRA ASKE GLORE ANDRÉS

ES AQUESTA UNA PEL·LÍCULA TOLERANT I RECOMENABLE PER A TOTS ELS "NINS" I "NINES" D'EDATS COMPRES ENTRE ELS 16 I 101 ANYS.

L'Autogestió a l'Educació

Quan es parla d'autogestió a l'educació o autogestió educativa es fan interpretacions molt diverses, lligades a la ideologia de l'autor, en aquest cas cal dir que l'objectiu que ens mou és un socialisme autogestionari.

De totes formes aquí no pretenem, en dues paraules, oferir una alternativa global al actual sistema educatiu des del punt de vista de l'autogestió educativa, sinó més bé aclarir un poc aquest concepte des del nostre punt de vista, com a aportació ideològica a una futura alternativa al sistema educatiu.

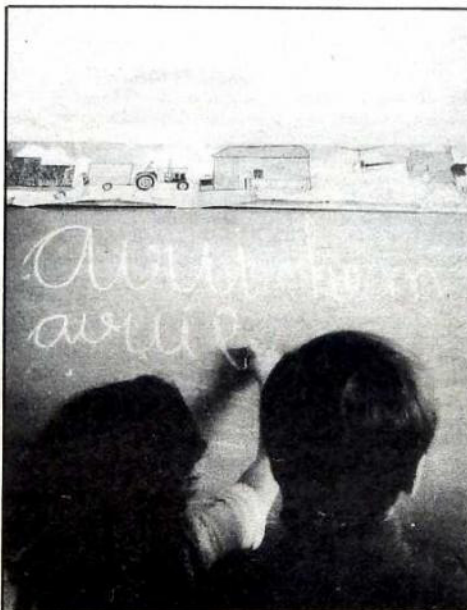
En principi es veu la necessitat de treballar per aconseguir un nou medi educatiu que possibiliti un canvi a la institució escolar i un sistema educatiu en general, i que aquest nou medi serveixi a la societat com un element de transformació de les seves estructures.

La primera gran barrera que ens trobam és que la societat considera l'educació com un element de reproducció social i no com un element de transformació social. Tal volta, així i tot, es veu que l'educació pot operar, en certa manera, un tipus de canvi en els individus que passen pel sistema escolar.

Per aconseguir un medi adequat serà necessari emprar, com a eina de treball, autogestió participativa, que faci de l'escola una institució creativa al servei de l'individu i de la societat, sempre tenint en compte que no és l'únic medi educatiu.

Si pensam amb la transformació de les estructures socials ens convé reflexionar damunt el que és l'educació alliberadora, que amb la seva força totalitzadora creiem que desenvoluparà la iniciativa i creativitat de l'individu, perquè sigui una personalitat propulsora de solidaritat, comunicació i compromís social actiu.

Si seguim amb aquesta línia interpretativa veim que la qüestió educativa es veu lligada a la problemàtica polític-social-econòmica i cultural de la comunitat a on es desenvolupa i que, és un reflexe de la construcció pròpia de la societat, per tant l'educació alliberadora ha d'enfrontar-se amb la dominació i colonització de la comunitat.

Per comprendre la problemàtica de l'alliberament col·lectiu és necessari fer una anàlisi des del punt de vista macro-social i micro-social amb el que veurem com els condicionants que provoquen la colonització cultural i política

per: Bartomeu Mulet Trobat

i Joana Maria Fiol

impedeixen una emancipació col·lectiva.

Des de la perspectiva socio-política, el terme alliberament en esser aplicat a diferents nivells i dimensions de la realitat social fa que sigui necessària la consideració de tres aspectes diferents.

- Alliberament del poble
- Alliberament dels grups socials
- Alliberament de l'home.

Si aplicam aquesta alliberació a la pràctica social del poble cal:

- Lluitar per l'alliberament nacional
- Lluitar per l'alliberament social
- Lluitar per l'alliberament personal (1)

Només a partir d'aquí compremem la força del concepte d'educació alliberadora i autogestionària perquè compremem la consecució d'una educació integral que faciliti l'autopossessió individual (2) i a la vegada l'alliberament col·lectiu com a grup, comunitat i classe social.

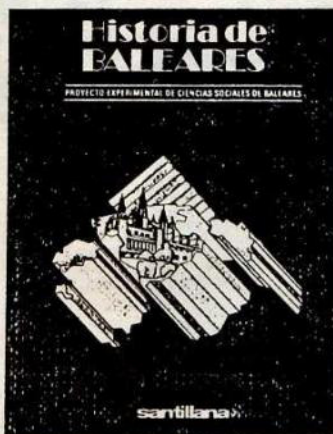
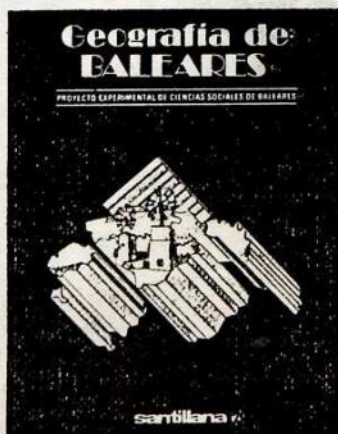
Avui en dia es fa necessari plantejar-se l'educació amb una nova filosofia, amb una nova visió del món educatiu, es tracta de pensar amb un nou model de societat i d'home, a partir de l'autogestió educativa la qual no serà possible sense un canvi de mentalitat dels ensenyants, adquirir consciència de la realitat.

NOTES

- 1.- Ander-Egg, E. "Hacia una pedagogía autogestionaria" Edit. el Cid Bonaes Aires 1979.
- 2.- Spring, J. "Introducción a la Educación Radical", Edit. Akal. Madrid - 1978.

una altra novetat santillana

PROJECTE EXPERIMENTAL DE CIENCIAS SOCIALES: BALEARS

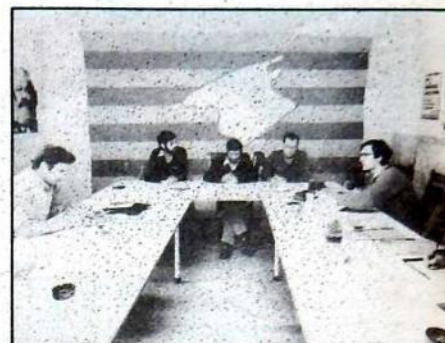
L'obra, dividida en tres volums, és el resultat d'un esforç editorial notable, una resposta adequada a la inqüestionable necessitat de dotar els alumnes de Balears d'un nou material escolar, ric d'informació i amb una metodologia apropiada, que permeti d'aprofundir en l'estudi de la pròpia realitat

Encàrrecs a: Distribuidora Rotger: Camí Vell de Bunyola. Polígono la Victoria. tel. 292900 Palma de Mallorca.

o a la nostra Delegació: Rambla de Catalunya, 18 Tel. 93/2152720 Barcelona

santillana

Una voluntat de mobilitzar el poble de Mallorca

Hem manifestat reiteradament la nostra voluntat de lluitar per una Mallorca sense opressió nacional ni de classe. Els crits "Un poble, una llengua, un govern", "Una nova societat, una nova nació"... sintetitzen un programa de canvi social i de transformació nacional absolutament revolucionari per Mallorca. I això no es pot fer des d'una política de gabinet, sinó amb la mobilització total de les forces socials, econòmiques i culturals contra l'actual "statu quo" controlat per la dreta d'UCD. I on el PSOE només representa una alternativa verbal i inconsistent. Per això el PSM, malgrat tota la seva problemàtica, ha impulsat mobilitzacions entorn dels temes decisius que

condicionen la història present i futura de Mallorca. La taula rodona de l'Escola Graduada i la Diada Nacional de Mallorca contribuïren a rompre la imatge del procés autonòmic monopolitzat pel "club de polítics". La Trobada de Regidors d'Esquerra Nacionalista a La Real assenyalà la nostra inquietud per una gestió popular i nacional als municipis, eina decisiva de canvi per al nostre país. I la marxa Anti-OTAN llançà al Pla de Cúber la voluntat d'independència i de plena sobirania nacional de Mallorca enfront de l'imperialisme USA que senyoreja ja el Puig Major i que ens vol ara sotmesos al domini de l'Aliança Atlàntica. El PSM vol una Mallorca en marxa. I cap a un futur més just i més lliure.

Elegancia i bon gust

En models exclusius de:

Antonio Ponce
Atasi
Bop
Escola
Enrique Caminal

Hit Parade
Margarita Nuez
Martelá Brazzy
Nina Ricci
Pertegaz

Pier Carden
Susana
Tanagra
Zebedia....

Solpertu
boutique

Banc de S'oli

Rubi, 12 Ciutat de Mallorca

A Llucmajor,
poble industrial
i sabater,
la qualitat, artesanía
i bons preus
es donen la mà a

*Vostè
ens coneix*

Manuel Garcia Moreno
C/. Mayor, 39 • Tel. 66 02 35 • LLUCMAJOR

Bartomeu Ferrà Salas

BON NADAL I FELIÇ ANY NOU

31 de Desembre, 34, Tel. 290167. CIUTAT DE MALLORCA

UNA CASA ESPECIALITZADA EN ALTA FIDELITAT

- * So Professional * Alta Fidelitat
- * Lloguer de pel·lícules * Televisió
- * Cinema * Discs
- * Servei Tècnic Propi

Carrer Antoni Marquès Marquès, 4 — Tel. 29 61 74
CIUTAT DE MALLORCA

Sobre el del 31 de

Si dins la Història dels pobles sempre hi sobresurten algunes dates degut a la seva transcendència, per a Mallorca no hi ha dubte que el dia 31 de desembre de l'any 1229 significa un dels moments culminants del nostre passat perquè pot ésser que constitueixi l'inici d'una fase important —i amb això no volem menysprear la cultura àrab anterior— dins la nostra personalitat col·lectiva al mateix temps que comença un període amb la introducció i assimilació de valors que s'ha desenvolupat fins als nostres dies.

La integració de Mallorca així com també la resta de les Illes i del País Valencià a l'entitat federal formada des de feia un segle (concretament el 1137) pel regne d'Aragó i el Principat de Catalunya, fou l'inici de les estretes relacions que a diversos nivells, han sostingut des de llavors, amb una intensitat canviant segons les èpoques, allò que avui anomenam Països Catalans.

Sabem que la nostra illa, i també les altres, per la seva situació geogràfica, d'un gran valor estratègic dins la conca del Mediterrani occidental, no massa lluny de les costes del Llevant de la Península Ibèrica, del Nord d'Àfrica, del Sud de França o de les costes italianes, ha estat l'escenari de l'arribada de moltes gents: romans, vàndals, bizantins, àrabs entre altres. Uns arribaren amb afany només d'aconseguir uns avantatges econòmics, els altres amb la finalitat d'establir-s'hi, deixant cada un d'aquests pobles més o menys pocs vestigis que formen el conjunt del nostre bagatge cultural. Ara bé, la conquesta

de l'illa per part de la corona catalano-aragonesa assoleix un significat molt especial: veiem com, i només a nivell d'exemple, salvant la distància de set segles, avui encara podem afirmar que parlem la mateixa llengua de la gran majoria d'aquells homes que desembarcaren a Santa Ponça, llengua que arrelà profundament a aquestes terres fins al punt de constituir-se un dels elements més diferenciadors de la nostra identitat de poble.

ELS FACTORS D'UNA CONQUESTA

Passant a analitzar els factors i les circumstàncies que envoltaren la conquesta de Mallorca dins el context expansiu catalano-aragonès per la Mediterrània podem indicar que els protagonistes de la gesta ja s'havien adonat de la seva transcendència ja que pel mes de novembre de l'any 1228 els rics homes que havien d'acompanyar Jaume I li digueren al·ludint tal empresa: "Serà cosa meravellosa a les gents que oiran aquesta conquesta que prengats

terra o regne dins el mar". "Si vos prenets un regne de sarraïns —digué Huc d'Empúries— que sia dins mar, serà el millor feyt que crestians facessen en cent anys ha". Guillem de Montcada hi afegiria: "Conseguir lo Regne de Mallorques qui és dins mar serà major honrament que si en conqueriets tres en terra".

Sembla i segons s'ha vingut dient tradicionalment, que el projecte de prendre les Illes de mans dels sarraïns es va concebre en el famós dinar celebrat a Tarragona a casa de Pere Martell, ciutadà barceloní, en el que assistiren el rei i els grans magnats. El pretext conjuntural —i ho subratlla Descloit— seria la incidència del corsarisme per part dels sarraïns mallorquins. Així Pere Marsili a la seva CRONICA al·ludeix els danys ocasionats per corsaris mallorquins particularment "en lochs prop de mar de la terra ferma dels cathalans". Ja des de llavors el monarca decidí anar a conquerir Mallorca. Per això, pel Nadal de 1228 convocà Cortes a Barcelona amb l'objecte

el significat de desembre

Foto: A. Ignasi Alomar

de prendre les disposicions necessàries per a l'expedició. Ara bé, la idea d'incorporar el regne sarraí de Mallorca a la corona catalano-aragonesa no va néixer en aquest dinar sinó abans. Malgrat la causa immediata de l'expedició hagués estat l'assumpte de les sageties, els projectes d'expedició i les mures dels comtes de Barcelona damunt les Illes venien de molt més lluny, perquè aquestes accions només eren episodis rutinaris dins la pirateria. Es a dir, no arribava

rien a constituir un factor tan decisiu com per a desencadenar tota una llarga sèrie d'esdeveniments. Ben segur que s'hi han d'afegir altres motius que en conjunt i que en més molt o més poc grau d'incisió donin com a resultat la conquesta de Mallorca.

Només contemplant la interdependència dels distints factors econòmics, estratègics, polítics, etc., cal valorar els presupòsits de la conquesta

per a aproximar-se a la comprensió dels estímuls que varen moure els ànims d'aquells homes que a distints nivells la protagonitzaren. Per això és molt arriscat interpretar la conquesta de Mallorca només com a manifestació d'indole colonialista constituint una base polític-militar i econòmica molt important per a sostenir la marxa cap a Orient on els mercaders catalans posseïen des del segle anterior importants interessos comercials, o com a sim-

ple fruit de l'esperit de creuada.

UNA CONCEPCIÓ DEL NOSTRE TEMPS PEL CONEIXEMENT DEL PASSAT

Sabem que sobre aquest tema s'han escrit moltes coses. Des dels nostres historiadors clàssics fins a arribar a les recerques més actuals; el tema de la conquesta de Mallorca per part de la corona catalano-aragonesa ha tingut preferència sobre molts d'altres, sense que això impliqui haver arribat a un total coneixement dels esdeveniments. S'ha vessat molta tinta al respecte, però així i tot té interès de vegades refrescar un poc la memòria per a recordar els fets més significatius del nostre passat.

Avui que tot just sembla que comença a agafar força, dins la consciència col·lectiva, la idea de recobriment de la nostra identitat, malmesa durant molts d'anys, pot suposar un moment d'interès per al coneixement de la nostra Història. D'aquesta manera es pot formar una concepció del nostre temps mitjançant un camí seriós possible com és el coneixement del passat en funció dels problemes que ens preocupen en el present. Es a dir, intentar comprendre el que som a través de l'estudi sistemàtic del que hem estat fins ara.

Es per això que reclamam la data del 31 de desembre per a ésser el dia de la festa nacional dels mallorquins.

Ramon Muntaner

Les nostres rels

Poques festes amb una caracterització nacional tan antigues hi deu haver a tot Europa com la Festa de la Conquesta, altrament anomenada Festa de l'Estendard. I també poques festes tan característicament manipulades com aquesta mateixa.

Una festa celebrada durant set-cents anys ha hagut de perdre la força dels primers anys en què també era el dia especialment dedicat a recordar la persona del Conqueridor, del personatge ja mitològic entre el poble mallorquí com a símbol de l'origen històric de la nostra definitiva personalitat actual, de la nostra catalanitat il·lenca, de la nostra incorporació a la comunitat dels Països Catalans.

Oficialment ha anat rebent canvis segons les circumstàncies històriques fins perdre tot el seu suc i quedar reduïda a la commemoració burocràtica de la nostra reincorporació a "la Cristiandad", a "Occidente". Però ens ha arribat després de les distintes modificacions institucionals, després del pas del Regne de Mallorca amb dinastia particular, després de la federació de la Corona d'Aragó amb la castellana i després del Decret de Nova Planta, després del nostre pas a ser part de la província de Balears i després de 40 anys de dictadura anticaltalana espanyolista.

I amb el nom de Festa de l'Estendard vora el record del Rei en Jaume s'ha mantingut la nostra festa d'homenatge a la senyera reial, a la bandera que és a l'arrel de la nostra personalitat històrica i que ens recorda que aquest homenatge ens agermana amb el País Valencià i el Principat de Catalunya.

Ja no n'hi ha prou de cantar un "Te Deum" a la Seu, recitar "Sa Colada" a Cort i que l'exèrcit espanyol dispari salves d'honor a la senyera celebrant una part de la "Reconquesta espanyola". És un dia de reivindicació de l'autogovern espoliat, de reivindicació de tots els nostres drets nacionals, i de referment dels trets fonamentals de la nostra personalitat que ens caracteritzen de set-cents anys ençà. I la resta són vuits i nous i manipulacions genocides.

Si les institucions i organitzacions socials i polítiques que diuen que volen el nostre recobriment nacional i el nostre autogovern no veuen el sentit d'aquesta celebració és perquè altres interessos forasters els tapen els ulls. Si no reconeixen les arrels nostres és clar que no poden voler que aquest dia 31 de desembre de cada any sigui el nostre dia nacional, el dia del reconeixement de la nostra bandera, i amb tot això de l'afirmació de la germanor dels Països Catalans.

RAMON MUNTANER

RESTAURANTE NATURISTA

C/ Francisco Suau 14. Palma de Mallorca. Tel 204185

ESPECIALIDADES

PAELLA VEGETARIANA * CARNE VEGETAL
ENSALADAS ESPECIALES * PAN INTEGRAL
PIZZAS INTEGRALES * KEFIR *
POSTRES INTEGRALES * BATIDOS *
TIZANAS MEDICINALES *
TÉS * ZUMOS NATURALES

C. Francisco Suau 14 Ctra. Valldemosa. Palma de Mallorca 204185

Una nació sense control de l'energia; un poble gairebé sense territori (i III)

per: Xavier Garcia

Si es prossegueixen les tendències actuals, anam cap a una progressiva centralització, militarització i control mundial de tots els recursos energètics en mans d'una minoria que no solament depassa les legislacions estatals i parlamentàries, sinó que va més enllà de la llei de l'oferta i la demanda, fonamentant en l'economia de mercat. L'actual multinacionalització de l'economia esbutxa mercats productius i fronteres polítiques i administratives, creades pels mateixos Estats en l'etapa inicial de creixement. Si es prossegueixen les tendències actuals anam cap a una societat fonamentada en l'economia —millor dit, deseconomia— de les armes, dels conflictes bèl·lics i de la conflagració generalitzada. Aquesta economia de les armes és la base dels programes energètics de caràcter dur (nuclear, control monopolístic de les mateixes energies alternatives, ús abusiu dels hidrocarburs) per part dels Estats actuals, en la doble perspectiva de fer de la mateixa estructura energètica un sector productiu més (és a dir, produir energia per produir-la, sense mirar-ne l'ús final) i en la perspectiva, essencial en l'actual fase del capitalisme, d'impedir el control de la producció i auto-organització social, l'alliberament, en definitiva, per part de les comunitats nacionals i de les regions naturals.

Aquesta economia de les armes genera uns consums energètics i unes despeses financeres absolutament boges. Aquesta economia de les armes, juntament amb la progressiva industrialització irracional de l'economia (feta als darrers anys sota el regne gairebé únic del petroli), és la que provoca la UNIFORMITZACIÓ energètica i de la vida social, la SIMPLIFICACIÓ suïcida dels aprofitaments que ens brinden els diversos recursos i, en definitiva, la DESESTABILITZACIÓ del teixit social, dels quals parlàvem abans.

3.— LA TRAGEDIA DE LES NACIONALITATS DEPENDENTS.

Aquesta economia de les armes i de la industrialització irracional de l'economia és la que fa dependre l'agricultura de molts països al monopoli de productes bàsics que tenen les grans companyies i la que sotmet el territori de les petites nacionalitats a servir únicament com a plataforma de les operacions del gran capital: centres nuclears (als USA fa tres anys que no hi ha cap comanda de central atòmica), grans refineries de petroli (a Europa hi ha excedent de productes derivats del cru, però a Tarragona s'expandeixen les plantes petroquímiques, generadores de l'actual civilització del plàstic i de les fibres sintètiques), grans projectes viaris concretats en autopistes i vies ràpides per on circula una forma de transport que consumeix el 27 per cent de l'energia primària produïda i grans concentracions urbanes en poquíssims enclaus dels territoris que provoquen, per tant, UNIFORMITZACIÓ, SIMPLIFICACIÓ i DESESTABILITZACIÓ de la vida social general. Tot això tant afecta en negatiu a les comunitats d'espècies que es creuen dominants —cas de Barcelona, Madrid, València, Bilbao— com a les comunitats que han estat saquejades de llur pròpia DIVERSITAT, COMPLEXITAT i UNITAT INTERNA (casos de la major part de comarques de Catalunya que formen, en relació amb el centre barceloní-tarragoní, una segona i tristíssima perifèria en un país dominat en la seva totalitat).

La progressiva urbanització de Catalunya durant aquest segle i la localització de la major part de població a la capital ha mediatitzat fins i tot el sentiment nacional, el qual ha anat passant de tenir caràcters de revolta popular, pagessa i menestral a tenir connotacions només històriques i sentimentals. Cal, per tant, redescobrir el sentiment i la consciència nacional en base a l'actual fase d'exploitació econòmica, social i ecològica que pateixen Catalunya i els Països Catalans.

Tot aquest model polític-econòmic té uns costos ambientals i ecològics que formen la part més visible i traumàtica de la tragèdia de les nacionalitats dependents: la degradació generalitzada dels respectius patrimoni, la pèrdua irreversible molta còpia de béns materials que no tenen preu com la terra, l'aigua, l'aire, tant importants, per un nacionalisme que vulgui ser veritable, com la llengua, l'art, la literatura, la música, te-

Foto: Manolo Rivera

mes que massa sovint han estat només el centre de reivindicació de la nostra comunitat nacional, induïda, certament, per una determinada burgesia que, a canvi d'anar a remolc dels projectes econòmics estatals, es refugià en la difusió d'una cultura catalana que, lògicament, no incitava a la transformació de la societat.

Aquí podríem introduir els fenòmens reals de la DEPENDÈNCIA (fins i tot de les mateixes formacions dominants catalanes respecte als centres del capitalisme mundial), de la INTERDEPENDÈNCIA i del fenomen desitjable de la INDEPENDÈNCIA, encara que afegint-hi particularment uns matisos.

Es ben clar que la mundialització dels processos econòmics genera un tipus de dependència que, malgrat tot, no ho és totalment, perquè el país depenent necessita del dominant, però aquest necessita també el dominat. S'estableixen, llavors, relacions interdependents sota l'aparença formal d'una certa estabilitat, però que en realitat amaguen unes condicions molt favorables per al país dominant. Malgrat tot, avui, no crec que sigui correcte parlar de certs països dominants, sinó que —a nivells diferents— tota l'estructura polític-econòmica esdevé dominant, com a conseqüència —ben segur— de la pressió que exerceixen els dos principals imperialismes, i la pujada preu del petroli no és més que una de les darreres pressions exercides per tal de conduir millor el procés de dominació. És una de les darreres pressions, però no l'última.

Després d'aquesta, i més recentment, hi ha la pressió psicològica, real malgrat tot,

damunt les societats, d'una Tercera Guerra Mundial, que probablement —com sostenen alguns autors— no seria un suïcidi col·lectiu, sinó la victòria d'un bàndol sobre l'altre, a través dels més sofisticats mètodes de guerra (com les armes biològiques o la bomba de neutrons). Respecte a aquesta darrera possibilitat, un autor francès, que amaga el seu nom en un llibre titulat "La nuclearisation du monde", explica: "No posem pas aïtrament, gràcies al perfeccionament de les tècniques nuclears, unes armes anomenades "bombes de neutrons", la delicadesa en la protecció del medi ambient de les quals arriba fins a deixar totes les coses en el seu estat, emocionant situació que gosaria qualificar d'ecològica, en el millor sentit de la paraula".

¿Davant aquesta situació de globalitat, d'universalitat agressora —tapissada pels múltiples vernissos artificials i agradables que sap crear l'actual capitalisme de consum—, és possible de parlar d'independència i assolir-la per a les nacionalitats més afectades? ¿L'estratègia que segueixen les tesis independentistes és la correcta en un moment històric que també es caracteritza pel desig popular de superació d'ideologies i proliferacions partidistes? ¿Quin ha de ser, avui, el poder polític propi que Catalunya perdé en 1714? ¿Quin nacionalisme interessa al poble de Catalunya? I quines característiques ha de tenir: ¿enfortir, reformar o desmantellar progressivament els aparells d'Estat? ¿Quin nacionalisme interessa?

1.— ¿El nacionalisme hegemònic a nivell de Catalunya, però subordinat a nivell d'Estat espanyol, que manifesten les burgesies

en el fons desnacionalitzades?

2.— ¿El nacionalisme que té com a referència última l'Estat espanyol en la perspectiva de reformar-lo, que manifesten les esquerres tradicionals?

3.— ¿El nacionalisme d'alliberament nacional i social, partidari de l'auto-organització de les classes populars, que manifesten els nous moviments alternatius, crítics amb tot l'establert i fonamentats en l'ecologia?

4.— A UN PAS DE LA CATASTROFE COM DE L'ALLIBERAMENT

Catalunya, els Països Catalans, tot el món, es troba en un moment tràgic i apassionant alhora; tràgic perquè potser mai com ara la humanitat no ha sentit tan forta la possibilitat d'un desenllaç fatal en tots els ordres de l'existència; però apassionant també, perquè per reacció potser mai com ara la societat lampoc havia reclamat amb tanta urgència una resolució de la crisi dramunt d'uns nous paràmetres.

En síntesi, i encara que sembli contradictori, estem tant a un pas de la catàstrofe com de l'alliberament. Esdevé, però, que el ressò que obtenen la llarga sèrie de petites catàstrofes és molt més gran que no pas la també llarga sèrie de petites, però importàntíssimes, accions per l'alliberament. De manera molt esquemàtica, podríem preguntar què és a favor de les petites catàstrofes i dels petits alliberaments.

Però abans de contestar aquesta pregunta, cal preguntar-se quines relacions volem

establir entre ecologia i nacionalisme. Els que participem de l'òptica ecologista, cada vegada veiem més clar que el model de dispersió fortament centralitzada del capitalisme trilateral d'aquests moments comportarà tard o d'hora canvis substancials en la mateixa estructura política que ara aguanta els Estats. Els Estats, sota diferents formes, han estat tradicionalment superestructures jurídiques que han coartat la voluntat de sobirania de les comunitats nacionals, regionals o locals que englobava.

L'existència dels Estats va lligada estretament a la vida de les burgesies que fa dos-cents anys van ajudar a crear-los. Era el moment en què les economies passaven de feudals a urbanes, en què es començava l'acumulació interior de capital, ajudada bàsicament per la revolució industrial naixent i, a nivell polític, per la consolidació dels Estats-Nació, que asseguraven per a les burgesies respectives tot el procés. Només cal recordar que la consolidació de l'Estat centralista espanyol com una sola nació a nivell legal parteix de la desfeta de 1714 en què es priva a Catalunya i als altres països catalans de conformar-se en Estat propi. A hores d'ara, però, cal preguntar-se si és vàlida la vella reivindicació d'un Estat català (en termes de Catalunya) o Estat dels Països Catalans, com semblen propugnar diversos corrents polítics.

Personament, estic convençut que la societat actual haurà de retornar en l'esperit a la situació pre-industrial de producció i organització social per inaugurar en la realitat un nou estil de civilització tècnica que clausuri progressivament la mala aplicació tecnològica dels avenços científics que s'han fet durant dos-cents anys.

Creo que la Humanitat hauria de retornar a la simplicitat en el domini de les tècniques (i en aquest aspecte l'ecologia dels sistemes naturals ens ensenya moltes coses) i a la simplicitat en l'organització social (partint de la base que la política no és afer que s'ha de delegar en uns representants polítics, sinó que és afer de tots). Aquesta simplicitat rebutjaria per essència tota concentració energètica, causa original del control polític-social de les comunitats per part dels Estats (que ha conduït a un bloqueig polític) i dels monopolis (que ha conduït a un bloqueig tècnic).

¿Com fer aquest desbloqueig? Tothom critica les multinacionals i l'opressió que generen aquests monopolis en l'activitat econòmica general, però quan alguna comunitat podria incidir en aspectes concrets d'aquesta mateixa activitat econòmica, normalment —per diverses causes— es tira enrera, no omple l'espai que no hauria de cedir, i aquest és ocupat per les esmentades empreses especialitzades.

(Continua pàg. 22)

L'ESTATUT DELS PSM

TÍTOL PRELIMINAR

Article 1.

Els pobles de les Illes Balears i Pitiüses com a expressió de la seva personalitat nacional i per accedir a l'autogovern es constitueixen en Comunitat Autònoma, d'acord amb la Constitució i amb el present Estatut, que és la seva norma institucional bàsica.

Article 2.

La Comunitat Autònoma es denomina Comunitat Autònoma de les Illes Balears i Pitiüses.

Article 3.

El territori de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears i Pitiüses comprèn les illes de Mallorca, Menorca, Eivissa, Formentera, Cabrera i altres illes menors i illots adjacents.

Article 4.

1. La llengua pròpia de les Illes Balears i Pitiüses és el català.

2. La llengua catalana és l'oficial de les Illes Balears i Pitiüses, així com també ho és el castellà com estableix la Constitució Espanyola.

3. Tots els ciutadans de les Illes Balears i Pitiüses tenen el deure de conèixer i el dret d'usar amb dues llengües.

4. Es garantirà l'ús d'ambdós idiomes i serà potenciada la utilització del català a tots els ordres de la vida pública, cultural i informativa fins a la seva plena normalització.

5. Serà condició necessària per a l'exercici de la funció pública el coneixement de la llengua catalana.

6. La Comunitat Autònoma procurarà als funcionaris de l'administració els mitjans necessaris per a l'aprenentatge de la llengua catalana.

7. La Universitat de Palma de Mallorca és institució consultiva oficial en matèria de la llengua catalana.

8. Per tal com la llengua catalana és patrimoni d'altres territoris i comunitats, a més a més dels vinyes i correspondència que mantinguin les institucions acadèmiques i culturals, la Comunitat Autònoma de les Illes Balears i Pitiüses podrà sol·licitar del Govern espanyol que celebri i presenti, en el seu cas, a les Corts Generals, per a la seva autorització els tractats i convenis que permetin l'establiment de relacions culturals amb els Estatsuts on s'integrin o resideixin aquells territoris i comunitats, amb la finalitat de salvaguardar i fomentar la llengua catalana.

Article 5.

1. La bandera de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears i Pitiüses és la tradicional de quatre pals o barres vermelles en fons groc.

2. La bandera de Mallorca és la quarturada tradicional.

3. La bandera de Menorca és la formada per quatre pals o barres vermelles en fons groc, amb l'escut de l'antiga Universitat de Menorca al centre en fons blau.

4. La bandera de les Pitiüses és la formada per quatre pals o barres vermelles en fons groc amb l'escut de l'antiga Universitat d'Eivissa a cada angle.

5. Els escuts dels Consells Insulars de Mallorca, Menorca i Eivissa-Formentera seran els de les antigues Universitats de Mallorca, Menorca i Eivissa, respectivament.

6. L'himne de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears i Pitiüses és "La Balanguera". Cada illa, a més a més, podrà establir el seu propi himne per acord del Consell Insular respectiu.

Article 6.

1. La Comunitat Autònoma estructurarà la seva organització territorial en illes, comarques i municipis. A més a més es podran crear mancomunitats comarcals i metropolitanes.

2. Les institucions de govern de les illes són els Consells Insulars, les de les comarques els Consells Comarcals i les dels municipis els Ajuntaments.

3. Per a fins específics podran ésser creades agrupacions basades en fets urbanístics, metropolitans i geogràfics i altres de caràcter funcional.

4. Una llei del Consell General establirà l'organització territorial d'acord amb el present Estatut, tot garantint l'autonomia de cada una de les illes, així com de les restants entitats territorials.

Tenim prou dubtes que els militants dels Partits Socialistes de Mallorca i Menorca es puguin fer una idea precisa de la lluita que dins la Comissió Redactora de l'Estatut duen els PSM per tal d'evitar un "Estatut de la Vergonya" als pobles insulars. Hem exigit que els mitjans informatius hi fossin presents. I la nostra petició ha estat derrotada. Hem aconseguit que els debats fossin gravats amb magnetofó. Esperem que les cintes del "Watergate autonòmic" siguin degudament transcrits i publicat el document que en resulti. El tractament informatiu d'un tema tan decisiu per a les Illes com és l'Estatut és absolutament marginal i migrat. Un fet inquietant per un país on la mamella de tal o qual estrella de tercera se'n porta pàgines senceres. No podem ésser optimistes...

El document que segueix és l'articulat alternatiu presentat pels PSM a la Comissió Redactora. No cal dir que ha estat totalment derrotat. Els nacionalistes d'esquerra dels PSM es queden sols i vençuts amb el seu "Estatut Nacional" de les Illes. Però ¿no anuncia la batalla perduda avui, la victòria final de demà?

Article 7.

1. A efectes del present Estatut, gaudixen de la ciutadania i de la condició política de membres de la Comunitat Autònoma els qui, d'acord amb les Lleis Generals de l'Estat, tinguin veïnatge administratiu a qualsevol dels municipis de les Illes Balears i Pitiüses.

2. Gaudixen, com a membres de la Comunitat Autònoma, dels drets polítics definits en aquest Estatut els residents a l'estranger que hagin tengut el darrer veïnatge administratiu en aquesta Comunitat Autònoma, i que acreditin la condició esmentada davant el consolat corresponent, sempre que conservin la ciutadania de l'Estat Espanyol. També gaudiran d'aquests drets els seus descendents inscrits com a ciutadans de l'Estat Espanyol, si ho sol·liciten així, en la forma que determini la llei de l'Estat.

Article 8.

1. Les comunitats originàries de les Illes Balears i Pitiüses establertes fora del territori de la Comunitat Autònoma podran sol·licitar com a tals el reconeixement de la seva personalitat d'origen, entesa com el dret de col·laborar i compartir la vida social i cultural de les Illes. Una llei del Consell General regularà, sense perjudici de les competències de l'Estat, l'abast i contingut del reconeixement esmentat, que en cap cas implicarà la concessió de drets polítics.

2. La Comunitat Autònoma podrà sol·licitar de l'Estat Espanyol que, per facilitar la disposició anterior, celebri, en el seu cas, els pertinents Tractats internacionals.

Article 9.

1. Les normes i disposicions de la Comunitat Autònoma i el Dret Foral propi tendrà eficàcia territorial, sense perjudici de les excepcions que puguin establir-se en cada matèria i de les situacions que s'hagin de regir per l'estatut personal o altres normes d'extraterritorialitat.

2. Els estrangers que adquireixin la ciutadania de l'Estat Espanyol i tinguin el veïnatge administratiu en el territori de les Illes Balears i Pitiüses quedaran sotmesos a les normes i disposicions de la Comunitat Autònoma així com al Dret Foral autòcton.

Article 10.

1. Els membres de la Comunitat Autònoma són titulars dels drets i deures fonamentals establerts a la Constitució Espanyola.

2. Correspon a la Comunitat Autònoma, com a poder públic a en l'àmbit de la seva competència:

a) Vetllar i garantir l'adequat exercici dels drets i deures fonamentals dels ciutadans.

b) Impulsar una política de millorament de les condicions de vida i treball.

c) Adoptar les mesures pertinents per tal de promoure la plena ocupació i l'estabilitat econòmica.

d) Promoure les condicions per tal que la llibertat i la igualtat de l'individu i del grup on aquest s'integra siguin reals i efectives.

e) Treballar per l'establiment d'un sistema social just i d'una estructura econòmica adaptada a les característiques de les Illes Balears i Pitiüses.

f) Facilitar la participació de tots els ciutadans en la vida política, econòmica, cultural i social de les Illes Balears i Pitiüses.

g) Consolidar i desenvolupar la personalitat nacional històrica dels pobles de les Illes Balears i Pitiüses.

TÍTOL PRIMER

COMPETÈNCIES DE LA COMUNITAT AUTÒNOMA

Article 11.

La Comunitat Autònoma té competència exclusiva sobre les matèries següents:

1. Organització, règim i funcionament de les seves institucions d'autogovern, en el marc del present Estatut.

2. Règim Local, sense perjudici d'allò que disposa el número 18 de l'apartat 1 de l'article 149 de la Constitució. Alteració dels termes municipals. Denominació oficial de municipis i topònims. Creació d'organitzacions d'àmbit inferior i superior als Municipis d'acord amb els apartats 1, 2 y 3 de l'article 6 d'aquest Estatut.

3. Ordenació del territori i del litoral, urbanisme i habitatge.

4. Obres públiques en el territori de la Comunitat Autònoma que no tinguin la qualificació legal d'interès general de l'Estat.

5. Ferrocarrils, carreteres i camins. El transport realitzat per aquesta mitjana i per cable. Transport marítim interinsular. Ports, heliports i aeroports, i Servei Meteorològic de les Balears i Pitiüses, sense perjudici d'allò que disposen els números 20 i 21 de l'apartat 1 de l'article 149 de la Constitució. Centres de contractació i terminals de càrrega en matèria de transports.

6. Règim d'aigües i aprofitaments hidroelèctrics, canals i regadius. Aigües minerals, termals i subterrànies.

7. Ordenació, foment i política de munts. Aprofitaments forestals, vies pecuàries i pastures.

8. Foment i promoció del turisme. Ordenació del turisme en el seu àmbit territorial.

9. Promoció de l'esport i de la utilització adequada de l'oci. Casinos, jocs i apostes, excepte les esportives-benèfiques.

10. Joventut i tercera edat.

11. Assistència i benèfència socials.

12. Artesania.

13. Vigilància i protecció dels seus edificis i instal·lacions. La coordinació i altres facultats relatives a les policies locals, en els termes que estableixi una llei orgànica.

14. Estadístiques de de la Comunitat Autònoma per a fins i competències pròpies.

15. Fires i mercats interiors.

16. Pesca a aigües interiors, marisqueig, aquíicultura i caça.

17. Arxius, museus, biblioteques, conservatoris de música i serveis de Belles Arts, així com altres institucions semblants i centres de dipòsit cultural que no siguin de titularitat estatal.

18. Patrimoni monumental, cultural, històric i paisatgístic d'interès per a la Comunitat Autònoma.

19. Investigació científica i tècnica, sense perjudici d'allò que disposa el número 15 de l'apartat 1 de l'article 149 de la Constitució.

20. Defensa, foment, promoció i investigació de la cultura dels pobles de les Illes Balears i Pitiüses, així com l'ensenyament de la llengua catalana, pròpia de la Comunitat Autònoma.

21. Conservació, modificació i desenvolupament dels Drets Civils Especials de la Comunitat Autònoma.

22. Normes processals i de dret administratiu derivades de les peculiaritats del dret substantiu de les Illes Balears i Pitiüses, o de les especialitats de l'organització de la Comunitat Autònoma.

23. Règim estatutari dels funcionaris de l'Administració Local, d'acord amb les bases contingudes a la legislació de l'Estat sobre aquesta matèria.

24. Normes sobre procediment electoral interior, segons el present Estatut.

25. Ordenació de la Hisenda de la Comunitat Autònoma.

26. Gestió i normes addicionals de protecció del medi ambient.

27. Espectacles.

28. Publicitat, sense perjudici de les normes dictades per l'Estat per a sectors i mitjans específics.

29. Institucions públiques de protecció i tutela de menors.

30. Fundacions i associacions de caràcter docent, cultural, artístic, benèfic-assistencial i similars, que exercixin principalment les seves funcions a les Illes Balears i Pitiüses.

31. Col·legis professionals i exercici de les professions titulades, sense perjudici d'allò que disposen els articles 36 i 139 de la Constitució. Nomenament de Notaris d'acord amb les Lleis de l'Estat.

32. Cambres Agràries, de la Propietat, Confraries de Pescadors, Cambres de Comerç, Indústria i Navegació, sense perjudici de la competència de l'Estat en matèria de comerç exterior.

33. Cooperatives, Mutualitats no integrades dins la Seguretat Social i Pòsits, d'acord amb la legislació general en matèria mercantil.

34. Establiment i regulació de centres de contractació de mercaderies i valors, de conformitat amb la legislació mercantil.

35. Ordenació farmacèutica, sense perjudici d'allò que disposa el número 16 de l'apartat 1 de l'article 149 de la Constitució.

36. Cultura, sense perjudici d'allò que disposa l'apartat 2 de l'article 149 de la Constitució.

37. Les altres matèries que s'atribuiran expressament en el present Estatut com de competència exclusiva i les que, amb aquest caràcter i mitjançant una llei orgànica, seran transferides per l'Estat.

Article 12.

En el marc de la legislació bàsica de l'Estat, correspon a la Comunitat Autònoma el desenvolupament legislatiu i l'execució de les matèries següents:

1. Règim jurídic i sistema de responsabilitat de l'Administració de la Comunitat Autònoma i dels ens públics que en depenguin, i de l'Administració Local, d'acord amb allò que disposa l'article 149, 1-18 de la Constitució.

2. Ordenació de les institucions de crèdit corporatiu, públic i territorial i caixes d'estalvi.

3. Règim miner i energètic.

4. Planificació del desenvolupament econòmic a les Illes Balears i Pitiüses.

5. Medi ambient i ecologia.

6. Ordenació de la pesca marítima.

(Continua en pàg. següent)

L'ESTATUT DELS PSM

(Ve de pág. anterior)

7. Defensa del consumidor i de l'usuari.

8. Denominacions d'origen.
9. Agricultura i ramaderia.
10. Els contractes i concessions administratives a l'àmbit substantiu i territorial de competència de la Comunitat Autònoma.

11. Sanitat i higiene.
12. Ensenyament.
13. Premsa, ràdio y televisió i, en general, els mitjans de comunicació social.

14. Reserva al sector públic de recursos o serveis essencials, especialment en el cas de monopoli, i intervenció d'empreses quan ho exigeixi l'interès general.

15. Indústria, sense perjudici d'allò que determinin les normes de l'Estat per raons de seguretat, sanitàries o d'interès militar.

16. Desenvolupament i execució a les Illes Balears i Pitiüses dels plans establerts per l'Estat per a la reestructuració dels diversos sectors econòmics.

17. Comerç interior.
18. Sector públic econòmic de la Comunitat Autònoma.

Article 13.

Correspon a la Comunitat Autònoma l'execució de la legislació de l'Estat en les matèries següents:

1. Execució, a les Illes Balears i Pitiüses, dels Tractats Internacionals que afectin les matèries pròpies de les competències de la Comunitat Autònoma.

2. Expropiació forçosa.
3. Activitats molestes, insalubres i perilloses.

4. Gestió de museus, biblioteques i arxius de titularitat estatal d'interès per a la Comunitat Autònoma situats dins l'àmbit territorial.

5. Seguretat Social.
6. Legislació laboral.

7. Ordenació del transport de viatgers i mercaderies a l'àmbit de la Comunitat Autònoma.

8. Legislació penitenciària.

9. Propietat intel·lectual i industrial.

10. Nomenaments d'agents de canvi i borsa, corredors de comerç. Intervenció en la delimitació de les demarcacions corresponents.

11. Pesos i mesures. Contrastació de metalls.

12. Fies internacionals que se celebren a les Illes Balears i Pitiüses.

13. Ports i aeroports amb qualificació d'interès general, quan l'Estat no s'en reservi la gestió directa.

14. Salvament marítim. Abocaments industrials i contaminants a les aigües territorials de l'Estat corresponents al litoral de les Illes Balears i Pitiüses.

15. Les altres matèries que s'atribuiran en el present Estatut expressament com a competència d'execució i les que amb aquest caràcter i mitjançant una llei orgànica seran transferides per l'Estat.

Article 14.

1. La Comunitat Autònoma té competència exclusiva en l'ensenyament de la llengua catalana, pròpia de les Illes Balears i Pitiüses d'acord amb la tradició literària autòctona.

2. Les modalitats del català de les Illes Balears i Pitiüses seran objecte d'estudi i protecció, sense perjudici d'un sistema idiomàtic comú recolzat en la tradició literària autòctona.

Article 15.

1. La Comunitat Autònoma té competència exclusiva en la labor de protecció, foment i normalització de la cultura autòctona de les Illes Balears i Pitiüses, llegat històric dels pobles insulars.

2. En la labor de protecció, foment i normalització de la cultura autòctona, la Comunitat Autònoma podrà crear els organismes pertinents.

Article 16.

La Comunitat Autònoma podrà crear una policia autònoma, encarregada de la protecció de persones i béns i del manteniment de l'ordre públic dins el territori. Queden reservats a les Forces i Cosos de Seguretat de l'Estat els serveis de policia de fronteres, immigració, estrangeria i règim d'extradició i expulsió, i, en general les funcions que revesteixin caràcter extracomunitari o supracomunitari.

2. El comandament suprem de la policia autònoma pertoca al Govern de la Comunitat Autònoma, així com la Coordinació de l'actuació de les policies locals.

3. Una Junta de Seguretat, formada per un nombre igual de representants del govern i de la Comunitat Autònoma, coordinarà l'actuació de la policia autònoma i de les forces i cosos de seguretat de l'Estat.

4. La Junta de Seguretat determinarà l'Estatut, Reglament, dotacions, composició numèrica, estructura i reclutament de la policia autònoma.

Article 17.

Es competència de la Comunitat Autònoma l'ensenyament en tota la seva extensió, nivells i graus, modalitats i especialitats, d'acord amb la disposició Adicional 1a. de la Constitució, sense perjudici de l'article 27 de la Constitució i Llei Orgàniques que el desenvolupin, ni de les facultats que la Constitució atribueix a l'Estat en el número 30 de l'apartat 1 de l'article 149, i de l'alta inspecció necessària per al seu compliment i garantís.

Article 18.

1. Correspon a la Comunitat Autònoma, en el marc de les normes bàsiques de l'Estat, el desenvolupament legislatiu i l'execució en matèria de premsa, ràdio, televisió i altres mitjans de comunicació social, respectant en tot cas allò que disposa l'article 20 de la Constitució.

2. A més de les concessions de titularitat estatal per a gestió de la Comunitat Autònoma en matèria de mitjans de comunicació social, la Comunitat Autònoma podrà crear els seus propis serveis de premsa, ràdio i televisió.

Article 19.

1. Correspon a la Comunitat Autònoma el desenvolupament legislatiu i l'execució de la legislació bàsica de l'Estat en matèria de sanitat interior.

2. Correspon a la Comunitat Autònoma la gestió de la Seguretat Social i del seu règim econòmic.

3. Correspondrà també a la Comunitat Autònoma l'execució de la legislació de

l'Estat sobre productes farmacèutics.

4. La Comunitat Autònoma podrà organitzar i administrar amb aquestes finalitats i dins el seu àmbit territorial tots els serveis relacionats amb les matèries suades, i exercirà la tutela de les institucions, entitats i fundacions en matèria de sanitat i seguretat social, mentre l'Estat es reservi l'alta inspecció conduent al compliment de les funcions i competències contingudes en aquest article.

5. La Comunitat Autònoma ajustarà l'exercici de les competències que assumi en matèria de sanitat i de seguretat social a criteris de participació democràtica de tots els interessats, així com dels sindicats de treballadors i associacions empresarials en els termes que la llei estableixi.

Article 20.

1. Totes les competències esmentades en els articles anteriors i d'altres d'aquest Estatut s'entenen referides als territoris de les Illes Balears i Pitiüses.

2. En l'exercici de les seves competències exclusives, correspon a la Comunitat Autònoma la potestat legislativa, la potestat reglamentària i la funció executiva, inclosa la inspecció. En el cas de les matèries d'educació, el seu exercici s'haurà de sotmetre a les normes reglamentàries que l'Estat dicti en desenvolupament de la seva legislació.

3. La Comunitat Autònoma integrarà en la seva organització els serveis corresponents per tal de dur a terme les competències que li atribueix aquest Estatut.

Article 21.

1. El dret emanat de la Comunitat Autònoma en matèries de la seva competència exclusiva és aplicable amb preferència a qualsevol altre.

2. En defecte de dret propi, el dret de l'Estat serà d'aplicació supletòria.

Article 22.

1. La Comunitat Autònoma, per a la gestió i prestació de serveis corresponents a matèries de la seva competència exclusiva, podrà celebrar convenis amb altres comunitats autònomes. Aquests acords seran aprovats pel Consell General i comunicats a les Corts Generals, i entraran en vigor al cap de trenta dies d'aquesta comunicació, salvant que les Corts acordin en l'esmentat

termini que, pel seu contingut, el conveni ha de seguir el tràmit previst en el paràgraf segon d'aquest article com a acord de cooperació.

2. La Comunitat Autònoma podrà establir també acords de cooperació amb altres comunitats autònomes, prèvia autorització de les Corts Generals.

3. Per tal com la llengua catalana és patrimoni d'altres territoris i comunitats, a més dels vincles i correspondència que mantinguin les institucions acadèmiques i culturals, la Comunitat Autònoma podrà sol·licitar del govern que celebri i presenti si s'escau, a les Corts Generals, per a la seva autorització, els tractats o convenis que permetin l'establiment de relacions culturals amb els Estats on s'integrin o residixin aquell territoris i comunitats.

4. La Comunitat Autònoma executarà els tractats i convenis en tot allò que afecti les matèries atribuïdes a la seva competència en aquest Estatut. Cap tractat o conveni podrà afectar les atribucions i competències de la Comunitat Autònoma si no és mitjançant el procediment de l'apartat 2 de l'article 152 de la Constitució, salvant allò que hi preveu l'article 53.

5. La Comunitat Autònoma serà informada, en l'elaboració de tractats i convenis, així com dels projectes de legislació duanera, en allò que afectin matèries del seu específic interès.

Article 23.

1. La Comunitat Autònoma tindrà competències legislatives i d'execució en les matèries que per llei orgànica li transferixi o delegui l'Estat segons la Constitució, a petició del Consell General.

2. La Comunitat Autònoma podrà també sol·licitar, de les Corts Generals, que les lleis marc que aquestes aprovin en matèria de competència exclusiva de l'Estat atribueixin expressament a la Comunitat Autònoma la facultat de legislar en el desenvolupament de les esmentades lleis, en els termes de l'apartat 1 de l'article 150 de la Constitució.

3. Correspon al Consell General la competència per formular les anteriors sol·licituds, i per determinar l'organisme de la Comunitat Autònoma a favor del qual s'haurà d'atribuir en cada cas la competència transferida o delegada.

(Continuarà)

ANTIGA IMPREMTA

Oler

C/. Arquitecte Reinés, 2-4 - Telefon 214431 - Ciutat de Mallorca

"CARPINTERIA VICENS, S.A."

Empresa dedicada a la construcció i elaboració de la fusta

Decoració, ebenisteria i mobles a mida

Gremi de Ferrers, Polígon de Son Castelló. Ciutat de Mallorca.

Tfon. 25 11 22-25 11 88

SINEU

L'AMO EN PEP "MENORC"

Un dels darrers mercaders del
porc negre mallorquí

L'Amo en Pep "Menorc" va néixer a Sineu, dia 20 de març de 1892, al "Carrer de Ses Parres", a la casa de "Ca'n Söller" que diuen, així com es surt del poble cap a la carretera de Sant Joan, a mà dreta, fill de L'Amo en Joan "Menorc" i Madò Maria "Florinda", conraders llogaters i de quatre trossets propis. Conraven els seus pares per devers "Son Real", per "Son Real de Baix", "Son Font", "Sa Rota d'en Palem"... Tot en gros 12 ó 13 quarterades. Feien les lesques primes. Eren 5 germans: 2 mascles i 3 famelles. Ell era el segon de la llocada, diu.

Va anar a escola fins que va fer la primera "comenyo", als 10 anys. Els "Hermanos" del Convent feien el que podien, però res. No va aprendre a llegir ni a escriure. Sols posar el seu nom just just, i una miqueta "les oracions". De ben petit ja va haver d'ajudar a portar la creu, per Son Real, una trua i 10 ó 12 porcellins, i vengia xinglades! Ni espardeyes teniem, diu. Descalços anàvem, diu.

Encara ara és un home alt i revengut. Es veu que ha estat poderós, gran i gros, encara que els anys, avui, ja l'empenguin una mica. Té les celles espesses, grises, arrissades. Per sota d'elles hi guaiten uns ulls negres i plàcids. Usa capell, com pràcticament tots els homes de la seva generació. Ajuda el seu caminar, encara falaguer, amb un gaiato. Una pipa curiosa al llavis, quasi sempre.

De jove quan no ajudava a son pare, apa, a jornal a cavar o a espedregar rotes. Per guanyar molt poca cosa, saps... Miseri, Biel, molta miseri...

Quan parla, reafirma el que diu amb cops amb el gaiato enterra. De vegades perd el fil i mescla records.

Els dies de festa i els de mercat, per fer-se qualque doblaret extra, anava a guardar les cabres de l'Amo en Rafel "Sabater". És padrí d'en Rafel "Des Triquet", saps qui et dic? Oh, quin temps...

Es va casar als 25 anys amb Madò Catalina Alomar, de Ca'n "Palou". L'any 1918. Mal any. Va ser l'any de la grip. Oh...! Se'n morien molts, llavones...! Però es morien els vius, només...! Riu. De pronte es posa molt seriós i recorda que també hi va enterar a son pare, l'any del grip. Se n'anaven com a ropits. Un "denga", un poc de fred, una mica de febre i, au, al cementeri...

Una vegada casat va ser quan va començar a exercir de mercader de porcs. Un temps, no era com ara, no. Els porcs es compraven grossos, vells, almanco de dos anys. I encara els feien passar fam un any sencer, perquè pitjassin la carn i fessin més bona sobrassada. Llavors, en temps de fi-

gues, els engreixaven per a matar-los per a Nadal. Els porcs més apreciats eren els que s'havien criat dins el femer d'una possessió, perquè eren barruts, feien molt bona barra i menjaven tot allò el que els tirassis, eren bons d'engreixar. I els que menys valua tenien eren els criats dins un alzar, els porcs d'aglà, perquè la sobrassada tenia poca consistència i degotava tot l'any.

Va anar devers 15 anys a Artà, a cercar porcs magres. Cada setmana, cavall i carretó, i apa! Els duia a peu des d'Artà, els porcs (40 kmts.). Eren forts de potó, els porcs mallorquins. N'arreglava una vintena a cada viatge.

Cada any, en arribar la fira de maig, tenia una cinquantena de porcs de dos anys per vendre, a Sineu. I una dotzena de verros sanats per engreixar tot d'una. Els s'anava ell mateix. Llavors, un dimecres, un li deia: Jo en vull set, jo en vull dos. I, au, cap a Artà. Una quinzena d'anys hi va anar a Artà. Llavors, després, va anar 29 anys seguits a Lluçmajor. Quan li varen barrinar el negoci d'Artà —així ho diu ell—, va ser quan varen inaugurar la línia del tren. Amb el tren, el ca i el moix hi anaven a Artà a cercar porcs. I es va girar cap a Lluçmajor i Santanyí, 29 anys més.

Ben aprop dels 70 anys, devers l'any 1960, va deixar anar això del mercadejar porcs perquè, en primera, va començar a patir dels ronyons i els sotrats del carretó no li anaven de lo millor. I també, que tot s'ha de dir, perquè va venir la moda aquesta de les romanes... i tot crist volia vendre a pes, amb la puta romana... i què punyeta, ell estava acostumat de tota la vida a comprar a l'ull! I vendre-hi, eh, uep! Tanta romana, tanta romana, reputes!

Va deixar anar els porcs i va armar una guardeta de cabres, una vintena; poques, un ca negre, un gaiato revengut i, au, a pasturar per la forana.

Ara ja fa 4 ó 5 anys que també va vendre les cabres; 89 anys són molts d'anys. Encara que la voluntat hi sigui, són molts d'anys, Biel.

L'Amo En Pep "Menorc". (Foto: Arxiu "U.H.")

Avui, viu amb una filla seva i amb el gendre, a ca-seva, al Carrer Nou. Cobra 10.000 pessetes i busques cada mes d'un "retiro d'això de patró", que diu ell. Troba que hauria de cobrar un poc més. Però, què he de fer?, empeny, tu!

La seva única ocupació actual és menjar, beure, dormir, carregar bé la pipa, i passar els horabaixes a la taverna de "Son Bordils" (ara "Can Castell"), moquent conversa o només observant el que l'envolta. I recordar. O no recordar, que, de vegades, segons que... Un cafelet, unes gotes de qualque cosa, i, au, me'n vaig a sopar que són las set.

Quan pas en net l'entrevista, me n'adon que, tira-tira, l'Amo en Pep m'ha donat moltes dades i clarícies curioses sobre les varietats i bondats del porc negre mallorquí, que no caben a la present i que hauran de ser objecte de més ampli estudi.

De moment, he d'acabar aquí l'escriu, ben conscient que resta molta tinta dins el tinter. Vaja un horabaixa ben profitós!

Salut i coses que convinguin, l'Amo En Pep. A reveure.

Biel Florit

SELVA

Noticiari

Municipal
trafegós

El fet de viure diàriament a un poble petit té, sens dubte, uns encants que no es troben a les poblacions més grans i manco a la capital. Per aquests paratges, d'un esdeveniment que passaria sense pena ni glòria a la Ciutat, en feim un castell i fins i tot moltes vegades arriba, si no a l'ofensa personal, a les murmurations, als exagerats judicis dels més petits detalls.

Les remodelacions de les Comissions Informatives (fixau-vos bé que es diu informatives, ja que a Selva quasi ni a això arriben) produïdes per la renúncia de presidència de les que tenien els regidors independents, ha tregut el seu petit ressò, i així hem pogut sentir a dir que tal senyor o senyora han dimisit del càrrec de regidor quan solament s'han "despuntat" de la presidència consultiva.

S'han filtrat també notícies que alguns regidors varen proposar al Consell que les ajudes per millorar la il·luminació es destinassin íntegrament a la població de Selva i més concretament a l'entrada i voltants del centre, oblidant en conseqüència els pobles de Biniamar, Caimari i Moscarí. Pareix ésser que aquesta mala jugada als selvatgins de municipi, que no de poble, ha pogut ésser desbaratada i que la important ajuda es destinarà, en diferents etapes a les poblacions anomenades. Tanta sort!

DIADES CULTURALS
I CONCERT CORAL

Durant el mes de novembre —organitzades per "La Caixa"— s'han duit a terme una sèrie d'actes culturals dedicats a tothom, o sigui no de "élite", i realment hem d'estar avergonyits per la manca d'assistència (dols dues dotzenes de persones). Davant fets com aquests ens demanem: Què s'ha de fer per despertar l'interès de qualque cosa més que no sigui futbol i castanyetes?

El dia 29 cantà la Coral Universitària a l'Església parroquial, en un acte organitzat per la Societat Cultural per celebrar la festa de Santa Cecília.

I ALTRES HERBES...

També se parla aquests dies d'una tuberia d'aigua potable que des de la xarxa existent al poble, i passant pel "Molí Nou", ha d'arribar fins a la finca d'en Pere Bassa. Pareix ésser que el Consell subvenciona totalment aquesta instal·lació d'aigua, i la gent mal intencionada diu que fins en el Molí Nou molt bé, però que fins a la "Moncloa selvatgina" ja és abusar del Consell i fotre els doblers del poble contribuint.

Collectiu Selvatgi

Si heu de comprar cap electrodomèstic veniu a

"SUPERMERCADO DEL ELECTRODOMESTICO"

* CUINES, * GELERES, * MAQUINES DE RENTAR,
* TELEVISORS, etc.

Carrer Blanquerna, 53. — Ciutat de Mallorca

MONTUÏRI

El renaixement de Sa Fira

Després de 35 anys, Montuïri torna a celebrar sa fira. La Cooperativa Artesanal, la Cooperativa Agrícola, la Societat Canina de Mallorca-Eivissa, la Societat de Caçadors, Unió de Pagesos, així com molts de particulars magníficament coordinats per l'Ajuntament, aconseguiren organitzar de nou la fira de Montuïri amb un èxit que ens sorprengué a tots.

Durant la setmana se celebraren taules rodones i actes culturals i el diumenge la "Segona Fira de Sa Perduia", la "Mostra d'Ovelles", la "I Recerca del Ca de Bestiar Mallorquí" i l'exposició i venda dels productes clàssics de les fires. Des dels automòbils i la maquinària agrícola, passant pel bestiar i acabant per la magnífica mostra d'Artesania.

En definitiva tot un renaixement de Sa Fira que si te continuïtat pot suposar el relleu de l'economia del nostre poble, un poble de cada dia més viu i amb ganes de viure.
Que duri...

Pere Sampol

FORNALUTX

Per què el poble no vol el Parc Natural?

"El Fornalutxencs estan en contra del projecte de Parc Natural de Tramuntana". Certament, pel que respecta a les forces progressistes i antifeudalistes de la vila, l'oposició no té cap mena de relació amb la crítica paranoica dels que, per inconfessables interessos particulars, estan ara en contra; però que probablement de sorgir altres circumstàncies polítiques, serien els marmessors més enrevolats.

Nosaltres, estem en contra d'aquesta "parida madrilenca" perquè sabem prou que, davall el pretext de protegir el nostre entorn natural, un conegut organisme foraster no content de comandar a les propietats que ens ha arrabassat "legalment" vol dictar la seva llei a totes les finques de soci del terme municipal.

Tal com està redactat, no podem aplaudir un treball fet per quatre senyors, asseguts a darrera la taula d'un despatx del "Paseo de la Castellana" o de la "calle de Alcalá", que no

han vist, mai, Mallorca en sa vida. O que en el pitjor dels casos, es creuen que això és un illot amb quatre palmeres i mitja dotzena d'indis nus i el cap ple de plomes.

Creim que els parcs naturals són necessaris i que cal potenciar-los però no expenses dels propietaris particulars.

A la Constitució de l'Estat Espanyol hi ha un article —el 33— que diu clar i català:

1er. ES RECONEXEIX EL DRET A LA PROPIETAT PRIVADA I A L'HERENCIA.

2on. La funció social d'aquests drets en delimitarà el contingut d'acord amb les lleis.

3er. NINGU PODRÀ SER PRIVAT DELS SEUS BENS NI DELS SEUS DRETS SINO PER CAUSA JUSTIFICADA D'UTILITAT PÚBLICA I D'INTERÉS SOCIAL, MITJANCANT LA CORRESPONENT INDEMNITACIÓ I DE CONFORMITAT AMB ALLO QUE LES LLEIS DISPOSIN.

Es veu que els autors del

projecte del Parc de Tramuntana desconeixen aquesta clàusula de la Llei Fonamental de l'administració espanyola. I això, per part de funcionaris d'aquesta administració ens sembla una falta molt greu.

Endemés, no vos sembla absurd que es vulgui fer aquest parc amb els nostres olivars i les nostres garrigues, quan nosaltres contribuïm, tenim relacionats els nostres drets a damunt l'única finca del terme que és propietat de la administració pública?

Qui ens assegura que demà, no necessitem de tal o qual autorització per a fer-hi qualsevol treball?

Per què enlloc de voler fer aquest parc no ens deixen, lliure d'empirisme i entrebanes, la nostra antiga comuna? Les dues-centes noranta-vuit hectàrees de "Sa Bassa" —(no són 208 com diquerem el mes passat per equivocació)— són adients, per la vegetació que hi floreix, en ésser convertides en parc públic. Sa-

hem que la campanya d'oposició al Projecte, ha estat manipulada pels sectors reaccionaris de la nostra comarca. Pels partidaris de l'abús del dret de propietat. Pels que construïren, si poguessen —xalets i carreteres sense ordre ni concert. I farien destrossa del nostre paisatge. No ens fiam d'ells; però tampoc podem avalar una cosa tant mal garbada com aquest projecte del Parc Natural de Tramuntana redactat —no ho oblidin— en vida de l'"invicto Kernal".

ARA MES QUE MAI

S'acosten les festes de Nadal i amb elles l'alba d'un nou any. Un any més en la lluita pel recolament de la nostra identitat col·lectiva, de poble mallorquí, de poble de les illes.

Un any més en que tal volta caldrà repetir coses que estimarem més arraconar a l'armari d'els oblidats.

Ens hem assabentat de les averiguacions que s'estan fent per a "conèixer-nos". Per descobrir el nostre amatallat.

Agraim l'interès i no tenim perquè amagar-nos de res.

Col·laboram amb "Mallorca Socialista" —independentment de la ideologia dels seus directius— perquè, ara més que mai, ens sentim fills de la Terra dels Ramons Llulls, dels Anselms Turmeda, dels Simons Tort i Ballester, dels Cabrit i Bassa, dels Cadells. De la Terra dels agermanats, del Capità Angelets, de les Valentines Dones, del Capità Toni. De tots aquells que per damunt creències i doctrines han sentit l'orgull de la raça mallorquina, de la seva avior catalana i han cultivat la nostra llengua autòctona, com el segell principal que ens identifica.

El nostre propòsit, ací, en aquesta secció, no és fer pressions per les esquerres i, concretament, pel Partit Socialista de Mallorca del que admiram la noble fe en els alts destins de la pàtria autòctona, però del que no compartim les seves concepcions de partit.

El nostre propòsit ací es proclamar la nostra esperança en una Mallorca realment nostra, solidària de totes les terres que conren la llengua catalana i de totes les regions i nacionalitats de l'Espanya que volen de tots i no d'uns quants.

El nostre propòsit és donar a conèixer els problemes del nostre poble de Fornalutx. Dir les coses que la premsa informativa ha de callar perquè la seva missió és altra. I reivindicar, sobre tot i malgrat els malgrats, la nostra història, la normalització pública de la nostra llengua i la gest que ha treballat pel progrés i la democràcia.

Collectiu Catiner

Antoni Cabrit

LLUBI

Rondalles de la vida real

Això era i no era... un pare que tenia onze fills

—Allà, vers l'horitzó, enmig de la mar Mediterrània, hi ha una illa plena de llum iridescent que encara mai cap pintor no l'ha pogut plasmar als seus draps, almenys així com ho veuen els meus ulls.

—(Quaranta batallons de dones en camiel... Aquest sí que mos ha agafat una bona mèrle...)

—(I la planícia central, amb voltants edènics...)

—I amb fontinyoles d'aiguadent... No potser d'altra manera: aquest avui mos ha agafat es bòtil de sa seca!...

—...hi ha un vilatge que es diu Biniamet.

—(Refotrel!... Ara sí que ja t'he agafat es quest!... Allà és a on hi tenim es nostre amic, amic de ses nostres entretelles!...)

—Què dimonis embarbolles?

—Res, he fet un etxem.

—Jesús!...

—Gràcies!...

—A Déu sien dades.

—Tot sia per Ell. Bé, què pas-sa per Biniamet?

—Et volia contar lo d'un pare que tenia onze fills.

—Això no era un pare, això era un gos!...

—Aleshores no hi havia pastilletes com ara.

—I a més a més, jugaven a "esparidenya pas-pas"!

—Idò, aquest pare que tenia onze fills, un dia los arplegà a un dinar a ca-seva i les digué: "Escoltat-me, fills meus: Jo vos he posat en el món i ja és ben hora que me demostreu per què". "Manau, mon pare nostre, manau!" —li respongueren tots i ben respectuosament.

—Es bo de veure que los devia dur ben associats!...

—Son pare, un home gros i ple com una baldufa i encara de molt més volum de doblers que de carn humana en un divendres de quaresma, les diu: Ja s'acosten ses Eleccions Municipal Democràtiques i voltros fells es número just i exacte per a presentar una candidatura en nom des Govern Central, candidatura que ja teniu guanyada per enlavar i ésser els amos de tot Biniamet". "Sí, mon pare nostre!" —li respongueren tots i ben respectuosament.

—(Amén!...)

—"I tu —an es fill major—, que sempre has fet de pedacec, seràs es batle. A s'Ajuntament hi ha molt de forats a tapar i amb sos teus pedaçons no podràs deixar sense cap lleitura". "Sí, mon pare nostre!" —li respongué tot respectuosament.

—(A sa teva boca te'n posaran un de bo de pedaç!...)

—"Tu —an es fill segon— seràs es segon batle. Ja saps que Sant Josep, fent de mestre d'alta arribà ésser pujat als Altars i tu, fent mancebes de xapeta, pots arribar a fer caixetes d'or". "Sí, mon pare nostre!" —li respongué respectuosament.

—(A sa teva boca te'n posaran un de bo de pedaç!...)

—"Tu —an es fill segon— seràs es segon batle. Ja saps que Sant Josep, fent de mestre d'alta arribà ésser pujat als Altars i tu, fent mancebes de xapeta, pots arribar a fer caixetes d'or". "Sí, mon pare nostre!" —li respongué respectuosament.

—(Alerta que aquest no et faci es baüll!...)

—Jesús!...

—Gràcies!...

—A Déu sien dades.

—Tot sia per Déu!...

—Trop que avui fas molts d'etxems, eh?

—Es que la tardor me refresca.

—Pren bafarades d'eucaliptus, que són molt bones per a destapar es nas i descarregar sa pitirera.

—Em sembla que ho faré així... Segueix, però, amb mon pare nostre que tenia onze fills.

—An es fill tercer i quart, que ja eren negociants de gran potència, les digué: "Voltros dos, que fins ara heu fet mil i un embull i mai vos hi han trobat, sereu tinentes batles per a aturar, si venguéss an es cas, qualsevol denúncia que vos pugui perjudicar. I tu —an es quint fill—, que saps més que un misser i un ase, remenaràs sa caldera des bunyols". "Sí, mon pare nostre!" —li respongueren els tres i molt respectuosament.

—(Jesús Sant Pau gloriós, si per la mala sort a pasta des bunyols les surt un poc su-reneal...)

—Acabaren de dinar i an es cafès, licors i cigarrs havans, son pare diu als sis més joves: "Voltros, encara no teniu massa experiència però ben prest n'agafareu i qualsevol negoci que poseu vos anirà vent en popa perquè tots es biniameters, només per allò de dir que són amics vostros, bufaran a favor des vostre velam"...

—(O una coça an es forat des ses bombardes!...)

—I es més jove de sa guardia li respongué: "Mon pare: no sia cosa que quan estiguem enmig des basset deixin de bufar!"

—(O que trabuquin sa barca!...)

—"No tenguem por, fills meus!" —replicà son pare—. "Es biniameters no tenen malícia... Si tenen un poc de son... Per això heu de procurar que dormin sa sesta molt de temps... Perquè poble adormit, poble governat sense ses ordenances de la Sala".

—(Això ja és més vell que es pastar!...)

—"I si desperten, mon pare!" —insistí es més jove—. "Fill meu —ja un poc enmascat son pare—, està ben viu i comprovat que a tu t'hauré de tornar enviar a guardar porcs!"

—I li envià?

—No, visqueren molts anys en pau i unió entre ets onze germans governant ets adormits biniameters.

—Et xemmmmm!.....

—Jesús!...

—Gràcies!...

—A Déu sien dades.

—Tot sia per Ell.

Biel Frontera

SANT JORDI

Comença una nova etapa a l'Associació Cultural

El passat 8 de novembre l'Associació Cultural va elegir nova Junta Directiva. Aquest fet té molta importància en el nostre poble pel que suposa que aquesta associació segueix el seu camí i, per tant, demostra el contrari del que diuen molts de sant-jordiers que "a Sant Jordi no hi ha res que duri, que no es pot fer res". L'Associació Cultural, després de moltes dificultats, va aconseguir mantenir-se i, no sols això, sinó també millorar-se.

Això ho demostra el número d'aspirants a la nova junta que es presentaren a aquestes eleccions: 17 aspirants a 10 llocs de la Junta en una associació d'una vintena de socis, i sobretot, si ho comparem amb les passades eleccions de fa deu anys i mig en que només es presentà el número just a poder formar la Junta. També l'assistència a les eleccions dels associats ha

variat molt d'un pic a l'altre. Evidentment, ganes de fer feina sembla que n'hi ha.

Encara és prematur fer consideracions sobre la nova línia que seguirà l'Associació Cultural, però és un bon senyal el veure com se segueix mantenint per ara l'ús normal de la nostra llengua, cosa que sempre ha donat a l'Associació un segell de distinció. En aquest sentit cal dir que a la Junta, al costat de membres nous n'hi ha de la passada i de l'anterior que pot fer un conjunt que al costat de mantenir tot el que de positiu es tenia, s'hi afegueixin nous elements dinamitzadors de renovació per a poder incidir una mica més en les altres associacions i en el poble en general. El Col·lectiu Catiner ho veu així i desitja que així sia. El temps ens dirà més coses.

Collectiu Catiner

Antoni Cabrit

POLLENÇA

Manca de participació popular?

Depositar la papereta a l'urna i elegir un ajuntament democràtic és la materialització del nostre dret com a ciutadans a elegir els nostres representants. Són per tant representants de les nostres aspiracions, opinions, uns administradors de les nostres activitats. El canvi cap al recobriment de Pollença i de qualsevol poble no acaba aquí sinó que tan sols comença en el fet de votar.

Si la representació del poble no estableix uns lligams constants i àgils amb l'opinió pública correm el risc que existesqui un enfrontament entre les decisions i l'opinió majoritària dels ciutadans o dels directaments afectats.

En primer lloc, perquè existisqui aquesta relació AJUNTAMENT - RESTE DEL POBLE és necessària la voluntat de les dues parts, sobretot, per part dels que tenen els centres de poder i de decisió. Analitzaré a continuació quina ha estat darrerament l'actitud pels dos costats amb la finalitat de treure'n conseqüències constructives.

LA VILA, ESTA ADORMIDA ENCARA?

Ara fa cinc anys de la mort del Dictador, que pel fet de ser-ho glaçava qualsevol intent de participació com no fossin les mobilitzacions d'autopropaganda. Un any i mig després de les eleccions municipals, ens trobàvem amb el panorama actual. Som els mateixos d'abans o hem estat capaços amb aquest curt temps de canviar? Repassem l'activitat del nostre poble i traiguem-ne conclusions.

Abans del començament de la democràticació, hi havia moviments de participació, com foren "les colònies d'estiu", autèntic model de participació ciutadana, un exemple que honra els promotors i col·laboradors.

En el Club Pollença la gent progressista impulsava activitats culturals davant una direcció manco progressista. Vengueren les eleccions, i el silenci s'emparà

del poble. En els quatre mesos posteriors a les eleccions l'activitat fou nul·la. Alguns degueren pensar que ja havien complert ocupant el seu lloc a l'ajuntament. La creació de l'OCB de Pollença, i el seu acte de presentació "Resposta de Mallorca al Decret de Nova Planta" fou més aviat una resposta a aquest silenci. Regidors i molts de ciutadans només varen en aquell acte "gamberrisme" i ganes d'embarcar el carrer.

Davant les dificultats del nostre ajuntament, més de quinze pobles col·laboraren en els actes esmentats. La creació del periòdic EL GALL fou i és un intent d'aproximar al poble als seus problemes. Altres organitzacions han nascut a Pollença, com foren: El Partit Socialista de Mallorca, la Unió de Pagesos, la Cooperativa, la Fundació Rotger-Villalonga, Associacions de Pares i darrerament una delegació del GOB. No totes elles de caire popular però que sí demostren l'existència d'uns nuclis de gent que malgrat totes les dificultats encara estan disposats a lluitar. La mobilització més important es donà amb motiu del projecte del port esportiu, fou sense cap dubte una victòria del poble. Els sindicats s'esforcen en motivar la participació dels treballadors, cosa que han lograt en alguns mitjans i a la festa de l'o, de maig. Davant els homenajes, conferències, i més actes culturals clàssics la poca participació del públic ha estat la nota dominant, com es diu sovint: "sempre hi van els mateixos".

Les festes populars és on el poble expressa més clarament el seu caràcter i voluntat de participació. Els moros, Sant Antoni, San Sebastià, ens fan pensar que el poble encara hi és, que no ha renunciat a la seva participació. És molt significatiu que també les processons i els funerals tenen un gran poder de mobilització. La Fira, la Pujada al Puig, no donen al meu entendre la mida d'allò que realment podria ésser,

aquí hi falta una mica d'ajuda, i imaginació. Recentment es va realitzar una "estirada de corda" a Plaça,

que va tenir gran acceptació i tindrà continuïtat per la pròpia iniciativa dels concursants. Són proves que encara hi ha llavor. Les corregudes a peu, ja no és el mateix, es veu que no acaben d'anar per aquí els desitjos de la nostra joventut; prova d'això és que molts dels organitzadors i corredors ja no són tan joves. La música és el que ha posat en moviment aquesta joventut pollencina que per a molts sembla adormida però que es redueix senzillament a una insensibilitat a segons quins estímuls socials i naturalment la culpa no és tan sols seva si és que algú la té. L'Aplec d'Aficionats a la Música és una mostra clara del que parlem, la popularització del ball de bot és un altre exemple de per on circulen les inquietuds de la joventut. Per a més detalls esmentar el corc infantil del Moll.

ES L'AJUNTAMENT TAN SOLS UNA MAQUINA BUROCRATICA?

Més del 60 per cent del pressupost es dedica a personal i uns quants regidors s'encarreguen de les carteres de cultura, esports, festes populars, i cobren per a la seva "feina". El fruit encara no es veu, no veig la diferència de la cultura que es feia abans de les eleccions i la d'ara, no veig la diferència quant a l'actuació de l'Ajuntament en qüestions d'esports i festes populars devora la que realitzava l'Ajuntament franquista. Pot ésser hi hagi la voluntat de canviar-ho, però no he vist encara el canvi. No es tracta que l'ajuntament es dediqui a organitzar corregudes ni estirades de corda, sinó senzillament que doni totes les facilitats i personal que pugui per a realitzar-ho.

Però la participació popular que pot estimular l'ajuntament va més enllà

del folklore i d'allò que desitja un nacionalisme malentès. Temes com la problemàtica de la immigració, l'ensenyament de català, el pla d'ordenació, el divorci, l'OTAN, l'autonomia, l'atur, turisme, problemàtica del camp i la pesca, assistència infantil, alfabetització (perquè encara hi ha molta gent que no sap llegir ni escriure) etc. són temes que preocupen i dels quals no es té una informació clara. Són temes d'interès general però que a vegades a Pollença agafen unes característiques pròpies i és per tant des de l'òptica local que els hem de tractar. Es aquí on l'ajuntament té una gran responsabilitat, igual que totes les entitats locals de tractar i intentar de resoldre els problemes que ens afecten. Un poble amb més de trenta entitats afectades per molts de problemes en comú no es posen mai d'acord per a tractar-los. Al taulell del bar convertits en portaveus del poble ho solucionam tot amb facilitat. Cal una coordinació entre l'ajuntament

i les altres entitats per començar a tractar els temes d'interès, però tractant-los d'una manera oberta allà on tot pollencí pugui expressar la seva opinió.

CONCLUSIO

La participació del poble és absolutament necessària per a mantenir el poble informat, per a conservar les tradicions, per a mantenir i aconseguir un poble més unit, i perquè la persona se senti útil i solidària, és a dir responsable amb les decisions del consistori. Hi ha crisis de participació perquè no es fomenta, malgrat tot hi ha una llavor que es pot aprofitar. Hi ha desunió entre les entitats locals i entre aquestes i l'ajuntament. Els dirigents de les entitats locals i els nostres regidors tenen en aquest problema la clau per a resoldre'n d'altres. Tindran la capacitat i voluntat per juntar-se i enllestir el problema?

Tomeu Payeras

FELANITX

"Arribarà un dia que ens quedarem sense Port"

Qui deia això era un veí de Porto Colom, quan va veure l'"affaire" de la nova dàrsena per fermar barques, que està fent Obres de Port, en Es Riuetó, un raconet del nostre Port.

Encara sonaven els darrers ecos de les màquines que treballaven en la construcció del famós Port Esportiu de Porto Colom, quan, un bon dia i sense informació prèvia a l'Ajuntament, Obres de Port comença a construir una nova dàrsena. Les obres se suspengueren momentàniament, l'Ajuntament deliberà, discutí, i finalment proposà a Obres de Port que es fes un avarador en aquest racó d'Es Riuetó i construir uns amarres a la Basa Nova.

A part del mal irreparable que li estan fent al Port amb tantes construccions "esportives", aquest fet ha creat el greu precedent (denunciat, per altra banda, pels partits de l'Oposició al sí de l'Ajuntament) de demanar permisos, llicències i altres papers després d'haver començat qualsevol obra.

Un dia d'aquests, qualsevol dia, a qualseu se li ocorrerà fer la segona part, ja prevista, del Port Esportiu o construir més dàrsenes a altres racons de Porto Colom. I

així, a poc a poc i sense adonar-nos-en, un bon dia ens trobarem que ja no tenim Port.

Ara que estam parlant d'obres, podem parlar també de dos projectes que, aquests sí, podem tenir interès popular: Es tracta, per una banda, de la construcció de la nova carretera entre Felanitx i Manacor, que ja té els seus corresponents milions assignats, i, per altra banda, de la construcció d'unes pistes de tennis al nostre malmunat Camp d'Esports Municipal.

I ara, deixant de banda tantes obres, podem referir-nos un poc als carrers de Felanitx, els quals encara no han perdut els retòls de l'antic règim, que continuen impassibles i com si res no hagués passat en els darrers anys. No cal dir que la Creu "dels Cafdos" encara està en el seu lloc i que no sembla que hi hagi massa interès per retirar-la o reconvertir-la.

Això sí, l'Ajuntament Democràtic s'ha decidit a canviar els números de les cases de la Vila, possiblement perquè ningú no pugui dir que a Felanitx res no ha canviat. Deuen d'ésser números molt democràtics...

Col·lectiu Felanitxer

COLL D'EN RABASSA

SKETX

El marcial salutament del guàrdia de porta, arranca un somriure de satisfacció al batle. Mentre es dirigeix al cotxe oficial, se sent acariacat per les mirades de tots aquells que duen hores a Cort esperant la seva sortida per guaitar encara qui sigui de lluny, l'aireosa presència del primer dirigent municipal. Amb un gest molt estudiat i discret, es col·loca en el seu lloc tradicional, al nas, les ulleres de sol, que, segons diuen les bones llengües, li donen un port enigmàtic, interessant. Amb fèl·lina agilitat s'acomoda dins el cotxe. Acaba de començar un dia més.

Pujant per lesAVINGUDES, de sobre té un acudit. Amb una seca ordre fa que el conductor aturi el cotxe i davalis. Està decidit a tenir un contacte més directe amb els "seus" ciutadans. Arriben el carrer d'Aragó, se li apropa una padriñeta: -Vostè és el batle? (Inquireix amb veu tremolosa).

-Així és. Què em coneixeu?

-I tant! No faig més que pensar en vostè, ja vici en un carrer sense llum ni asfaltat, i no sé si si vos imagineu com es posa allò quan plou i fa fosca...

-No n'hi ha per tant, padriñeta. El vostre barri és del centre de Palma? -La vella ho nega amb el cap- Idò, esperou que ja vos tocarà

un dia d'aquests. Com podeu comprendre, l'economia municipal i la imatge de Ciutat a l'estranger és molt important, per tant és lògic que primer s'arreglin els barris cèntrics i comercials abans que els que no veu ningú. No és veritat?

Dites aquestes paraules, el batle deixa la pobre vella tota estorada i continua el seu camí. A poc que camina es troba amb uns joves que piquen la terra dels arbres, se'n apropa i comenta amb tò paternal:

Estareu contents, ja teniu feina... -les mirades "assassines" dels joves el fan dubtar un moment- Teniu una cooperativa gràcies a la bona voluntat de l'Ajuntament i prest podreu competir amb l'empresa privada a una subasta, que, si la guanya, teniu un parell d'anys de feina segura...

-I si no la guanyem? A més, noltros ens preguntam, com un batle socialista pot permetre per les bones que una cooperativa de treballadors s'enfronti a l'empresa privada, afavorint no sols el Capitalisme, sinó d'una forma més directa l'exploatació del treballador, que no és altra cosa una empresa privada?

-Beneïtures. Som el batle i la política municipal és molt complicada i no l'entendreu encara que la vos explicàs. A més, no es pot fer la

revolució així com així, com diria Mansito, sense avisar. Per això, mentrestant, deixau que la revolució la facen els polítics que anam ben menjats, i vltros treballau que el temps dirà.

Una xapeta passa molt aprop del cap d'Aguiló. Una mica més, i el bigot se'n va darrera l'eina. Davant aquesta resposta, considera millor desaparèixer.

En una cantonada, es troba amb uns policies municipals que cremen una senyera. El batle, després de donar-los el bon dia, encén el darrer de la capsa, amb les flames que despedeixen les quatre barres, i tira al paquet a terra. D'immediat, tres empleats d'EMAYA apareixen amb les seves corresponents graneres. Queden aturats un instant mirant-se tots tres amb ulls d'acer i de cop, tots a una es barallen amb els instruments de treball, per veure qui duu fins la lluminosa "tanqueta" la capsa de tabac que, arrugada, espera el seu destí. Per fi la fan arribar fins la màquina que brama de fam. Els d'EMAYA sospiren amb l'aire del que se sent amb el deure acomplert, i s'amaçaven darrere els cotxes aparcats, cerquen la seva pròxima "víctima".

La plaça de "Espanya" a aquestes hores, és plena de gent. Entre els vianants es confon el batle, fins que troba un vell amic de CAMPSA:

-Ramon! M'alegr de veure't. Hem de xerrar de la dàrsena. Què tens res previst per al tros del carnatge? Està entre Cala Gamba i Cala Estància.

-Estic a les teves ordres -respon el batle molt complaent.

-Gràcies. Com t'ha anat, Madrid està pressionant molt, i s'han de llevar els dipòsits de Porto-Pi immediatament, i hem pensat fer la dàrsena en el lloc que t'he dit abans.

-Molt bé. Quan vulguis ho discutirem, encara que és una qüestió molt preocupant. La gent, ja ho saps, no vol dàrsena...

-Això no és problema Cercarem una forma d'amagar-la, la trobarem.

Ramon Aguiló, prop de la una, ja és a ca seva. La dona li pregunta com li ha anat el matí, respon que molt enriquir. Demana les publicacions que parlen d'ell i s'a seu a la sala dels Miralls. Des de la butaca, contempla una fotografia en què apareix rebent el comandament en cap de la VI Flota, i una altra més enllà, saludant des de la coberta de la fragata "LLIBERTAT" al costat de Jeroni Salz.

Miquel Villalonga

CALA RATJADA

El perill d'un Port Esportiu

No és el primer pic que es parla de fer un Port Esportiu a Cala Ratjada, per més que mai amb la intensitat que està prenent en aquests moments, cosa que suposa una amenaça per al port en particular i per a Cala Ratjada en general.

El fet de què el perill sigui més proper és degut que el terreny està adobat perquè s'hi donin les condicions òptimes perquè el port sigui una realitat per a benefici d'una pocs.

Efectivament, el port és una iniciativa privada, que parteix d'una de les famílies de més "vella alcúrnia" de Capdepera, els Caldentey "Creus" als quals, no obstant això estan darrera la roca, com se sol dir, si es valen d'intermediaris per anar preparant el camí.

Un dels intermediaris és l'Associació de Veïns d'es Faralló, la qual, sorprenentment, ha estat la que s'ha dirigit a l'Ajuntament perquè s'informi sobre el projecte, que, per cert, encara no ha vist ningú.

La Confraria de Pescadors per exemple, ha emès informe desfavorable, precisament per no conèixer el projecte i, bàsicament, perquè s'oposen a qualsevol altra construcció nova al ja per si castigat port de Cala Ratjada.

La solució que dona la Confraria és que el port es faci darrera l'escullera existent, però sembla que aquesta solució no agrada als promotors que no es farien ric d'aquesta manera. L'Associació Es Faralló, va regalar terrenys per a un Centre Escolar, cosa que no deixa de ser una manera de fer que el veïnat estigui a favor de qualsevol iniciativa. El port està en perill.

CAPDEPERA

Crisi Municipal

Aviat farà dos anys que els ajuntaments democràtics varen ser elegits, i, pel que respecta Capdepera, no s'ha complert cap de les promeses que, amb tanta assiduïtat, feren els cinc partits amb representació municipal.

El Batle s'ha convertit en l'únic protagonista de la comèdia que diàriament es lliura a la Casa de la Vila i, naturalment, tot l'esforç dels regidors, d'un costat i l'altre, s'ha centrat en substituir un protagonista, que, ni se sap el paper, ni vol escol-

tar l'apuntador, no du el vestit que correspondria a la comèdia que s'està representant i, tartanudeja sempre seguit.

El públic, que no es beneit, se n'ha temut de tants de desencerts, i està decidit a no aguantar més les pallassades que diàriament es veuen a l'escenari de la Plaça des Sitjar.

Capdepera sembla, no se sap exactament per quines cinc-centes, destinat a suportar a la seva cadira edilícia nul·litats que, o bé han estat dirigides pel caciquisme local, o bé s'han erigit en protagonis-

tes d'una obra teatral que no és la seva, en un temps i un lloc que no són els seus.

Encara no ha sortit Capdepera dels escàndols que la feren famosa a tota Mallorca, com ja es veu immersa en nous afers que, en definitiva només condueixen a la paralització del funcionament municipal.

Aquest Consistori, no sols no ha aconseguit canviar la imatge de l'Ajuntament, sinó que ni tan sols ha complert amb els més elementals serveis a la societat que els elegí. Lamentablement.

SANT JOAN

De tot un poquet

Si Déu vol, prest s'haurà acabat la "fase A" de l'"alcantarillat" del nostre poble. Un dels contratemps més grossos que s'han trobat per aquesta realització és —ha estat— al carrer de Palma. Resulta que, no fa molt de temps, Obres Públiques va obsequiar al nostre Ajuntament amb una capa asfàltica d'"aglomerat" per recobrir la totalitat del carrer. Llavors no s'havia iniciat la "fase" d'alcantarillat d'aquesta zona. Arribats a aquest carrer, passa que, Obres Públiques no autoritza que s'espengui el ferm asfàltic nou i flamant, cosa lògica i comprensiva. Solucions: Que en lloc de fer-se les cunetes per enmig del paviment, es facin per sobre les aceres, va ser la conclusió a la qual arribaren els tècnics del Consell juntament amb els de l'ajuntament i els de l'empresa de l'obra de conducció d'aigües. Solament que hauran de fer de bell nou un estudi de les estructures de les façanes de les cases directament afectades. No fos cosa que, després, amb la remolcada i les excavacions, alguna façana passés a millor vida.

SENYALITZACIONS

¿Tendrem a principis de l'any vinent les noves senyalitzacions que varen prometre fa molt de temps? Recordem que ja ha plogut des que va ser aprovat a un plenari.

NOVA ASSOCIACIÓ

Segons les nostres notícies i després de diverses reunions i, adesiara, qualche excursió, es diu que es crearà en data pròxima una nova associació que ben bé podria anomenar-se: "Associació Tercera Edat Verge de Consolació", essent encaminada aquesta a cobrir algunes de les necessitats de les persones de la tercera edat del nostre poble, com per definició el seu nou anunci.

NOU REGIDOR

Per tal cobrir la vacança produïda per la defunció del regidor Miquel Florit, i després de resoldre tots els requisits legals, és d'esperar que al proper plenari s'anomeni un nou regidor. Es diu que podria ser Miquel Gaya, de la llista d'UCD.

Francesc Mas

"TELE-HOGAR"

2 ANYS
GARANTIA
TOTAL

BENEFICIAU-VOS D'AQUESTA
SENSACIONAL GARANTIA EN
LES MILLORS MARQUES
EUROPEES DE TV AIXO ES
UNA ALTRA MERAVELLOSA
OFERTA DE:

ESTABLIMENT

Carrer Nicolau de Pax, 16 Ciutat de Mallorca
tel. 279750

SUSCRIBIU-VOS
A UNA REVISTA AL SERVEI
DE LA NOSTRA CULTURA
DEL NOSTRE POBLE

Apartat 619
PALMA DE MALLORCA

PORRERES

Noticiari per acabar l'any

Voldríem en aquesta ocasió fer un balanç del que ha estat l'any a Porreres amb els fets, preocupacions quotidianes, opinions i notícies que ens han merescut certa atenció, encara que hi ha una impossibilitat d'afec-ho tot degudament en un sol foli i per altra banda anteriorment n'hem fet ressò en aquestes mateixes pàgines, per la qual cosa optarem per fer-ne una mena de barreja passant tot seguit a una curta actualitat. Caldria destacar, abans de res, el treball quasi bé diari de l'entitat Agrupació Cultural de Porreres en un ampli camp de la nostra cultura i un esforç no sempre reconegut per tothom, precisament en uns temps de fortes crisis institucionals, publicants, a més, el butlletí "Llum d'OE", òrgan de difusió del poble.

El PSM va organitzar una taula rodona sobre el canvi de nom dels carrers, canvi que no ha tenguut efecte, però d'un ajustament d'UCD, que cal esperar-ne? D'ella, la nostra posició en va sortir victoriosa, podríem dir. A les festes de Sant Roc l'Agrupació muntava —també amb boicot municipal— la Festa de Resposta de Mallorca al Decret de Nova Planta, consistent en un aplec d'actes reivin-

dicatius de la nostra personalitat. Es demanaren explicacions damunt temes com signes feixistes, marxa del consistori, camp d'esports, patrimoni municipal, etc. i s'informà d'actes com la diada de cant coral. S'ha mostrat preocupació pels temes de la pàgina, l'ensenyament en català i ara fa pocs dies es tornava a organitzar la Festa Pagesa, en la seva cinquena edició, diada de suport i identificació foravilera, igualment per part de l'Agrupació Cultural, promotora a més de nombrosos cursats i conferències.

LA "SEMILLA" EN CATALA!

El full parroquial, amb el nou rector, canviava de la llengua castellana amb la qual s'havia redactat fins ara, al català, molt més adient tenint en consideració el públic al qual va dirigida. Les protestes i "punyetes" del sector integrista no es feren esperar i arribaren a la Parròquia, el qual al darrer número feia una enquesta entre els porrerencs per a saber quina llengua desitjaven al full "Semilla". Sabem que la resposta entre la gent que vol el català fou nombrosa i majo-

ritària enfront de la que triava castellà i fins i tot bilingüe. Una altra victòria.

ELS HORARIS DELS AUTOCARS DE LINIA, UN ABUS

L'empresa concessionària dels retirats "Ferrocarrils de Mallorca" i que dona el servei per carretera entre Felanitx, Porreres, Montuiri, Algaida i Ciutat va decidir unilateralment com sempre i sense encomanar-se a ningú un canvi d'horaris d'hivern molt mal vist per la gent i que perjudica els interessos de les classes socials més modestes, en no poder establir amb seguretat una comunicació entre els llocs de feina i el poble de residència en relació amb Ciutat i unes sortides i arribades poc còmodes. No aniria gens malament que aquesta empresa es replantejés la qüestió. Nosaltres pensam no donar per acabat aquest assumpte i farem el possible perquè es torni posar l'horari d'abans que fins el 1980 havia servit i ningú demanà que es canviés.

Joan Barcelo

SOLLER

A un article aparegut a l'edició de dia 10 de novembre passat, de la "Última Hora", el qual feia a saber que la Conselleria d'Educació preparava una enquesta dirigida a tot el professorat de les illes per tal de conèixer realment què es fa EN la nostra llengua i PER la nostra llengua, tant a les escoles públiques com a les privades.

Tot i que encara desconeixem els resultats d'aquesta enquesta (i que seran interessants d'anàlitzar), si que podem avançar algunes dades simptomàtiques referents a les escoles d'E.G.B. de la comarca de Sòller. I en citarem concretament dues:

—La primera fou l'intent d'obertura protagonitzat per l'escola Sant Vicenç de Paul (monges de la Caritat) a principis del curs passat. Tant la direcció com

el claustre de professors acordaren adoptar un cert nombre de llibres de text en català, especialment alguns de l'àrea de ciències pures (matemàtiques). Aquesta anticipació a un poble conservador com Sòller era doblement interessant. Però la resposta dels pares fou fulminant: alguns d'ells destinats a la Base Naval i al sector aeri del Puig Major encapçalaren una denúncia dirigida a la inspecció d'Educació i Ciència. Cridada a la Delegació, la direcció fou aconsellada de retirar els textos catalans i de substituir-los pels castellans sota l'argumentació de que el Decret de Bilingüisme encara no havia estat publicat, i en previsió de conseqüències pitjors. Així ho feu la direcció i la cosa no passà a majors. D'aquesta manera tan simple els pares ultra-conservadors havien avortat un dels primers intents d'im-

Enrera, com els crancs...

plantar l'ensenyament EN català a una escola de Mallorca ("Mata de Junc" és un cas a part, naturalment). De llavors ençà ningú no ha intentat reproduir l'experiència.

—La segona dada és encara més significativa i, shi hi cap, més preocupant. El Col·legi Nacional "Es Puig" ha reduït a partir de l'actual curs el número de classes DE català. Així, el número de classes que l'any passat era de tres hores setmanals s'ha vist reduït a tan sols dues, de tal manera que la nostra llengua ha quedat infravalorada no tan sols respecte de la castellana, que gaudeix d'un nombre considerablement superior de classes, sinó també respecte d'altres llengües estrangeres com el francès o l'anglès. Es dona la circumstància, també, que la professora que fins ara havia impartit les classes de

català és, a la vegada, la directora del centre, així com a presidenta de la Comissió de Cultura de l'Ajuntament i regidora pel seu partit U.C.D.; la qual cosa demostra fins a quin punt l'UCD local està interessada en atarraxar el màxim possible la normalització lingüística del nostre poble. La negativa a celebrar la diada nacionalista pel desembre de l'any passat, el retràs avui ja inadmissible en la recuperació dels noms dels carrers i el cas omís que s'ha fet del real decret que regula l'ús de la nostra llengua en les actuacions de les corporacions locals són altres tantes proves que confirmen les afirmacions anteriors.

PSM-Sóller

ALGAIDA

La Cooperativa, un èxit

Encara no fa mig any que es va posar en marxa la cooperativa ALPIRA i els resultats obtinguts són molt superiors a les previsions més optimistes. Es pot dir que el poble s'hi ha abocat.

En un principi es va començar venent adobs, pinsos, insecticides, etc. en quantitats discretes. Avui per avui, no solament és el magatzem que més ven, sino que també es el que comercialitza la majoria de productes del camp (ametla, gram, etc.)

El nombre de socis a augmentat d'una forma desorbitant, i això que no s'ha fet campanya de captació de socis. Més bé els promotors (Unió de Pagesos) s'han dedicat a resoldre els nombrosos problemes que suposa el posar en marxa una entitat d'aquest tipus, salvant els entrebancs, pressions i campanyes en contra, empreses pels sectors reaccionaris i conservadors del poble (UCD). Es pot dir que el cooperativisme a Algaida ja és una realitat i que per tant és necessari que tots el cuiden i ajudem, perquè està ben clar, que és la única sortida que té, en aquests moments, el camp mallorquí. És necessari que cresqui un cooperativisme autèntic i democràtic enfront del cooperativisme caciquil i manipulat que està fent la dreta.

L'ajuntament ha col·laborat, dins les seves possibilitats, en la realització d'aquest projecte. Ha deixat una locala de l'escorxador municipal "Matadero" per posar-hi els magatzems i ha adjudicat, als promotors de la cooperativa, els crèdits del Pòsit municipal per tal d'enfrontar-se a les nombroses despeses que suposa adquirir materials. Fent front a totes les pressions i traves legals que la UCD li ha posat.

Andreu Oliver

MARIA DE LA SALUT

Anàlisi socio-polític de la joventut de Maria

Un tema apassionant per a un analista quasi tant com delicat i espinós, ja que parlar d'un conjunt de persones i d'aquest caire en particular, mereix molt de respecte.

Però com que el qui vol parlar s'ha de banyar es cul, allà anam. Des del punt de vista analític i sempre des del caire socio-polític, la joventut del nostre poble és valuosíssima.

Es clar que hi ha un poc de tot. Existeixen els elements que no volen saber res, "desgraciadament" són bastants.

Els qui enganyats, o no, pensen que el sistema de govern actual va ben encaminat.

Molts poquets que enyoren en Xesc.

I un grupet bastant nombrós el qual entén que el socialisme i branques semblants de nacionalisme etc., és el sistema, si bé no ideal, vàlid de convivència.

No pretenc analitzar quins van bé i quins van malament, aquesta són els fets i punt.

Però és veritat que hi ha un esdeveniment molt interessant, baix el meu punt de vista, és el següent:

Per circumstàncies d'estudi, un bon grupet del nostre jovent, de 15 a 20 anys, bé conviuen a Ciutat, bé a la península i fa gairebé la seva evolució. Ella sense cap dubte són el futur, no del nostre poble sinó de l'estat sencer.

Aquí veig un llum d'esperança pel desenvolupament de la nostra societat.

La joventut és sana, perd els prejudicis, té idees pròpies. Amb vosaltres veig un futur ple d'esperances.

Antoni Mas Negre

S'ARENAL DE MALLORCA

S'Arenal contra Lluçmajor

La gent de S'Arenal va alcurada aquests dies amb el Batle de Lluçmajor, arran de les seves declaracions als diaris locals referent a la pretesa independència municipal del nostre poble.

Diu el Batle de Lluçmajor que està en contra d'aquest projecte, i nosaltres compremem que com a llucmajorer hi estigui. Lluçmajor perdria els ingressos que significa S'Arenal i urbanitzacions, és a dir, la meitat aproximadament del que avui recapta dins tot el seu terme. Evidentment això no és agradable, és desagradable especialment per gent amb mentalitat imperialista. Tots els imperialistes es creuen que es moriran de fam si perden les colònies però això és fals en el nostre cas, els llucmajorers que tinguin hotels, souvenirs, cases, solars, gasoliners i altres bens a S'Arenal, continuaran tenint-los.

També diu el senyor batle de Lluçmajor, que troba aquest projecte "absurd" i fora de lloc.

Es "absurd" i fora de lloc, senyor batle de Lluçmajor, que un poble de quinze mil persones que està a tretze quilòmetres de les seves metropoli vulgui autogovernar-se?

Es "absurd" i fora de lloc voler unir un poble que està xapat pel mig, amb els problemes que aquesta divisió comporta i que sabem ben bé els arenalers que som els qui la patim?

Es "absurd" i fora de lloc, senyor batle de Lluçmajor, el que volgüem organitzar el nostre poble a la nostra manera i no volgüem estar sotmesos a gent de fora que moltes vegades no coneixen els nostres problemes perquè no són els seus?

Nosaltres, els arenalers, pensam que com a llucmajorer podríem opinar damunt aquest assumpte, però com a batle, elegit democràticament, i amb els vots de molts de nosaltres, seria molt millor, més elegant no opinar, i molt menys, insultar-nos qualificant d'absurdes i fora de lloc les aspiracions d'una gran majoria del nostre poble.

Un indicador del número d'habitants d'un poble són les farmàcies, a S'Arenal de Mallorca n'hi havia catorze fins la setmana passada, i dic fins la setmana passada perquè aquesta se n'ha oberta una altra al públic. La nova apotecaria està a la carretera Militar, enfront del recent inaugurat Consultori, suposarà una comoditat pels malalts trobar les medicines a poques passes del consultori i més si com esperam els horaris de l'apotecaria s'adequan als dels metges.

Benvinguda sia la quinzena apotecaria de S'Arenal i que no sia la darrera.

Per cert, a la ciutat de Lluçmajor —orgullosa ciutat que ens nega la independència— varen inaugurar sa darrera que era la quarta, fa una cinquantena d'anys. Lluçmajor té quatre apotecaries.

Mateu Joan Florit

TALLER GRÀFIC
RAMON

Una impremta
per a la nostra cultura

TIPOGRAFIA I OFFSET

Balmes, 39 Tel. 25 44 32 Palma

Lluita política a Amèrica Llatina

(Ve de pàg. 4)

és més fort, amb tota una maquinària de repressió i propagandística al servei de la burgesia, i amb el perill més gran d'infiltraments i conseqüents delacions que si hom actua al camp. Ja ho digué el Che que operar a Ciutat vol dir fer feina en camp desfavorable per a la guerrilla; amb tot, la dinàmica social llatino-americana imposa aquests canvis en el plantejament de les accions armades i també noves estructures en la concepció de les columnes guerrilleres. Els perills més amunt esmentats tendran clarament el seu reflex en la realitat: l'organització tupamara és destruïda a 1972; la brasilera veu la mort al combat del seu més destacat comandant, Carlos Marighella. Uns anys més enllà, l'"Ejército Revolucionario del Pueblo" argentí és esclafat per la reacció videlista.

Entrem dins un quart període l'any 1978. Suposa principalment el canvi en el panorama geopolític de la guerrilla llatinoamericana: el punt fonamental de resistència se centra a Centroamèrica. Els mesos d'agost i setembre el "Frente Sandinista de Liberación Nacional de Nicaragua" (FSLN) envestia amb una pre-ofensiva militar amb la presa del Palau Nacional, en el mateix cor de Managua, i esclatava posteriorment la insurrecció popular a distints llocs del país. Alhora, la guerrilla del Salvador i la guatemalteca aprofitaven la conjuntura duent a terme accions propagandístiques espectaculars: presa de pobles, d'emissores de ràdio, execucions, però sense encara entrellucar-se uns fronts definits de guerra. La victòria el juliol de 1979 del Front Sandinista animà la dinàmica revolucionària centro-americana, i provoca al mateix temps una radicalització de la repressió que abasta nivells de crueltat màxima. L'imperialisme juga les darreres cartes i aprova, l'octubre de 1979, un cop d'estat a El Salvador que no pot aturar els avenços militars de les organitzacions populars. Aquests progressos es veuen representats en la constitució ben delimitada dels fronts de lluita guerrillera i política al territori salvadorenc, oferint així una prova clara de la capacitat combativa i organitzativa del moviment polític-militar.

Així mateix, els anys 1979-80 són fonamentals per al desenvolupament i potenciament de les forces guerrilleres colombianes, principalment de les "Fuerzas Armadas Revolucionarias de Colombia" (FARC) i del "Movimiento 19 de Abril" (M-19), que continen intel·ligentment una estratègia a base d'accions rurals i urbanes en operacions de desgastament de l'exèrcit enemic. No podem oblidar tampoc la tasca política de base que du a terme el "Movimiento de Izquierda Revolucionario" (MIR) xilè, equivalent la repressió pinxetista i preparant les condicions prèvies per al llançament de la guerrilla urbana; mentre que l'"Ejército Revolucionario del Pueblo" argentí (ERP) torna sorgir de la seva cendra i inicia una etapa de cops tremendament espectaculars com l'execució del dictador Anastasio Somoza adoptant tàctiques pròpies de les accions de tupamara i montoneros.

Un denominador comú relaciona els factors d'aquesta recent fase guerrillera i és la necessitat de la lluita política, de la preparació política del poble que cal que vagi unita fermament a la lluita militar. Els guerrillers han comprès que l'estratègia ha d'aplegar les diverses facetes i maneres de defensa/atac que el poble usa, i que aquesta tàctica cal que sorgesqui del moment històric concret. El guerriller no tan sols s'ha de moure a la muntanya, afegint-li accions espectaculars, sinó que cal que estigui en comunicació organitzada amb el pagès que és el sosteniment logístic de la guerrilla. Així mateix, les accions urbanes van adreçades a enfortir els comitès de barris, sindicats i qualsevol altra forma organitzada dels treballadors, portant a terme una lluita militar paral·lela de desgastament de l'enemic, i coordinada amb els companys de "la sierra".

La lluita guerrillera i la lluita política formen el binomi —pràctic i teòric— aprofitat per les organitzacions del poble llatinoamericà per assegurar els fonaments del poder popular i emprendre les ofensives per a la construcció del socialisme.

Prensa, ràdio, TV, ensenyament i dependència nacional

L'aparició d'un nou diari dret a les Illes, la sol·licitud de concessió d'emissores de F.M. per dos diaris de Ciutat i pels promotors de "Ràdio Mediterrània" (l'única d'aquestes opcions que cerca normalitzar la nostra llengua i cultura nacionals), l'empenta de la Premsa Forana, el manteniment del monopoli estatal de la televisió, la diferència entre el paper que fa la premsa de Ciutat pel que fa a la normalització lingüística i cultural —en el sentit més ample de "cultura"— del nostre país i el que hauria de fer (i no en parlem de l'activitat quotidiana antinacionalista de més d'un diari "de Mallorca"), i l'actual enfocament oficial de la normalització lingüística a l'ensenyament —l'aplicació del decret de "bilingüisme"—, etc., tots aquests fets mantenen d'actualitat les conclusions de les darreres Jornades internacionals del CIEMEN tan aclaridores per al nostre poble. I per això les reproduïm, ja veureu com per tot s'hi fan bolets, i que no som tot sols...

"Com a conclusió de les cinc jornades internacionals del CIEMEN (Centre Internacional Escarré per a les Minories Ètniques i Nacionals) que han tingut lloc a l'abadia de Sant Miquel de Cuixà, els dies 18-24 d'agost de 1980, els participants pertanyents a la Bretanya, poble bubi, Catalunya Nord, Catalunya Principat i País Valencià —dels Països Catalans—, a Euzkadi, Friül, Galícia, Gal·les, Lètonia, Occitània i a la Vall d'Aosta, després d'haver analitzat i confrontat les respectives situacions de dependència nacional, especialment en els aspectes de l'ensenyament de les seves pròpies llengües i dels mitjans de comunicació social presents en els seus territoris, tenen de les esmentades jornades, a propòsit de l'ensenyament de la llengua declaren que:

1) Les llengües nacionals a fi de ser objecte d'un ensenyament complet i prioritari, en tant que dret fonamental i inalienable dels pobles, cal que siguin vehicle de tots els continguts educatius, basats en la cultura específica de cada nació. Això exigeix, particularment, que les altres llengües, comprenent-hi les oficials dels Estats, han de ser tractades en un nivell complementari i que les escoles es conformin al medi en el qual viu i treballa la comunitat nacional. Denuncien, per tant: —la qüestió imposició, en els marcs nacionals, del bilingüisme institucionalitzat i paritari, entre la llengua nacional i les oficials de l'Estat, fins i tot quan el bilingüisme vol ser presentat com a respecte a la convivència pacífica i igualtat dels pobles, ja que el bilingüisme establert des de les instàncies estatals resulta arreu contrari al mateix exercici del dret a la igualtat de totes les comunitats nacionals; —les normes legals que, d'acord amb el bilingüisme constitucionalitzat, impedeixen l'actuació del dret a la integració voluntària a les comunitats nacionals dels immigrants que hi radiquen; —la política de fragmentació de les llengües nacionals fomentada, amb arguments pseudo-científics o per ignorància, amb el propòsit de dificultar el seu ensenyament i, en definitiva, de desintegrar les identitats nacionals.

2) Enfront dels condicionaments legislatius que obliguen les llengües nacionals a trobar-se marginades o desproveïdes d'organismes sobrans que les promouin i les defensin, cal mentalitzar l'opinió pública sobre la injustícia comensal en el seu ensenyament quan només se'ls concedeix un temps limitat o fora de l'horari normal escolar d'aprenentatge.

Denuncien, per això: —la legislació estatal que, amb els termes de "protegir", "salvaguardar" o altres de semblants, les llengües "minoritàries", no permeten pràcticament el seu accés a la normalització total; els poders que prohibeixen l'autogestió de les escoles dintre del marc dels territoris nacionals; —les estructures estatals centralistes que forcen la mobilitat del professorat sense tenir en compte les exigències nacionals. Pel que fa als mitjans de comunicació social, declaren que:

1) Aquests han d'estar en mans de les comunitats nacionals per tal que les serveixin en la plena realització dels propis drets a la informació, a la producció i emissió dels "missatges" fets des del context nacional respectivament. Davant el segrest crònic que sofreixen la majoria d'aquests mitjans, dintre dels espais nacionals, per part dels poders estatals, és urgent institucionalitzar-ne la seva utilització d'acord amb les exigències de les llengües nacionals a "expressar-se sense impediments i d'acord amb els continguts culturals i cívics corresponents a les necessitats nacionals. Denuncien, per tant: —la legislació que limita d'alguna manera, seguint només criteris estatals, l'autogestió dels mitjans de comunicació social en els territoris nacionals; —les normes legislatives, sempre i arreu migrades i discriminatòries, que regulen els mitjans audiovisuals, especialment, en les nacions dependents àdhuc quan aquestes normes es diuen defensoras de la llibertat d'expressió de tot-hom i de l'ús democràtic de la informació, perquè són en la pràctica favorables

als interessos dels Estats en detriment dels drets de cada una de les nacions; les restriccions econòmiques i tècniques imposades que, de fet, posen en un pla d'inferioritat les llengües i les cultures nacionals en el seu propi territori, en benefici dels poders centralistes estatals; l'agressió de les grans agències d'informació d'àmbit estatal que, en virtut d'una protecció privilegiada, va contra les realitats nacionals, amb la paraula o amb el silenci.

2) Davant la importància que avui han adquirit els mitjans de comunicació social en la vida col·lectiva dels pobles, és urgent reivindicar que cada nació pugui dotar-se lliurement de centres especialitzats en la formació dels seus propis professionals de la informació, que aquests professionals dirigeixin autònomament els llocs de difusió d'àmbit nacional i que participin en la direcció dels òrgans de difusió estatals.

Denuncien, conseqüentment: —el monopoli estatal en els principals mitjans de comunicació social; les exclusivitats que es dona l'Estat, en l'ocupació dels espais radiofònics i televisius, que impossibiliten la potència i l'extensió dels mitjans de comunicació audiovisuals de caràcter nacional en el seu propi context; —les manipulacions informatives dels òrgans estatals que volen fer ignorar les realitats nacionals i plurinacionals.

Comparteixen, i es comprometen a sostenir-la, la idea i el projecte del CIEMEN d'instituir una agència de notícies per a les qüestions nacionals i un centre de documentació corresponent, fruit concret de les jornades. Prenen la plataforma d'aquestes jornades, que han reunit persones de diverses nacions dependents per aconseguir l'exercici del seu dret a l'alliberament i a la sobirania".

AJUDA A

"MALLORCA

SOCIALISTA"

L'UNICA

REVISTA

DE L'ESQUERRA

MALLORQUINA

ecologia i nacionalisme

(Ve de pàg. 14)

Quan nosaltres acceptem, per exemple, que una empresa X s'encarregui de retirar les cadires d'un Festival X al qual hem assistit, i que també nosaltres podríem haver retirat, també acceptem implícitament la funció d'aquestes empreses que, en canvi, denunciem explícitament. La manera de gestionar els propis afers és força estesa. I aquest desinterès per les coses col·lectives és degut al DESFIBRAMENT DEL TEIXIT SOCIAL, com a conseqüència de la penetració d'una cultura individualista, competitiva i fortament especialitzada, que només considera que cal gestionar els afers que beneficien més directament cadascú en particular. Però, evidentment, cadascú, individualment, vol gestionar cada vegada més en profit propi afers que els altres també desitgen. I aquí es produeix una lluita —absurda— per un bé (aigua, terra i aire) que entre tots ajudem a esgotar i malmetre, per bé que cal diferenciar aquest petit esgotament col·lectiu de la massacre teledirigida per ordenadors.

Per intentar ser crítics amb nosaltres mateixos, cosa que sovint s'obliga, cal dir que la situació actual també és caracteritzada per pretendre la seguretat a través de tecnologies i planificacions que, de fet, són essencialment insegures. Però no hi fa res, la societat —a causa del progressiu grau de complicació, concepte diferent al de complexitat esmentat anteriorment— prefereix pensar que s'assegura amb el que creu conèixer i les tecnologies que li introdueixen, que no pas que s'assegura amb el lent i feixug treball de demuntar les estructures del sistema. Aquest procés exigeix treball, temps i un cert grau d'homogeneïtzació col·lectiva, que no existint prou encara a les comunitats nacionals afectades pel sistema, per la qual cosa la societat no acaba de

veure clar que el desenllaç final de signe alternatiu garanteixi la seguretat i l'estabilitat. I es pot demostrar que és l'única que les garanteix.

L'elevat grau de complicació que provoca en les societats actuals els sistemes polític i socio-econòmic vigents, hauria de fer imaginar a la mateixa societat que, a l'altra Banda d'aquesta sofisticació, burocratització i centralisme imperants, hi pot haver la senzillesa, l'autogestió dels propis afers i l'autonomia en definitiva. Aquesta és la dialèctica essencial que crec que imperarà cada cop més en l'anàlisi global del moment històric actual. Jo diria que el trencament progressiu o radical (segons com vagin els esdeveniments) que suposarà el pas d'una civilització totalitària i centralista a una civilització alliberadora —per dir-ho molt esquemàticament— no serà omplent, sota formes descentralitzadores, pel mateix sistema de valors generals que ha regit la vida política fins ara. Si els països accedeixen a l'autèntic alliberament nacional i social —cosa que en un futur immediat podria ser així com a desenllaç de la profunda centralització i inviabilitat del mateix sistema— potser ja no els caldrà dotar-se d'organitzacions o sistemes estatals que assegurin llur continuïtat. A tots nosaltres ens han fet perdre les senyes d'identitat com a persones, com a catalans i com a treballadors, i ens han reduït a consumidors permanents dels productes i objectes que ocasionen la nostra lenta agonia; és hora, per tant, que els consumidors —que és l'estat a qui ens han deixat— ens rebel·lem contra l'agressió industrial indiscriminada de què som objecte.

Xavier García

BAR S'HOSTAL DE MONTUÏRI

Especialistes en pa amb oli i cuixot

Cap a una economia dels Països Catalans

CAP A UNA ECONOMIA DELS PAÏSOS CATALANS, es el títol d'un llibre que l'economista Josep M. Muntaner i Pasqual va treure a la llum de la mà de l'Editorial La Magrana (1), l'abril de 1979 i el contingut del qual el constitueixen articles periodístics de l'autor apareguts, majoritàriament, a les pàgines econòmiques del diari AVUI entre 1976 i 1979.

El fet de ser escrits destinats a la premsa diària significa en primer lloc, que el llenguatge utilitzat es planer, directe i, lluny, per tant, de la a vegades, complicada literatura econòmica, essent així de fàcil comprensió per a tothom; en segon lloc, significa, que tenen la característica de l'actualitat, es a dir, de la presentació de temes que al moment en que els articles foren escrits eren d'obligada referència: Relacions entre els processos autonòmics, el canvi de sistema polític i l'economia dels P.P.C.C., per exemple. A més a més, crec que una lectura feta avui, el 1980, ens posarà en evidència un altre aspecte d'aquests textos: El del contrast entre el que l'autor manifesta respecte del paper que els processos autonòmics han de jugar dins el camp

de l'activitat productiva de cada un dels P.P.C.C., dependents de l'Estat Espanyol i, la realitat que avui, des d'aquest punt de vista, caracteritza a cada un d'ells. El contrast, entre desitjos i realitzacions concretes, es prou evident.

La presentació d'aquest recull d'articles ho es en base a 4 grans apartats: El primer, està dedicat a presentar, sumàriament, els trets definidors de l'economia de cada un dels PPCC (Principat de Catalunya, País Valencià, Illes Balears, Andorra i Catalunya del Nord), així com a exposar les característiques que conformen als PPCC dependents de l'Estat Espanyol com una unitat econòmica i diferenciada de la resta de l'Estat.

El segon apartat, està destinat a comentar les relacions entre els PPCC i els estats espanyol i francès dels quals depenem, posant de relleu la contraposició d'idees a l'hora d'establir polítiques econòmiques adequades a la nostra realitat.

El tercer apartat ens indica, la necessària correspondència que hi ha d'haver entre el procés autonòmic i la reordenació de l'economia a cada un dels nostres països. I finalment, el quart apartat, analitza el paper econòmic de l'autodeterminació de la nostra nació així com també, el punt de vista de l'autor, respecte de les polítiques necessàries de cara a preparar la integració a la Comunitat Econòmica Europea.

Els punts de vista aportats respecte de cada un dels temes tractats, obviament, poden ésser objecte de controvèrsia. Tot depen de la ideologia respectiva de cada un dels lectors. Ara bé, per sobre de possibles diferències, del que no hi ha dubte es de què, els raonaments, d'en Muntaner i Pasqual, són una aportació serena al debat, sempre legítim i necessari, sobre el present i el futur econòmic-polític de la nostra nació.

En definitiva i com diu l'autor al pròleg del llibre

que hem noticiat, l'interès d'aquesta està en que: "Ara es quan cal començar a fer la gran tasca: passar dels nuclis més conscienciats, dels estaments intel·lectuals, cívics o polítics del catalanisme militant, a tot el poble. Un poble que en la seva gran majoria desconeix la seva nacionalitat, l'extensió d'aquesta, la seva història, la seva cultura, la seva llengua, els seus drets nacionals i, també, la seva economia, l'estructura de la seva societat. Cal informar-lo de les seves diferències que curiosament han emmascarat o atenuat els que detenen el poder colonial sobre nosaltres. Aclarir-lo sobre la responsabilitat de formar part d'un poble oprim i alienat. En definitiva, crear ciutadans dels Països Catalans, responsables".

Avui, aquestes paraules escrites l'abril de 1979, tenen una vigència i, jo afegiria que una urgència, que fan necessària la lectura de CAP A UNA ECONOMIA DELS PAÏSOS CATALANS

PERE M. CARLOS

Puput

PUPUT, A "MALLORCA SOCIALISTA" saludarem l'aparició de la revista llubinerà "PUPUT" i ara n'hem de fer la nota necrològica. La revista diu a l'encapçalament que "no sortirà més a rolio per los

presentes", i aquest cinquè i darrer número, tot ell ben necrològic, sense manies no s'està de treure a rolio tot allò que tant pensen a Llu-bí i ningú no gosava dir. La cultura no oficial, la cultura bona, no té subvencions perquè seria com a "contra natura". "PUPUT" mor de "famitis", ben clar. Bon senyal que a exercit una verdadera oposició local a la "democràcia" d'UCD. A "MALLORCA SOCIALISTA", però, no som pessimistes de tot. Ja tornarà cantar es "PUPUT" de la Premsa Forana. Segur.

Per la llengua

PER LA LLENGUA, LLENGUA I CULTURA ALS PAÏSOS CATALANS, 1939-1977, Carles Jordi GUARDIOLA, Edic. La Magrana, Barcelona 1980. A la portada un dibuix de Picaso que recorda l'exemple de la mata de Junc: bri a bri, brot a brot, és bo de fer arrancar tota la mata, però si hom la vol arrabassar tota de cop va ben servit, no podrà (a no ésser, tal volta, si du una maquinota a posta dels Estats Units).

El llibre consta de tres parts ben diferenciades. En la part central del llibre hi figuren els principals esdeveniments que afecten la llengua catalana, (sobretot els reivindicatius de l'ús del català en tots els sectors) any per any, i en forma de fitxa. La primera part descriu les distintes etapes que ha

travessat la nostra llengua durant la dictadura, i acaba amb unes paraules cruelment reals: "mai un poble no ha lluitat tant per aconseguir tan poc". La tercera part és un aplec de documents reivindicatius de la llengua, des de 1960 a 1977: F. de B. Moll, A. Badia, M. de Pedrol, F. Cucurull, J.M. Benet, A. Tàpies, entre molts d'altres ja signen un escrit que demana classes de català a l'escola i ajuda a les entitats que creen la cultura catalana (hi ha també la signatura de Francesc Faus, Pvre. Opus Dei). De bon contingut i de lectura fàcil. La situació de colonialisme lingüístic que emmarca els anys descrits en el llibre, continua essent la mateixa i igualment descarada que abans, almanco a Mallorca, a Menorca, a Eivissa, a Formentera, al País Valencià...

TONI ARTIGUES

Informe sobre el cost d'insularitat

INFORME SOBRE EL

DIFONDRE "MALLORCA SOCIALISTA" ES PARTICIPAR EN LA LLUITA DEL NOSTRE POBLE

MALLORCA SOCIALISTA

C/. Temple n.º 7 - Ciutat de Mallorca - 1
Tels. 22 14 14 - 22 16 26

BUTLLETÍ DE SUBSCRIPCIÓ

Nom _____
Adreça _____
Població _____ Tel. _____

M'interessa una subscripció:

- ☐ Anual 500 ptes.
☐ Anual 1.000 ptes. (Ajuda)

Forma de pagament:

☐ Rebut domiciliat a un Banc
Banc _____ Suc. _____
Compte n.º _____ Titular _____
☐ Enviaré l'import { Taló n.º _____
Gir Postal _____
Signatura, _____

Per la vostra comoditat (i la nostra)
domiciliu els pagaments al banc

BOTES BOTES

per a tots,
homes, dones, nins...
tot l'any!

C/. Miguel Munar, s/n
(davant escoles nacionals) LLUCMAJOR

RÀDIO POPULAR DE MALLORCA

és popular i és de Mallorca

C. O. P. E.
MALLORCA

Retalla i envia a mallorca socialista

C/. Temple, 7
Ciutat
Tel. 22 14 14

Juan Maria Bandrés:

"Si el govern decideix usar una sortida repressiva excepcional

JA POT PREPARAR L'ACTA D'INDEPENDENCIA"

Juan Maria Bandrés, diputat d'Euskadiko Eskerra al Parlament de Madrid és prou conegut i les seves declaracions sempre interessants; "Mallorca Socialista" li ha fet una entrevista d'actualitat.

MS.— Quina situació política tenim actualment al conjunt de l'Estat?

—Un pic celebrades ja les eleccions per als parlaments català i basc amb l'ascens conegut de les opcions nacionalistes en detriment dels partits centralistes i particularment del partit del Govern, i després de l'enorme crecuda de les reivindicacions autonòmiques a Andalusia i Galícia la UCD ha caigut en la crisi més gran que ha patit des del 15-J.

Les reivindicacions nacionals han posat en crisi el model polític centralista mantingut per la UCD.

La conclusió d'aquesta crisi es produeix amb la formació del nou govern. Hi arriben els anomenats "barons", repre-

sentants dels distints corrents que integren UCD. Aquesta espècie de govern de concentració intern d'UCD vol sobretot resoldre les tensions interiors del partit del govern.

D'altra banda, es voler dur a mare els processos autonòmics, el govern estableix aliances amb els partits dretans de les Nacionalitats (fet evident en el cas de Catalunya i Andalusia). Alhora, per impedir la radicalització del PSOE en veure frustrats els seus desitjos de formar govern de coalició, estableix acords per encarrilar els processos autonòmics andalus i galles.

En qüestió d'ordre públic, la continuació de Rosón al cap del ministeri de l'Interior ha con-

firmat els mals presagis que teníem sobre la seva acció ministerial. Si Martin Villa i Ibáñez Freire ho varen fer malament, Rosón encara ho fa pitjor. La llei de Seguretat Ciutadana recentment aprovada, el famós pla de 28 punts, etc. van imposant, al menys a Euskadi una situació pràcticament semblant a la d'un estat d'excepció, en el qual els drets individuals i col·lectius són trepitjats constantment.

En matèria econòmica la política del Govern no ha millorat gens ni mica respecte a la duita a terme per Abril Martorell. La llei d'ocupació, per exemple, deixa en una situació encara més precària la de cada pic més

nombrosa massa de desocupats, en reduir, a més altres coses, el període de percepció del subsidi de desocupació.

Aqueix Govern ja ha demostrat la seva ceguesa política, la seva incapacitat per a satisfer les aspiracions autonòmiques de les nacionalitats, envestir a la crisi econòmica i donar una solució democràtica i política, i no policial i repressiva al problema de l'activitat de les organitzacions armades.

MS.— Quina és la situació a Euskadi?

—No puc amagar la gravetat de la situació po-

lítica basca. Jo havia dit que l'Estatut era el darrer tren que passava per Euskadi i ara certament he de dir que aquest tren ja arriba a la darrera estació. I si el Govern continua mantenint congelades les transferències autonòmiques i decideix usar una sortida repressiva excepcional ja pot començar a preparar l'acta d'Independència per a Euskadi.

La paciència del poble basc arriba al límit. Passat ja un any després de l'aprovació de l'Estatut la desil·lusió s'extén entre el poble basc alhora que

s'estenen les morts en atemptats.

En 1 any hi ha hagut a Euskadi més morts que en els darrers 15 anys del franquisme i seguint així prest hi haurà tants de presos com els que hi havia el 1975.

Euskadiko Eskerra sempre ha confiat en les vies polítiques i actualment hi seguim confiant, però aquestes vies es van esgotant poc a poc, i hi ha d'haver un canvi de direcció en la política del Govern o pot arribar, si no, el caos.

MS.— Consideres necessària la coordinació entre els partits d'esquerra de les nacionalitats?

—Valor molt positivament la coordinació entre partits d'un mateix àmbit ideològic i polític. Crec que la solidaritat entre els pobles i nacionalitats de l'Estat ha d'arribar més enfora de fer just una referència en els mítings o de fer un intercanvi de delegats en aquest o aqueix acte públic.

Hem de fer intercanvis en tots els aspectes possibles, en el teòric polític, cultural, etc. per fer una realitat això que volem en comú: la solidaritat entre els treballadors de les Nacionalitats de l'Estat.

Rafel Oliver

DISTRIBUIDOR: C/. Rosinyol, 20 tel. 235176 CIUTAT DE MALLORCA

Cuina Complet

Mod. MASIA

ALLEGRO